

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Hajdja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Frissen hantolt sírnál.

Budapest, november 27.

(v.) Csöndes emberré lett immár ő is, aki egyellen tettével egykor lobogó lángfalat állított a magyar nemzet és a hadsereg közé: a lobogó gyűlölségnek lángfalát. Csöndes emberré lett, holt emberré lett Janszki generális. Hült tetemeinek enyhe pihenőhelyet adjon a föld, örök álma legyen zavartalan. Frissen hantolt sírjánál igazságot szolgáltat emlékének a magyar nemzet lovagiasága. Ami bajt csinált, azt nem csinálta szántszándékkal. Nem akart ő csóvát dobni a hadsereg s a nemzet egymáshoz való viszonyába. Csak tévedett. Igaz, hogy nagy, igaz, hogy végzetes volt a tévedése. De emlékére az vessen követ, aki gyarlandó ember léte nem tévedett soha. Azt a lángfalat, amely e tévedéséből lobbant ki, csakhamar eloltotta koronás királyunknak, a magyar alkotmány felséges védőjének böles szava. A veszedelem elmúlt, mielőtt pusztító hatalmát kifejthette volna. A pillanatnyi bajt, amelyet akaratlanul okozott, egy évtizeddel élte túl Janszki Lajos. A gondviselés kegye megadta látnia, hogy ez a nemzet nehéz időkben fokozott szeretettel csügg királyán s hogy a magyar nép tízennyolc millió főnyi testőrség gyanánt sereglik a trón köré. S látva ezt, megnyugtathatta lelkiismeretét Janszki, hogy tévedése következmények nélkül maradt. Nyugodtan halhatott meg; nem kellett az ő kemény, becsületes katonaszívének saját maga ellen vádat emelnie.

Mért ne adnók hát meg Janszki Lajos emlékének azt az elégtételt, hogy tettének nem az előre megfontolt szándék, hanem az előre nem látott eredmény adott olyan végzetes jelentőséget? A politizáló tábornokok ellen-szerkesztői kategóriáját a mi hadseregünk hal-

istennek nem ismeri. Janszki sem tartozott soha ebbe a kategóriába, sem fatális cselekedete előtt, sem annak utána. Katona volt, lelkiismeretes és lelkes katona, akinek eszé ágában sem volt, hogy éles visszavonást támaszson a hadsereg s a magyar nemzet közt. Látva Hentzi és Alnoch sírjának elhanyagolt állapotát, koszorút vitt oda. Nem azért, hogy tisztessen, hanem azért, mert a gazfőtte és behorpadt hant alatt nyugvó katonák szellemét akarta kiengesztelni. Hogy kegyeletének ezzel a tényével belegázolt a magyar nemzet kegyeletébe, azt nyilván nem is sejtette. Nem tudott kiméletes lenni irányunkban, de kiméletlenséget sem akart rajtunk elkövetni. Nem ismert minket. Nem tudta, hogy alig behegedt sebeket fél azzal a szerencsétlen koszorúval. Nemzeti érzésünk csak ismeretlen mennyiség volt neki, de nem *quantité négligeable*. Az ő pietása a kötelességtudásban, világfelfogásban s lelki életben egyformán ridég katonái volt. De hogy az ő pietásával szemben áll egy másik kegyelet, egy szabadságot szerető, alkotmányos küzdelmeinek emlékein rajongással csüggő magyar nemzet kegyelele, s hogy ebbe a kegyeletbe véres sebet üt az ő pietása, ezt Janszki nem tudta. Mindezt csak akkor tudta meg, mikor már beállottak súlyos tévedésének súlyos következményei. Mikor felhívart a megbántott nemzet indulata, mikor a felhőkig hatolt a felbőszült közvélemény bosszúkiáltása. Mikor a tüntető tömegek tizezreit megszállta a forradalmi láz. Mikor Edelsheim-Gyulayban a hadsereg legdicsőbb tabornoka polgársorra szorult a Janszki tévedése miatt. S mikor kicsibe mult, hogy a főváros utcáin nyílt csatában nem csapott össze a haragvó nép s a rossz szándék nélkül elkövetett hibával ok nélkül azorositott hadsereg. Ekkor tudta meg Janszki Lajos, mekkorát

hibázott. De ekkor már nem volt az ő hatalmában, hogy lecsillapítsa a forrongást. A trón magasságából indult ki a békét helyreállító szózat, az az örökké emlékezetes nyilatkozat, amely a véderőt mindenben egynek mondta legfőbb hadurával; mindenben, tehát a magyar nemzet alkotmányának tiszteletében is.

Ki beszélt azóta Janszkiról? Alakja eltűnt a magyar földről, hire elkallódott s tettének emléke egyre jobban fakult, miglen egészen kiveszett. S ő maga a távolból nézte, mint hárulnak el egymásután tévedésének mind-ama következményei, amelyekből okos és becsületes katona léte rejtve kellett. A közös hadsereg intézménye mindig jobban simul hozzá a magyar nemzethez; kerüli azt, amiből meghasonlás eredhetne; s igyekszik lojális és békés viszonyt tartani a polgársággal. Híven követi ebben is legfőbb hadurát, aki a magyar katonaképzési intézmények életbeihívásával fényes példáját adta nemzetünkbe vetett bizalmának. S erre a bizalomra teljes mértékben rá is szolgál a magyar haza. Ausztria züllésével szemben itt minálunk a konszolidáltság uralkodik. A magyar közélet minden árnyalata arra igyekszik, hogy a trón s a monárkia nagyhatalmi állása feltétlenül megbízható támasztékot birjon Magyarországon. Mennél erősebb a bomlás a Lajthán tul, annál öntudatosabban iparkodik a magyar nemzet arra, hogy a maga fajsúlyának fokozásával kárpótolja a koronát azért az erővesztéséért.

Aki abban a frissen hantolt sírban nyugszik, az látta mindezt s okulhatott mindezen. Hányszor megbánhatta ő, hogy akaratlanul bár, de megsértette a lelkét ennek a Magyarországnak, mely a maga feltétlenül megbízhatóságával a béke idején végzi azt a hivatást, amely háboruban a véderő feladata: védi a

T Á R C A.

A Hajdu Magda tragédiája.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Nőgrádi László.

Hajdu Magdának ott voltam a lakodalmán. Jaj de szép menyasszony volt!

Apró pereceket szórtak egész nap. Jaj, de jó volt! Reggeltől napestig, estétől reggelig szakadatlan muzsikáltak. Egész falu táncolt. Jaj, de vig nap is volt!...

Hajdu Magdát Hofman Pali vette el. Szép erős legény, híres táncos, híres ivó, verekedő hét falu határára.

A Hofman Pali apja kovácsmester volt, takarékos, csendes ember. Megbecsülte a falut, a falu meg a kovácsmestert. A becsülete meg a munkája után házat is építhetett falufélről egy kis dombon. Bizony, kastélynak is beillt. Nap-nap mellett kalapácszó hangzott onnan, az öreg Hofman vasat vert — pénzé kalapálta. A ház körül földet is szerzett, lovat is tartott, falu esordájában az ő tehenén szólt a vezéreség.

Hofman Pali apja után így lett a falu legmódosabb legénye.

Mikor az öreg Hofman felesége meghalt, Hofman Pali még csak cseperedő szuhanc volt. A műhelyben folyt a munka, Hofman Pali ki se gondozgatta, szerető szavával ki se javította, rossz dolgoktól édesanyja vissza nem tarthatta.

Igy lett Hofman Pali hét falu leghíresebb, legrosszabb legénye...

— Hofman Pali a házunk kerületi, szőljen kelmed neki, gyöngye harmat a mi lányunk, nem való csalánnak, mondta Hajdu Mártonné. Sok rosszat mondanak róla, nap nap mellett szállo beszéd hozza: Hofman Pali verekedett, Hofman

Pali a póstényi malomban reggelig mulatott, Szakalból kiverték, egy szekér búzát Losoncon el-táncolt, Mulyadi Veronát szereti, a híres menyecskét — — —, szóljon kelmed neki, hagyja a lányunkat.

Az öreg Hajdu Márton el-elhallgatta az asszony beszédét.

— Asszonybeszéd, mesebeszéd, mondta, nem rossz az a legény.

— De rossz, mondom, hogy rossz, hallja kelmed, mit beszélnek róla.

— Eh, szolt Hajdu Márton, mindég csiripel a veréb, kényeres pajtásom az öreg Hofman, együtt növekedtünk, ő is, én is eleget mulattunk, mégis megvagyunk. Te is itt vagy, én is, rossz voltam-e, mondj! A véri hajtja, hogy torjja ki magát.

— Majd lássa ember, én nem jót sejték.

— Hofman Pali szereti a lányom, a lány is szít hozzája. Ember ne bontsa meg, amit két szív összekötött. Egybe megy a két had. Ne félj, jó lesz minden, asszony.

Igy ment egybe a falu két híres hada. Hajdu Magdát a gyöngye liliomszáll Hofman Pali a kertjébe ültette. Gyöngye liliomból teljes rózsza fakadt. Hofman Pali, hét falu híres legénye, csendes ember lett. Templomba ha elment, oda se egymaga.

— Jaj de szép pár, jaj de szeretik egymást, mondták a faluban.

— Ugy-e mondtam, asszony, ugy-e mondtam, — szolt gyakorta Hajdu Márton, — galamb lett a sasból, turbékoló galamb, nincs ilyen pár itt az Ipoly völgyben.

És az öreg Hajdu Márton lelkébe büszkeség szállt, mert a Hofman-familia nemcsak olyan familia. Kalapács annak a címere, nem eke. Dolmány dukál neki, nem szélbe verődő ing. Mester uramnak titulálják, nemcsak így-ugy. Bizony megnőtt a Hajdu had ereje is, uribb a porta, kényesebb a ház is.

Hajdu Márton lelkén sok szép gondolat szállt át.

— A gyerekből már egészen ur lesz, mondogatta, hagy legyen ur, nőjön ki a rög közül. Idő telt, idő fordult, még ki se tavaszodott, a gyerekek híre sínes, még is meghalt az öreg Hajdu Márton. A Hajdu Márton sírján be se horpadt a hant, fű is alig verődött fel rajta, utána ment az öreg Hofman is.

Hofman Pali két portán ur lett.

— Ne ríj, mondta Hajdu Magdának az ura, ne ríj, apád leszek apád helyett, édes feleségem. Ha betisztul a termés, szép követ hozok neked Losoncra, lelkem!

Elmúlt a nyár, el az ős, betisztult a termés, hideg ködök jártak már végig a völgyön, Hofman Pali még se ment Losoncra. Az asszony maga biztatta.

— Menjen kelmed, menjen, ne szakadjon le sírkövetlen sírra a hó.

Jaj, bár ne mondta volna... Hofman Pali elment.

— Kerülök, fordulok, mindjárt itt leszek, hideg ködök szállnak, jeges szárnyú szél esapdos, te csak maradj itthon, lelkem.

Tudta Hofman Pali, mert nem viszi az asszonyt. Számadása volt még, egy kis számadása Mulyadi Veronával, a híres menyecskével. Ott szolgált a rárósi kocsmában.

Amint ment a völgyön fölfelé Hofman Pali, sok emlék szolt hozzá, sok eltemetett emlék.

— Nem, mondta, nem akarok tudni semmiről, be se mék a rárósi kocsmába.

A szél még jobban feltámadt, sűrűen verte arcába a hideg havas esőt. S hogy közelebb ért a kocsmához, meg-megbizseredett a lelkében valami, Hofman Pali nem tudta, mit tegyen.

— Eh, mondta haragosan, mitől féljek, szeretem a feleségem, leszámolok Mulyadi Veronával. Gonosz az idő, a lovak is hagy pihenjenek egy minutát.

... Mulyadi Verona nyiló, hajló virágszál

trónt és a monárkia nagyhatalmi tekintélyét. S hogy nyilvánosan nem volt szabad vezeklenie tévedésért, mert pecsétet rak a katonai ajkára a *reglement*: ez volt talán a Janszki Lajos legkeservesebb bűnhődése. Sirjánál im adjunk neki elégtételt, elmondván róla, hogy hibája példát teremtett, amelyen okulniok kellett mindazoknak, kik osztályosai voltak az ő nagy tévedésének.

BELFÖLD.

Osztróluoczky állítólagos afférje. Lapunk legutóbbi számának ily című közleménye valótlannak mondja azt, hogy Osztróluoczky főispán a *Budapesti Naplónak* akár főszerkesztőjétől, akár felelős szerkesztőjétől e hó 20-ikán elégtételt követelt volna. Felreértések elkerülése végett hangsúlyozzuk, hogy ez a mondat kizárólag a főispán hivatalos lapjának idevágó állítására vonatkozik, nem pedig a *Daniel* Gábor és *Münich* Aurél képviselő urak ama levelére, melyet Osztróluoczky-hoz intéztek. Közleményünkben különben egész világosan kiderül, hogy ezt a kijelentést egyesegyedül a trencsényi félhivatalos lapra értettük.

A miniszterelnök köszönete. Széll Kálmán miniszterelnök a következő levelet intézte *Beniczky* Lajoshoz, Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye alispánjához: Nagyságos alispán ur!

Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közönségének megleghangú üdvözlését hálás köszönettel vettem és igaz szívből viszonzom.

Ragaszkodásuk kifejezése őszinte örömmel tölt el és az a bizalom, amely hozzám intézett üdvözlő táviratokban személyem és politikám iránt nyilvánul, erőt ad a jövő küzdelmeihez.

Ujból is csak mély sajnálatomnak adhatok kifejezést, hogy hivatalos teendőim folytán ez alkalommal nem jelenhettem meg Pestvármegye közönsége körében és kérem Nagyságodat, tolmácsolja legmélyebb hálámat megbízónak a szíves megemlékezésért.

Kiváló tisztelettel:

Budapest, 1900. november 27-én.

Széll Kálmán s. k.

A biztosítási törvényjavaslat. Mint értesítünk, a biztosítási törvényjavaslatnak a képviselőházban való tárgyalását elhalasztották. A javaslat az anyagnak óriási mértékű öleli fel és mert nagyon fontos érdekelt érint, a törvényjavaslat előkészítésére huzamosabb idő szükséges.

A belényesi képviselőválasztás. Belényesről táviratozzák: *Gajári* Ödön ma 1402 szavazattal *Szokoló*

most is. Rózsa a két arca, ringó a dereka, hamis a szeme.

— Jaj, de régen láttam, mondja Hofman Palinak még a helyet is megtörli, a hová ül. Talán bizony fél tőlem, kelmed? Kérdi s kacag is, sir is a szeme.

— Dehogy félek, lelkem, dehogy, most is im betértem ide.

— Pöröznél biz, kelmed, suton tartja az asszony.

— Engem, — mondja Hofman Pali s az üveggel leüt az asztalra. — Koccints velem, látod, hogy nem félek.

— Mit mond az édes felesége, ha meghallja? — ingerkedik Mulyadi Verona, de azért csak koccint, oda is ül mellé.

— De szép vagy, lelkem, — mondja Hofman Pali, — napról-napra szebbül.

— Pedig öldös a bánat, — sugja Mulyadi Verona. Édes a szava, bánatos a nézése. — Olyan vagyok, mint az árva madár, nem szeret már engem senki.

Kint sítva nyargalász a szél, jegeseső veri az ablakot, a lovak is megpihentek, Hofman Pali még se megyen tovább.

— Még egyszer mulatok veled, lelkem, hogy ne legyél árva madár. Nem vált még vízzé a Hofman Pali vére!

— — — Késő éjszaka volt, hogy haza került Hofman Pali. A felesége fenn virrasztott.

— Jaj, hol maradt, kelmed, már rosszat sejtettem, nem támadt-e baja, — sirta is, kacagta is az asszony, hogy megjött az édes ura.

— Gonosz az idő, sikos az út, — soká elmaradtam, még se végezhettem semmit, hazudta Hofman Pali.

Leszakadt a hó, még se lett sírkő, sokszor ment Hofman Pali Losonera, még se végzett semmit. Három nap is ott maradt, még se jött a sírkő.

— Ne menjen el, kelmed, hagyja azt a sírkőt, sokszor ritta az asszony.

Hofman Pali mégis csak ment.

Szó támadt a völgyön, hirtelen szállt le min-

Tamás 269 szavazata ellenében a kerület országgyűlési képviselőjévé választották.

Bizottsági ülés. A képviselőház zárszámadási bizottsága *Fest* Lajos elnöklésével ma ülést tartott, amelyen megvitatotta az 1899-ik évi állami zárszámadások egyes fejezeteinek előadóját. A bizottság további tanácskozás során az u. n. kisebb költségvetési fejezetek múlt évi zárszámadásait *Lévay* Lajos, a honvédelmi tárcát *Bónis* István, az igazságügyi tárcát *Kulmann* János, a kereskedelmi tárcát *Ráth* Péter, a vallás- és közoktatásügyi tárcát *Szekely* György, a földművelésügyi tárcát *Zakó* Milán, a pénzügyi tárcát pedig s a Ház elé terjesztendő általános jelentést *Benke* Gyula bizottsági tagok fogják előadni.

A horvát provizórium.

Zágráb, november 27.

A tartománygyűlés ma kezdte meg a vitát a pénzügyi provizóriumnak egy évre való meghosszabbításáról.

Egersdorfer előadó azzal okolja meg a javaslatot, hogy mind Magyarországon, mind Horvátországban kétség támadt az iránt, hogy az egyezmény megköthető-e az Ausztriával való kiegyezés nélkül.

Brestyenszky kijelenti, hogy a koalíció az 1897. augusztus 24-iki feliratban kifejtett elvi álláspontjánál fogva a javaslatot elveti és nem vesz részt a tárgyalásban.

Frank visszautasítja a javaslatot, mert ellene van minden egyezménynek, amely nem alapul teljes egyenjogúságon, továbbá azért, mert ebben az egyezményben minden teher Horvátországra nehezedik, holott Horvátország szükségletei nem fedezhetők, mert Magyarország fölhatalmazást kapott arra, hogy Horvátország bevételeit horvátellenes célokra fordíthassa és végül azért, mert Magyarországnak Horvátország fölött való uralmát ez az egyezmény megerősíti. Az egyezmény meghosszabbítása arra kötelezné Horvátországot, hogy az adóképvesség régi kulcsa szerint járuljon hozzá a fölemelt költséghez, a mi évenként két milliót tesz Horvátország terhére, holott a hivatalos adatok szerint Horvátország adózó képessége csökkent. Visszautasítja a javaslatot, mert Magyarország arra törekszik, hogy a magyar államesszmét a közös törvényhozáshoz utján terjeszse és Horvátországot Magyarországgal unifikálja. Rendeleti uton is úgy bannak Horvátországgal, mint Magyarországgal részével, nem veszik figyelembe a vasúti és postaállomások horvát neveit, sőt a honvédelmi minisztérium térképe Horvátországot egészen bekebelezi Magyarországba. Hogy Magyarország még üregbiteni akarja az országgyűlésnek Horvátország fölött való hatalmát, bizonyítja a beruházási költségvetés is, amely a pénztári készletekből kivesz 31-5 milliót, amely összegből a kulcs szerint, minthogy

denfél. Most ez, most az hozott újságot, a faluban is sugdostak mindenfelét.

— De soká nem gyön az a sírkő, hogy nem gyön a sírkő, ej, ej.

Hajdu Magda hallott is, nem is, csak ritt szegény.

Egy rózsá után a másik hervadt le arcáról, rózsából halvány lilom lett megint.

— Ne szomorkodj, édes lányom, vigasztalta az anyja, csak megjön a sírkő, oztán jó lesz mindjárt minden.

— Majd jó lesz, — jó lesz, mondta Hajdu Magda.

Egy szer megint elment Hofman Pali, három nap is eltelt, még se vetődött haza. Hamarabb jött a hír, hogy Ráróson mulat Mulyadi Veronával.

Eten éjszaka volt, hogy megjött, éten éjszaka volt, hogy a házból kikérgette a feleségét.

Nem tudni, mi tette, a hideg jeges viz-e, vagy a hideg szó-e, de beteg lett Hajdu Magda. Az anyjánál feküdt.

Megjön a tavasz, lelkem, mondta az anyja, jobban leszel, lelkem. Felejtésd el azt az emberi, vig is leszel még te, lelkem.

Megjött a tavasz, el is vitte Hajdu Magdát. Mikor meghalt, Hofman Pali akkor is sírkőért volt Losoncon...

Hajdu Magdának ott voltam a temetésin. Jaj de szép temetés volt!

Az apja mellett ásták meg a sírját. Két hársfa állott feje felül; lombosodtak, zöldeltek éppen. A toronyban mind a négy harangot húzták reggeltől estére hajló alkonyatig. Szóltak, szóltak, jaj de szomorúan szóltak!

— Mondtam, mondtam, jajgatott az anyja, hogy ne adjuk, ember. Lilim volt, gyöngye haromat, megölte a bánat.

Egész falu ott volt, Hofman Pali is ott volt. Gyászoltunk, sirattuk. Jaj, de szomorú egy nap volt!...

horvát pénz is van benne, Horvátországra 2-4 millió esnek, tényleg azonban csak 800.000 korona jut Horvátországra. Minthogy a Kiegyezés meghosszabbítása már négy éve tart, ami által Horvátország kárt szenved, és minthogy Magyarország azt jó fizetnek tekintti, mert különben a magyar regnikoláris kiüldöttség mégis tört volna már valamit, nem fogadja el a javaslatot.

Poteonjak: A javaslatnál felmerül az az elvi kérdés is, vajjon egyáltalában akarunk-e kiegyezést kötni. A javaslat minden jelentéktelen ügyet autonómnak jelent ki, mindazokat pedig, amelyek bevételi forrásokra vonatkoznak, közöseknek. Minthogy mindezeket a dolgokat Pestről intézik, semmi egyebet nem tehetünk, mint hogy Pestre járunk koldolni és várunk, amíg morzsákat dobunk nekünk. Magyarország úgy bánt velünk, mint valami gyám, aki kihasználja gyámoltját, a nélkül, hogy valaha számadást tenne. Így aztán állandóan csak azt a választ halljuk a kormánytól: nincs pénzünk. Ez a javaslat csak megerősíti tehetetlenségünket. Ő legszívesebben lerontaná azokat a korlátokat, melyek a pártokat szétválasztják és jó kormányzatot hozna be liberális alapon, mert csak így lehetne a nép érdekében valami állandót alkotni.

Egersdorfer előadó zárószavában polemizál az előtte szólókkal és Frankkal szemben hangsúlyozza, hogy igaza van, ha a javaslatban új kvótát feltételez. A szónok azonban azt az álláspontot fogja képviselni, hogy a mi pénzügyi kiegyezésünk is visszahat. Ha azonban Frank a rossz gazdasági helyzetért a centralizációt okolja, nem szabad fednie, hogy ezt a kor szelleme hozza magával és mindaddig ő is a centralizáció mellett lesz, míg rossz következményeit el nem lehet háritani. Az ellenzék a pénzügyi önállóságot a nép életföltételének mondja. Mit tett érte mégis? Ily életföltételért életét és vérért is áldozza az ember és nemcsak népgyűléseket tart, amelyeket fél egykor berekesztenek, mert ebédelni akarnak meenni. 1848-ban az egész nép az Adriától Zimonyig felkelt, 1833-ban az intelligencia fellépett a cimer ellen; de az önálló pénzügyekért még soha. Bizonyítéka ez annak, hogy a népek megvan a pénzügyekben az az önállósága, mely fellegedésnek megfelel. Ezért a javaslat elfogadását ajánlja. (Tetszés a jobb oldalon.)

A javaslatot azután általánosságban és részleteiben is elfogadták. Holnap lesz a pénzügyi provizórium harmadik olvasása.

KÜLFÖLD.

A konszisztórium. Hónapok óta híre jár, hogy *XIII. Leó* a számban nagyon megcsappant bitorosi kollégiumba több új kardinális akar kinevezni. Most a római *Italie* azt jelenti, hogy a legközelebbi konszisztórium már december 8-án lesz, de a pápa ez alkalommal egyetlen kardinális sem fog kinevezni, amit *Rampollának* azzal az igyekezettel magyaráznak, hogy Németország és Ausztria-Magyarország befolyásának növekedését megakadályozza.

A mi értesülésünk szerint a kinevezendő bitorosok dolgában épp most folynak az alkudozások az érdekelt kormányokkal, különösen pedig Ausztriával és Franciaországgal. Az új bitorosokat egy februárban megtartandó konszisztóriumon fogják kinevezni.

Az osztrák tartománygyűlések. A bécsi hivatalos lap holnapi száma közli a *császári pátensek*et, amelyek a tartománygyűléseket a következő napokra hívják össze: a dalmát tartománygyűlést december 10-ikére, a cseh és az alsó-ausztriai tartománygyűlést december 12-ikére, a felső-ausztriai, salzburgi, stájerországi, karinthiai, bukovinai, morvaországi, sziléziai, tiroli, gőrz-gradiskai, vorarlbergi és isztriai tartománygyűlést december 17-ikére, a galíciai tartománygyűlést december 18-ára és a krajnai tartománygyűlést december 19-ikére.

A tartománygyűlések összehívása alkalmából azt írja a *Wiener Abendpost*, hogy főfeladatuk a költségvetésnek idején való elintézésén kívül az állami szeszadó után szedendő egységes tartományi pótdóról szóló törvényjavaslat elintézése lesz. Az e címen várt jóvédelmet tudvalevőleg a tartományi pénzügyek szánására fogják fordítani. Az akció sikere természetesen attól függ, hogy a tervezett pótdór, amely husz fillér volna az alkohol literje után, valamennyi tartománygyűlés egyöntetűen elodogja és a kormány javaslatát jókor elintézte, hogy a törvény 1901. január 1-én életbe lépessen. A pótdór jóvédelmet hozzávetőleg 19-2 millió koronára becsülik. Ha valamelyik tartománygyűlés a kormány javaslatát el nem fogadja, ezt a kormány annyival is inkább sajnálja, mert ez esetben a pótdór valamennyi tartományban csak egy év múlva volna életbe léptethető, ami nem az állami

kormányának okozza kellemetlenséget, de a tartományi alapokat fosztán meg a sürgős feladatok egész sorára szükséges eszközöktől.

Krüger Párisban.

Budapest, november 27.

A nacionalista és monarchista városatyáktól a kormány elszakított Krüger, mint a múlt éjjel egy községi tanácsos naívu panaszokdott, mikor hivatalosan tudomásul kellett venni, hogy Krüger nem megy el a városi tanács diszülésére, hogy ott ünnepeltesse magát. Az ünnepség egyszerűen oda redukálódott, hogy Krüger megjelent a városházán, de nem plenáris ülésen, s ott, úgyszólván magánúton fejezte ki iránta tiszteletét a város képvisellete. Általában a francia kormány igen óvatossággal kerül minden hivatalos manifestációt, amely Londonban félremagyarázásra adhatna okot; így a nacionalista parlamenti képviselőket is lebeszélte tervbe vett interpellációjokról, tekintettel az esetleges külpolitikai bonyodalmakra.

Mai tudósításaink a következők:

Páris, november 27.

Krüger ma délelőtt fogadta a községtanács elnökségét s nyomban azután viszonzotta az elnökség látogatását. A községtanács vezetője ez alkalommal Páris őszinte rokonszenvét tolmácsolta és hangsúlyozta, hogy a fővárosban egész Franciaország szíve dobog. A községi tanács tegnap esti ülésén közölték Krüger elhatározását, amely előtt a községtanács kénytelen volt meghajolni, de a miniszteriumot teszi felelőssé Krüger viselkedésért; így községtanácsos azt mondta, hogy a kormány elszakított tőlük Krüger. Egy másik községtanácsos kijelentette, hogy ebben az ügyben interpellálni fog.

Páris, november 27.

Krüger a Hotel Scribeban lévő lakásán ma délelőtt felkereste a párisi községtanács és a megyetanács elnöksége. Fél óráig váratt magára az elnök, aki — így beszélték legalább — ez idő alatt lefénnyképezte magát.

A városházára ma ellátogatott Krüger, akit utában valóságos entuziaszmussal éltettek. A teremben báronysorokba állították s a képviselőtestületi tagok köré csoportosultak. Ekkor előlépett a választások miatt a vidéken időző Gréban helyett a községtanács elnöke és a következő beszéddel üdvözölte Krüger:

Örömmel köszöntjük önt itt, az igazságnak s a békének csarnokában. Párisi tartózkodása alatt tapasztalt rokonszenvünk szebb jövőnek legyen záloga s nyújtson önnek reményt a jövőre nézve, mert a francia fővárosban egész Franciaország szíve dobog.

A megyetanács képviselője ezt a beszédet intézte Krügerhez:

Csodálatos ihlettséggel harcoltak a boerok azok ellen, akiket az elnök egyik francia földön mondott beszédében barbároknak mondott sakiket én inkább civilizált barbároknak nevezek. On és a boerok az emberiségnek dicsőségére válnak. Nem hihetem, — így végezte szavait, — hogy az a rokonszenv, amely az egész francia nép részéről kifejezésre jut, nyomtalanul veszessen el és — bár nincs jogom hivatalosan nyilatkozatot tenni, — állítom, hogy a kormányunkal most fog süket fülekre találni az az éljenzés, melylyel önt éltetik.

Hollandul felelt a beszédekre Krüger, akinek szavait dr. Leyds fordította franciára. Válasza az volt:

Rokonszenvüket tolmácsoló szavaiat őszintén köszönöm. A kormány s a köztársaság minden lakosának szintén köszönetemet és hálám fejezem ki a fogadtatásért s megtiszteltetésért rokonszenvükért. Párisi tartózkodásom örökre feledhetetlen marad előttem. A boerok még mindig harcosok, kik küzdenek, de akiket még nem győzték le. Szeretném, ha a boerok mihamarabb tudomást szereznének arról a szíves vendéglátásról, amelyben önk engem részesítenek. De ez most nem történhetik meg, mert akiknek érdekében áll, azok megakadályozták az itt való tartózkodásomról szóló hírek továbbítását. Ha visszanyeri népem a szabadságát, bizonyosan meg fogja köszönni az is az én ünnepeltetésem. Igaz, barbarizmusról beszéltem tegnap. Ha szemtanúi lettek volna annak, hogy mi történt Transvaalban, ha látták volna a nép baját és rettegését, még inkább elhinnék, mekkora igazság van ebben a szóban. Meg vagyok győződve, hogy a mi ügyünk az igazság ügye. Ennek s a szabadságnak elérése fogant a háborunkat, amelyet folytatunk tovább is lelkes kitartással, csüggedetlenül és csak akkor fejezzük be, ha az igazság diadalmaskodott. Mindegyik választott bíróság kiküldését s követelmem most is, mert egyedül ez viheti dülőre ügyünket. Ez eredményezi a békét s ennek elérésében bizonyára nagy szerepe lesz az önk részéről tapasztalt fogadtatásnak. Ha az itt felhangzott él-

jenzéseknél üres visszhang lenne csak végeredménye, akkor együgyű szomorkodnám azon, mint ahogy most örülök az ovációknak.

Színni nem akaró, lelkes éljenzés követte beszédét. Nemesak a teremből, hanem az utcáról is tüntettek Krüger mellett. Az utcán várakozó tömeg látni akarta az elnököt, aki engedett a nép kérésének és az erkélyre ment.

A városházáról az elnökség épületére hajtatott, ahol pezsgővel kínálták meg, amit azonban nem fogadott el. Inkább egy pohár tejet ivott. Csakhamar innen is távozott, mert 1/12 órakor Delcassénál akart látogatást tenni. Azután több küldöttséget fogadott, köztük azt is, amelyet Rochefort vezetett elő s amelynek tagjai voltak többek közt: Coppée, Lamaitre, Drumeau. A küldöttség vezetője rövid beszédet intézett az elnökhez s Cronje részére diszkardot adott át neki. Krüger meghatva mondott köszönetet és megígérte, hogyha Cronje Szent-Ilona szigetéről kiszabadul, átadja az ajándékot a hős katonának. A kiszabadulás jelzésére ezt a kifejezést használta az elnök: ha a körülmények megengedik.

A délelőtti folyamán tíz percig tartó látogatást tett Waldeck-Rousseau-nál Krüger. Köszönetet mondott a szíves fogadtatásért, a miniszterelnök pedig Franciaország rokonszenvéről biztosította Krüger. Waldeck-Rousseau azonnal visszadta a látogatást Krügernek.

Hir szerint arra kérte Delcassé külügyminisztert Krüger, hogy ez tegyen lépéseket a háború befejezéséért. Erre a híre vonatkozólag azt jelenti a N. W. T.-nak párisi tudósítója, hogy Krügernek tényleg ez a missziója most európai útjában, de csak később fogja a franciák segítségét nyitni kérni.

A transvaali követség jelentése szerint bár van Krüger bírtokában Chamberlain kompromittáló iratok, ezek közrebecsítésének a híre üres kombináció.

Páris, november 27.

Krüger elnök és Delcassé külügyminiszter ma este kölcsönösen meglátogatták egymást.

Páris, november 27.

A lapok közlése szerint Krüger elnök, aki főtisztje a becsületrendnek, elutazása előtt megkapja a rend nagykeresztjét.

Páris, november 27.

Krüger elnöknek a Gelderlandban való utazásáról érdekes dolgokat beszél a hajó egyik tisztje.

— Az elnök — írja — állandóan jól érezte magát, tengeri betegséget egyszer sem kapott és csak szemére panaszokdott akkor, ha szél fújt. Ettől azután úgy órák meg, hogy a hajónak arra a felére, amelyről a szél fújt, vitorlát feszítettek ki. Cilinderét a hajón sportsapkával, fekete ruhájával, mely a nagy meleg, a bőség miatt tühletlen volt, könnyű, világos ruhával cserélte fel. Étkezését kajtjében végezte egy ezredesnek és kíséretének a társaságában. Az elnök kitűnően alszik, sohasem áradt és a tengeri betegség elkerülhetésének módjára kitanította kíséretének azokat a tagjait is, akikre a hajónak még legesélyesebb ringása is befolyással van. Keveset beszélt és ha valaki társalgásba akart vele kezdeni, annak a kísérlete hajótörést szenvedett. De nem is csoda, hogy ilyen viszonyok közepett minden gondolata elnyomott hazájáé.

Dar-esz-Szálamban a német Condor ágyunaszád zenekara fogadta a hajót a németalföldi himnusszal. A német előkelőségeknek hivatalosan nem volt szabad az elnöknel tisztelegni, de ez nem akadályozta őket abban, hogy privátim annál lelkesebben ne fogadják... Nagyon kellemesen érintette Krüger az az ováció, melyben a suezai csatornán a német Kronprinz gözűs legénysége és utasai részesítették, mikor nádszékében ülve megpillantották...

Páris, november 27.

Mint a Temps jelenti, Krüger elnök Loubet elnöknel tett látogatása alkalmával köszönetét fejezte ki azokért a meleg szimpátiáért, melyekkel egész Franciaországban találkozott. Megindult szavakban változta a háború borzalmait, kifejtette, hogy tudatában van missziója nehézségének és nem táplál nagy reményeket emberi segítségre, de meg van győződve, hogy isten nem hagyhatja el a boerok igazságos ügyét. Loubet elnök azt válaszolta, hogy mélyen megbátja őt a boerok szerencsétlensége akik az egész civilizált világ csodálattal és részvétéllel a legértékesebb vigaszt merithetik.

Brüsszel, november 27.

Krüger környezetéből kiszivárgott hírek szerint az utolsó 24 órában javultak a Krüger diplomáciai sikereire való kilátások. A Times és a Standard már szelidebb hurokat pengetnek, mert tudják, hogy Krüger okmányokkal bizonyítja, hogy a királyné veje, Fife márk, továbbá a walesi herceg, és a királyi család több tagja, azonkívül számos képviselő, a devonshirei herceg,

Lord Grey és Chamberlain személyesen is érdekeltek voltak a Jameson-féle betörésben. Részint ez, részint pedig több diplomátának hamisított távirata okozta a háborút.

Amsterdam, november 27.

A községtanács tagjainak egy része azt az indítványt fogja tenni, hogy Krüger elnököt itt tartózkodása alatt a községtanács hivatalosan fogadja és hogy a községtanács vegye át Krügernek a lakosság által való fogadására vonatkozó előkészületek vezetését.

Hága, november 27.

A községtanács elhatározta, hogy Krüger elnököt megérkezésekor testületileg üdvözlí. A polgármester a lakosság nevében fogja üdvözlőni az elnököt.

HIREK.

Budapest, november 27.

— BUDAPESTI NAPLÓ. November 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. György Endrét, a Central Chamber of Agriculture elnökének ajánlatára rendes tagnak választotta az angol gazdák ez előkelő testülete.

— Lipót Szalvátor főherceg elutazása. Zágrábból jelentik, hogy Lipót Szalvátor főherceg feleségével tegnap este elutazott Zágrárból. Mikor a hercegi pár a pályaudvarra hajtatott, az utcának nagy néptömege üdvözölte lelkes kiáltásokkal. A peronon diszszád volt felállítva. Ott voltak: a bán feleségével és fiával, az érsek, a hadtestparancsnok, a polgármester, a tábornoki kar, a több hivatalnokok és sok katonatiszt. A főhercegnő tömérdek virágot kapott. A főherceg, aki a megjelentekkel nagyon nyájasan beszélgetett, horvát nyelven köszönetet mondott, azután a főhercegnővel fölzállott a vonatra, amely a Gotterballe hangjai és egy üteg üdvözlései mellett lassan elindult.

— Gróf Lónyay elutazása. Gróf Lónyay Elemér és felesége, Stefánia királyi hercegnő a mai délelőtti lakásukon tölthették. Délután 1 óra 45 perckor elhagyta a grófi pár a fővárost, és Bécsen át Kalksburgba jutának.

— Királyi ajándékok. III. Viktor Emánuel király, akit eddig meglehetősen zárkózott embernek ösmertek, hirtelen kilép eddigi szürke elvonultságából s nagylelkű gavallérsággal hódította meg a rómaiak szívét. Tárgyalást kezdett az iránt, hogy megvegye a világhírű Villa Borgheset csudás műkincseivel, gyönyörű szobraival, mesteri képeivel, amelyek közt ott van Tizian „Egi és földi szerelem” című műve is, amelyért egymagáért már három millió frankot kínáltak. A király ezt a művészkezd plántálta paradicsomot öt millió frankon meg akarja vásárolni s azután odaajándékozni hazájá fővárosának.

De nemesak fővárosa, Róma iránt mutatja ily bőkezűen szeretetét. Egy másik palotát, a Palazzo Fionbini-t is megvásárolta s ezt odaajándékozta édesanyjának, Margit özvegy királynénak.

— A portugál királyné kitüntetése. Említettük, hogy a portugál királyné megmentett a vízbeesülést egy hajóslegényt. Később kitünt, hogy a megmentett ember nem volt, ami a lovagias német császár figyelmét nem kerülte el. Lisszabonból ugyanis azt táviratozzák, hogy gróf Tattenbach ottani német követ átadta a bátor királynőnek a Vilmos császár által neki adományozott mentési érmet.

— Beteg egyetemi rektor. Dr. Rapaics Rajmund, a tudományegyetem rektora, komolyan megbetegedett és orvosi tanácsára néhány hétre Abbáziába utazott. Távolléte alatt a rektor Ponori Theurek Emil prorektor helyettesíti, aki naponta délelőtt 11—12 óra közt tart hivatalos órát a központi egyetemen.

— Mária Terézia királyné emléke. A Budapesti Tudomány-Egyetem — mint minden évben — az idén is kegyetlel üli meg ujjáalapítóját, Mária Terézia királynő halálának évfordulóját. Csütörtökön, november 29-ikén, az évforduló napján délelőtt tíz órakor ünnepi gyászmise lesz az egyetemi templomban s ezen a napon az egyetem mindegyik karán szünnetnek az előadások.

— Adományozás. Hatvani Deutsch József a Fehér-Kereszt-Egyesületnek 1000 koronát adományozott.

— A Vörösmarty-szoboralap javára Székely Kázmér honvédszázasos (Trencsén) 5 koronát és Beniczits István százados (Trencsén) 5 koronát küldött hozzánk. Gyűjtésünk legutóbb kimutatott eredményével együtt (3303 korona 50 fillér) eddigi gyűjtésünk: 3313 korona 50 fillér.

— **A cár betegsége.** Livádiából jelentik 26-iki kelettel. A cárnak és cárnénak, valamint az udvartartásnak és minisztériumnak itt tartózkodását határozatlan időre meghosszabbították és már meg is tették az erre szükséges intézkedéseket. Jóllehet a cár betegsége nem ad okot aggodalomra, sőt most már az erős és gyors lefolyású betegség krízisének elmúltán az orvosok a koránas betegnek mielőbbi felgyógyulásában nagyon bíznak, mégis mindenekelőtt ajánlatosnak tartották, hogy a cár fellépadozásának egész ideje alatt az itteni déli éghajlat kedvező légkörében maradjon. Es ezt annál is inkább szükségesnek látják, mert az orvosok szerint a cár oly mérvű hűlést kapott, amely testét tifozus ragályok felvételére aggályosan fogékonytá tette.

A Standard cári jacht ezeideig a yaltai kikötőben horgonyzott, most azonban, tekintve az udvarnak határozatlan időre meghosszabbított livádi tartózkodását a yacht kapitánya parancsot kapott, hogy Szepasztopol kikötőjébe vonuljon téli állomásra; sőt már előre tudatták vele, hogy legalább január hó végeig ott is fog maradni. Ugyanezen alkalommal a hajó legtöbb tisztje szabadságot kapott.

A ma délelőtt 11 órakor kiadott orvosi jelentés így szól:

A cár a tegnapi napot jól töltötte. Este 9 órakor hőmérséklete 36,5, érverés 66 volt. Éjjel a cár jól aludt. Reggel szubjektív állapota és általános erőállapota teljesen kielégítő volt. Hőmérséklete 39, érverése 66 volt.

Darmstadtól, ahol jól vannak értesülve a cár egészségi állapotáról, azt jelentették a N. W. T.-nak, hogy Miklós cár egészsége javul.

— **Az Újságírók Egyesülete a székesfehérvári ünnepen.** A Budapesti Újságírók Egyesülete a székesfehérvári Vörösmarty ünnepen küldöttségileg vesz részt a koszorút fog helyezni a Vörösmarty-szoborra. A küldöttséget az Egyesület elnöke Vési József vezeti s tagjai Czibay Lajos alelnök, Szalmári Mór főtitkár, Bartha Sándor, Boros Samu, Gara József, Gerő Ödön, Löw Dezső és Mazi Ernő egyesületi tagok.

— **A császár szószéke.** Beszálta a német birodalom négy vidékét a nagy hír: Vilmos császár gazdag díszítéssel ellátott templomi szószékét rendelt, amelyet magával visz minden tengeri útjára és ezennel, ha tengeren van, ebből a székéből fog prédikálni katonáinak.

Hát azt sejtjük, hogy csakugyan gazdag díszű lesz-e ama szószék. És beszél majd róla a császár az ő tengerészének, keresztény szeretőjéről, felebarátai szíviságról, csupa ilyen dologról, amelyekkel telve vagyon a biblia. Szól-e majd a kínai háborúról is? Idei-e majd ama hun-levelek, amikben jámbor német katonák hazajelentik, hogy hány ártatlan kínait dőttek által lándzsáikkal, löttek agyon, koncoltak fel, engedelmeskedvén a császár ama másik prédikációjának, amelyet a Kínába távozó katonákhoz intézett? Melyik prédikátor lesz az igazi: a-ze, aki lóhátról kegyetlenségre intette a fegyveres embereit, vagy a-ze, aki az új faragott szószékről elemzi a keresztény felebarátai szeretetet és Krisztus tanítása nyomán ismétli: szeressed ellenségedet, mint tenmagadat.

A két prédikátor közül melyiknek lesz nagyobb a hatása?

— **A Tudomány-Egyetemről.** A budapesti Tudomány-Egyetem tanácsa a Magyar Távirati Iroda révén a következő híreket teszi közzé:

A rektori hivatal kijelenti, hogy a szabadságon levő dr. Rapaics Rajmund rektor helyettese: dr. ponori Theureck Emil prorektor megbízásából jelent meg november hó 26-án este 7 órakor az Egyetemi Kór helyiségében dr. Böky Árpád orvoskari dékán, aki az Egyetemi Kór felügyeletét illetőleg, mint a Rector Magnificus teljesítményét illetően a legnagyobb csendben hirdette ki a tanács határozatát.

Egy estlapi cikkre vonatkozólag a rektori hivatal kijelenti, hogy az egyetemi tanács mellé rendelt rektori hivatali iktatójában oly ügy, a minőről az illető közlemény tesz említést nem szerepel, a tanács tárgyalása alatt egyáltalában nem állott. Mi sem természetesebb tehát, mint hogy az egyetemi tanács egyáltalán nem lehetett abban a helyzetben, hogy a szóban forgó ügyben bármilyen határozatot is hozhatott volna.

— **Metropolitai konzisztórium.** Nagyszombatból táviratoloztak: Ma vette kezdetét a metropolitai konzisztórium, amelyen a legutóbb tartott görög-keleti egyházkongresszuson megválasztott ülnököket fölcsatolták.

— **A F. M. K. E. népkönyvtáral.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter — mint annak idején megírtuk — több népkönyvtárat bocsátott a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület rendelkezésére. Ezeket a népkönyvtárakat a F. M. K. E. könyvtári bizottsága, dr. Gyurky Geyza elnöke alatt és Clair Vilmos főtitkár előterjesztésére: Turdossin Árnyageyei, Zólyom-Lipese és Gyetva zólyomgyeiek, Kamjonka és Szomolnok székesmegyei, Czabaj-Csápor, Pográny és Nagy-Tapolcsány nyitrai megyei, Bakabánya és

Felső-Terény hontmegyei községeknek szavazta meg, a népkönyvtárak egy példányát pedig a nórádvármegei tanítótestület által, a magyar-tót nye vhatáron kijelölendő községnek fogja rendelkezésre bocsátani. A F. M. K. E. bars- és trencsénmegyei választmányai még nem jelölték ki a községeket, ahol népkönyvtárak volnának szervezendők, a lptómegei választmány pedig nem kér magyar népkönyvtárakat, mert magyar-tót nyelvhatára nincs.

— **Az emléktábla.** A Kisfaludy-Társaság emléktáblájának főírástól irt tegnap közleményünkre vonatkozólag ma Fargha Gyula ur, a társaság titkára, arról értesíti lapunkat, hogy az emléktábla főírata nem az, amelyet mi is a többi fővárosi napilappal együtt, egy könyvmozgató tudósítása után adtunk közre. A Váci-utcai emléktábla helyes főírata a következő:

ITT HUNYT EL

1830. NOVEMBER 21-ÉN A MESTER,

KISFALUDY KÁROLY;

1855. NOVEMBER 19-ÉN PEDIG

A MESTERNÉL IS NAGYOBB TANITVÁNY,

VÖRÖSMARTY MIHÁLY.

HÁLAS KEGYELETTEL ÁLLÍTOTTA A KISFALUDY-TÁRSASÁG VÖRÖSMARTY SZÜLETÉSNAPIJÁNAK SZÁZADOS ÉVFORDULÓJÁN.

— **Sciaparelli nyugalmába vonul.** A világ egyik legkitűnőbb csillagásza, Giovanni Virgilio Sciaparelli nyugalmába vonul. A világhírű tudós Cineoban, Piemontban született 1835 március 14-én. Már fiatal diákkorában nagy szeretettel foglalkozott a csillagászatral és társainak nem egyszer mondta:

— Leghőbb vágyam, hogy 1200 líra biztosított évi jövedelem legyen és így gondtalanul szentelhessem magam az asztronómiának. Ha ez teljesül, elértem életem ideálját.

Vágya teljesült: 1859-ben a pultavai csillagvizsgálónál kapott alkalmazást, 1862-ben pedig a milánói asztronómiai intézetbe került. Azóta gyakran hívták világhírű csillagdákhöz óriási fizetéssel, de ő hű maradt sikereinek első színteréhez, a milánói intézetbe. Sciaparelli maga egész könyvtárt irt össze különböző asztronómiai kérdésekről és nevét világszerte ismertté tette. Az utolsó időben látásképesége is fölültebb esékent és ez sietette nyugalmába vonulását. Utódja Celoria tanár lesz.

— **Érdekes házasság.** Székely Lajos földbirtokos ma délelőtt vezette otárhoz a Ferencendiek templomában Berchtold Sára grófnét, gróf Berchtold Richard főrendiházi tag leányát. Az esküvő a főváros előkelő társadalmának lelkesen megnyilvánuló szimpátiája mellett történt meg. A boldog ifjú pár szerelmi regényéről már írtunk, ez a szép történet azonban részleteit illetőleg némi helyreigazításra szorult. Az ifjú grófnő nagykorú lévén, saját elhatározási jogával élt, mikor választottjának nyújtotta kezét. Felsőbb beavatkozásra nem volt szükség és a hírlíknben említett főhercegnőnek a házasságban nem volt része; ebben az értelemben készséggel helyreigazítjuk erről a boldog nászról írott tudósításunkat.

— **A sósmezői tanító.** A sósmezői görög-keleti román népiskola tanítója nem az egyetlen tanítója ennek az országnak, akiről a legkétségbevittebb módon bizonyul be, hogy megverték az istenek, mikor tanítótá tették. Ezt a szegény embert — így írja a sepsi-szent-györgyi Székely Nemzet — hat gyermekkel áldotta meg a sors. Hat gyerek pedig legalább tizennyolcoszor kér enni egy nap. Huszonöt forint havi fizetéstől bajos ennek a sok kis éhes gyereknek kenyérért venni. Hát még ha ezt a kis pénzt sem fizetik ki. Mit csinál hát a sósmezői tanító? Nagyon értelmes ember az istenadta, segít magán. Őt havi fizetéséről szóló nyugtáját eladja 33%-os kedvezményre. Azaz, hogy eladná, ha akadna olyan bolond, aki megvenné. A nagyvárosban olykor akadnak vállalkozó szellemű emberek. Talán van olyan is, aki vállalkoznék erre a dologra. Egy kis hazafias eszelekedés is volna benne. A hitközség most azért nem válthatja be a nyugtát, mert a Romániából jövő pénztorzások kifogytak. Hát a magyar források akarjanak megnyitni...

— **Sikasztó fiatal ember.** Járts Elek 19 éves fiatal ember, aki a bálvány-utcai Adler és Hirsch-cégnél volt alkalmazva, főnökének ezer forintját elsikkasztotta s aztán megszökött. Járts a király-utcai Löfelmam-kávéháznak volt törzsvendége, ahol nemzedéki dalársulat mulattatta a közönséget. Ott ismerkedett meg egy Carmen nevű énekesnővel, aki aztán alaposan kihasználta a tapasztalatlan ifjú könnyelműségét. Jártsnak főnökei pénteken 2000 koronát adtak át, hogy azt küldje el a postán. Az ifjú még aznap felkereste ideálját és néhány átdözsölt éjszaka után nyakára hagyott a rábizott idegen pénznek. A detektívek ma már nem találták a fővárosban, s így valószínű, hogy bűnének tudatára ébredve, menekült az igazságszolgáltatás elől.

— **Ötven diurnista kenyere.** A főváros költségvetése nagy summa deficitel zárul. Összeültek tehát a nagyfejűek és hetek óta azon folyik a tanácskozás, hogy hogyan apaszszák le a kiadásokat legalább megközelítőleg arra a nívóra, amelyen a bevételek fognak állani. Ebben a munkában alaposan megismerhette a magisztrátust Budapest, ha ugyan még nem volt része ebben a szerencsében. Ez a magisztrátus előbb elgazdálkodja magát a közpénzzel úgy, hogy milliókban kell kifejeznie ennek a gazdag városnak a deficitjét s aztán a legridegebb szivtelenséggel a szegény emberen akarja megvenni a bűne díját. Ez nem csak úgy van mondvá, hogy nagyot mondjunk, hanem ez az igazság. Csodálatos az a pöfögő nyárspolgár góg, amivel ezek az urak körülülnek a zöld asztal és intézkednek eleveken és holtak javaival. Budapest magisztrátusa típusa az uborkafára fölkapott üreslelkű beamter népnek. Aki ügyes kapaszzkodó, és mind benne van s miután most már semmi szükség a kapaszzkodásra, fölösleges mosolyli játszsa valamennyi a közigazgatási szakembert és csinálnak olyan közigazgatást, amivel sikerült a tőnk szélére juttatni ezt a jól adózó és ismétlő, nagyon gazdag várost. Most aztán itt volna ennek a gazdálkodásnak a hamvazó szardája. Meg kellene banni az évtizedes bünt és valamiképpen törölve a költségvetésből minden fölösleges kiadási tételt, megparánálni a háztartás megrögzött hibáit. Valami módon, de nem okoskodással, hanem hirtelen változtatni kellene a kapkodó rendszeren. Császár-metszés kellene ahhoz, hogy megszűlessék az új módosítás, ami Budapest háztartásában realitást jelent. Minél kevesebb bizottság, minél kevesebb meddő terefe. Lelkiismeretesség, a végtelékig menő takarékoskodás a kiadásokban s szigorú bekövetelése mindannak, amire normálisan joga van a fővárosnak. Otlet is kellene hozzá. Nincs? Hát miért ülnek akkor terebélyes karosszékben tanácsban az urak, ha mélyen belehatolva ezekben az égető kérdésekbe, nem tudnak okosabb ötletet kiizadni magukból, mint amilyen volt például — hogy az Isten bűnül ne rója föl nekik — a házbéradó. Érdekes jelenség, hogy ezeknek az uraknak a munkáját általában a lelketlenség jellemzi. A magisztrátus nem közülnk való test és vér és agy, hanem már valami magasabb elbírálás alá eső, a közönségesből kivált polgár-esszencia. A tömeg, amely garasonként összehordja a milliókat — nulla. A szegény ember arra való, hogy legyen kivel rendelkezni az uraknak, akik óvatosan vigyáznak arra, hogy az ő kis érdekeiket ne érintse semmiféle közös pénzügyi kalamitás. Szóval: — hogy végre a dologra térjünk, a pénzügyi bizottság hozott egy határozatot, amiben kimondani kéri, hogy a fizetések interkalariját egy százalékról emeljék föl kétfőre. Ebből belement a tanács is — s a határozat legelső konzekvenchiaképpen január elsején szőlnek ereszteneek ötven és egynehány diurnistát. Budapest, ennek az országnak a fővárosán megessik az a gyalázat, hogy azzal akarja kitakarkoskodni az elprédált vagyont, hogy kezdetnek, bevezetésnek megfoszt a kenyértől egy esomó szegény, csalódos embert. Ilyesmit tisztességes privát vállalkozó nem tesz. Nemrégiben egy nagy gabonakereskedő cég tulajdonosával beszélgettünk a redakcióban. Pár év alatt százazreket vesztett az üzletén s a viszonyokra panaszkodva elmondta, hogy szeretné a minimuma össze-szorítani az üzletét. Négy emberrel dolgozni negyven helyett. Ha el tudnám valahogy helyezni azt a harminchatot — mondta. — Magyarországi fővárosra nem ilyen aggodalmas. Kidobja nem a harminchatot, hanem az ötvenet. A tanács kegyesebb. Még három hónapig tartani akarja a diurnistát, hogy legyen nekik felmondásuk. A felmondási idő azonban nem jelent kenyeret s ha a tanács csakugyan azon az erkölcsi magaslaton áll, amelyen egy ilyen nagy város vezető elemeinek állani kellene, akkor nem farizeuszkodik a három hónappal, hanem azt mondja, hogy: nekem szükségem van a diurnistákra, tehát nem engedek meg olyan komédiát, hogy a milliók deficitet a nap számmal fizetett munkásaimon kezdjek lespórolni. S ha azt mondja, hogy szükség van ezekre a szegény munkás emberekre, igazat mond. S ha úgy esnek, hogy nem mond igazat, akkor való alá kell tenni azért a hallatlan könnyelműségért, hogy esztendőki hosszú során át fizetett ötven és egynehány embert, akire nem volt szüksége. — Ez az ügy még a közgyűlés elé kerül. Meglátjuk, hogy hogyan seper az új seprő, mert nagy lelkiismeretlenség, tisztelatlenség és vakmerőség kell ahhoz, hogy fölteszik a plenumról is azt, hogy elfogadjon egy ilyen nagy lelki szegénységre valló, szomorú tervezetet — a milliók pótlására.

— **A vadászó bosszúja.** Nagy-Kikindáról jelentik: Dragói Jusztin valkányi orvvadász Eckert Lajos föld-birtokost, mert egy ízben tilos vadászaton érte és fel-jelentette, a minap, amikor a labulb tanyájára hajta-tott, megleszte és seréltel fölöttött jeggyverrel rálőtt. A serétek Eckert jobbkarját szétroncsolták. A testet a kikindai fogházba szállították.

— **Uraságok.** A Dunán túl csak olesó tekintetes urnak hívja a hivatalszolgát a paraszt. Ebben a szóban megvan az a csodálatos jellemző erő, amely a magyar parasztnak egyik legszebb tehetsége. A hivatalszolga ugyanis tekintetes ur is. Olesó is, olesó, mert fölfelé alázatos, lefelé pedig goromba, vagyis tekintetes ur. Nehezebb a kegyét kinyerni, mint a főispánét s ha őt hőtig tisztességtudóan levette a sapkát a fejéről, mikor a jegyző ur szobájába lépett, a hatodik héten már a fején felelt. Az első tizenégy napban kihúzza magát; ha kérdést intézel hozzá, a tizenötödik napon azonban dörögve valamit a bajusza alá s a tenyerét tartja. Eleinte hűségesen hordja a szemes kosarat hivatalszolgádba, mire azonban a szobáddal együtt ő is megmelegszik, beállít hozzád s úgy szól, mint most a szegedi hivatalszolgák.

— Tekintetes uram! A fát, szent cenzul majd a szolgám hozza.

— A szolgája? Hát magának már szolgája is van, János?

— Van. Nem nekünk való foglalkozás az. Fölvettem a Józsi gyereket, hordja az a szent.

— Aztán ki fizeti a Józsi?

— Talán csak nem én?! Hát majd megtetszik fizetni. Nem kell annak nagy fizetése.

A szegedi tanács azonban nem fogadta el az olesó tekintetes urak prozopicióját, sőt megtiltotta nekik, hogy alszolgákat tartsanak. A szervezeti szabályzat ugyanis nem számít a hivatalszolgák arisztokratikus törekvéseivel s világosan kimondja, hogy a hivatalszolga minden háztartásdót köteles elvégezni.

— **Bismarck levelezése.** A német könyvpiacon megvan a maga legszórangú szenzációja, ma jelent meg Bismarck családi levelezése a következő címmel: *Bismarck's Briefe an seine Brant und Gattin. Herausgegeben vom Fürsten Herbert Bismarck. Stuttgart, Cotta'sche Buchhandlung Nachfolger. 1900.* — Alig kell bővebben magyarázni, hogy mennyire értékes és érdekes ez a könyv, amelynek soraitól Bismarck a maga legemlékezőbb múltjában szólal meg. Az a hatalmas vas-kéz, amely egy vonással Európának új terkepét rajzolta meg, rózsaszínű levélpapírra meghatározott formájú vallomásokkal tudott írni, költeményeket prózában, apró műremekeket, amelyek a legszebb német dalok közé tartoznak. Valahányszor Bismarck valami politikai misszióban küldtélre utazott, mindennap írt levelet feleségének, az ő „édes szívének”, akit minden titkába beavatott. A levelek között bennünket, magyarokat különösen egy érdekel, amelyet Bismarck, akkor még egészen juncker, 1849. november 4-én anyósához intézett. Ez a levél így szól:

Tegnap levelemben aggódol, hogy Johannának vérszomjas örméje az osztrák stáriumban, — nos nyugodjál meg: ő annyira nem politikai természet, hogy csak leveled következtében kellett neki tudni adnom, hogy Magyarországon néhány rebellist fölakasztottak. Benned azonban, édes anyóka, Rousseau-féle nevelési elvek kísértének, amelyek XVI. Lajost odavitték, hogy nem akarván törvény szerint még csak egy embernek sem a halálát okozni, oka lón milliók romlásának. Szánalommal vagy tele Bathynyi családja iránt, — de hát nem sajnálod-e azt a sok ezer ártatlan embert, akinek felesége és gyermeke özvegy és árva lett ezeknek a rebelleknek örült nagyraívágyása következtében, amelylyel a világot, akárcsak Moor Károly, a maguk módja szerint akarták boldogítani?! Szolgálat-e elégtételül egy embernek kivégzése akárcsak a földi igazságnak az elhamvadott városokért, az elpusztult provinciáknak, a legyilkolt lakosságért, amelynek vére fölkiáltja az osztrák császárnak, hogy isten a kezébe tette a felsőbbesség kardját?! A gonosztevő teste iránt érzett pulva részvétre háramlik az utolsó hatvan év legnagyobb vérében. Attól tartasz, hogy az osztrák kormány példát mutat a demokráciának; de hogyan lehet a törvényes felsőbbeséget és egy hazaáruló frakciót egymás mellé állítani?! Amaz Istentől rabizott alattvalóinak pallosának védelmével tartozik a gonosztevők ellen, de a rebellek, gyilkosok és hazugok maradnak, ha azt a pallost erőszakkal magukhoz ragadják. Gyilkolhatnak, de nem ítéltethetnek. Az ímént olvastam el Johannának Luther prédikációját Máté XVIII. 21.-ről, — és az öreg Luther szíve-szóra ekként szól a bevezetésben: Világi felsőbbesség ne bocsássa meg, amit gonoszul cselekedtek, — hanem büntessen!

Mikor Bismarck ezt a kegyetlen levelet írta, honfitársait gözülő szerencsétlen hazánk. Akkor még nem sejtette a jövődő vasembere, hogy valamikor tisztultabb és igazságosabb meggyőződésre jutva, Magyarország jogos követelményeinek lelkes szószólója lesz.

— **Házasság.** Marton Gyula államvasuti mérnök ma délelőtti 10 órakor vezette oltárhoz a terézvárosi plébániatemplomban Novák Margit kisasszonyt, Novák Sándor nyugalmazott kesekedelmi akadémiai ta-

nár leányát. Násznapok voltak: dr. Kenedi Géza szerkesztő és Pulszky Garibald államvasuti főfelügyelő. Az esküvői szertartást a templomban Steiber Vince apátplébános végezte, ki szép beszédet intézett az ifjú párhoz.

Jósch János fővárosi mérnök december elsején délután öt órakor tartja esküvőjét Mendlik Magda kisasszonnyal az angol-kisasszonyok templomában.

Adler Jakab a napokban tartotta eljegyzését Beer Róza kisasszonnyal Budapesten.

Héber Simon abádszalóki kereskedő eljegyezte Burger Paula kisasszonyt, Burger Lajos miskolci polgár leányát.

— **Beniczky főispán jubileuma.** Kecskemétről táviratozza tudósítónk: Beniczky főispán tíz éves jubileuma alkalmából ma délelőtti díszközgyűlés volt, amelyen a meghívott hatóságok és testületek is képviselve voltak. Az állami hivatalok valamennyien küldöttségileg jelentek meg, valamint a helyben állomásozó honvéd és cs. és kir. ezredek is. Pestvármegye részéről Beniczky Lajos alispán vezetése alatt jelen voltak: Fazekas Gusztáv főjegyző, Dubravitzky László tb. főjegyző, Szilágyi Lajos főszolgabíró stb. Nagykőrösről Szabó Ferenc polgármester, Biczó Bálint főjegyző. Fegyverházáról dr. Szerencshelyi Károly polgármester és Ulrich István főjegyző. A díszközgyűlést Kada Elek polgármester nyitotta meg, mire a főispánért küldött üdvözlést. Megjelenése után Kada Elek üdvözlő szép beszédében, melyet lelkes tüntetés közben fejezett be, miközben a díszközlelet átnyújtotta. A főispán szép szavakkal válaszolt; aztán meg Laukó Károly törvényhatósági bizottsági tag üdvözlő a város közönsége nevében. A díszközgyűlésen leplezték le Beniczky jól sikerült arcképét, amelyet Both Menyhért festett.

A küldöttségek tisztelgése után 200 terítékű bankett volt, amelyről Beniczkynek Bajza Lenkéhez a következő sürgönyt küldte a társaság:

Kegyetlen asszonyunk! Kecskemét város legújabb díszpolgárának felavatási ünnepélyét most üljük. Szívből küldjük üdvözlésünket Exceellenaciának, ki fenkölt gondolkodásával és érző szívvel gyarapította a mi kedves főispánunk nemes lelkületét, mely lelkületet iparkodunk a mi őszinte polgári ünnepünkkel magas tálai.

Kecskemét város polgármestere:

Kada Elek.

— **A kitiltottak.** A kórházaknak is vannak parazitái. Albetegék, akiknek elég nyomorúságos areuk van ahhoz, hogy elhagyják nekik, hogy valami betegség rágódik a szervezetükön. Ezek a betegek a legtragikusabb lényei a világnak, mert számukra az a megváltás, a rekreáció, a boldogság, ha befeküdhetnek a kórházi ágyba, ehetik a kórházi kőménymagot levest s reggeltől estig meredt szemmel nézhetik a fehérre meszelt falakat. A kórház azonban nem arra való, hogy megváltassa az embereket az élet szenvedéseitől, hanem inkább arra, hogy visszaadja az embert az életnek s kilöktse újra a gond és a munka világába. Ezért teszi most közhírré a belügyminiszter azoknak a nevét, akik eddig abban sántikáltak, hogy miképpen lehetnének betegek. Kórházi betegek, ingyenes nyomorultak, akiknek a nyomorúságán sirhat, az élelmességekön meg mosolyoghat az ember. A kórházi műbetegek névsora a következő: Krauppen Kornél, Dukatis Péter, Benics Antal, Kukurius János, Fuvlevics Antal, Solaj Péter, Bobicza Ferenc, Masek János, Volomits István, Turkovics Máté, Ivancsics Péter, Mihics Márk, Domján György, Kovacsics József és Péter, Mosler István, Stefancz György, Sivók József, Vukics Pál, Stokicza Antal, Turcs Teréz, Gyanylacz József, Sataura Péter és Zuckermann Sámuel.

— **Rómvilág Pekingben.** A Stampa haditudósítója, mint Rómából jelentik, Pekingből levelet írt a lapjának még sok héttel előbb. A lap most közli ezt a levelet, amely sötét színekkel festi a kínaiak sármalyzetét abban az időben, amikor az európai csapatok Pekingbe vonultak. Ott, a levelezőt, kínai barátai arra kérték, tegyen velük egy kis körutat a városban, hogy bemutassák neki az „európai civilizáció” hatását. A muszka negydedbe mentek először. Ott az utcák a körülményekhez képest annyira mennyire meg voltak már tisztogatva azoknak a gyermekeknek a holttestétől, akiket a falhoz vágdoztak, sok ház udvarában azonban akadt még látnivaló. Különösen sok látnivaló akadt egy kínai patriciusnak a házában. Amikor a haditudósítót bevezette az udvarba kínai vezetője, Yu, röviden csak így szót hozza:

— Nézz csak körül.

És a tudósító tizenhárom női holttestet látott a földön.

És Yu elmondta a halottak történetét. Tsu kereskedő volt az a ház. Annak a felesége gondolta ki a szorongattatás napjaiban kétségbeesésében azt a tervet, hogy ő és a család női tagjai önként mennek a halálba, nehogy az ellenséges barbár katonák kezébe kerüljenek. Leányai, hugai mind beleegyeztek és annak a napnak a során állandó halálhőrgés halaltzott a kertből be a házba, ahol az öreg Tsu min-

den peroben leste, mikor jönnek érte a harcosok, hogy felkoncolják. Estig hiába várt, akkor kiment a kertbe, s attól a látványtól, ami ott elébe tárult, megörült és világgá futott.

— És azóta senki sem hatolt be ebbe a házba? — kérdezte a tudósító.

— Néha egy-egy katona téved be, hogy raboljon és hébe-hóba egy-egy hollo... — És rámutatott a fejük felett kóválygó raj fekete madárra.

Ezt írja meg a Stampa a haditudósítója nyomán. Kissé mégis színesnek tetszik ez a levél.

— **Műkincksek a tenger fenekén.** Kythara szigete és Malea foka között buvárok jártak s nagy szerencse érte őket. Lent, a napsugártól vibráló rengeteg víztömeg mélyén különös alakokat láttak a sok tengeri növény és fűgőn sikló tengeri állatok között. De nem juthattak hozzájuk, vagy harmincöt ölnyre voltak a tengerfenék fölé, mindössze egy emberi kar volt az, amit kiemelhettek. Ez a kar bronzból volt s elég okot adott arra, hogy Athén népét lázba hozza. A buvárok jelentették, hogy sok ilyen bronztárgy van még a tengerben, s a szakértők megsejtették rögtön, hogy itt ritka műkincksek van dolguk, nagyértékű bronzszobrok hevernek Kythara mellett. És tanakodtak azon, honnan kerülhettek a tengerbe a drága bronzok. Egyes tudósok úgy vélekedtek, hogy rabló velenceiek vitték Athénből a kinckeseket, s hajótörést szenvedtek, másoknak az volt a vélekedése, hogy talán lord Elgin, az athéni angol konzul járt rosszul a tengeren e régiségekkel, aki ugyancsak értett a görög régiségek tolvajlásához. A legerősebb az a nézet, amely a római hódítások korára vezeti vissza a kinckes eredetét. De a dolog mindenképpen komoly, s a kormány elhatározta, hogy végére jár a dolognak. Már küldött is egy hadihajót a megjelölt helyre. Ha pedig sikerrel jár az expedíció, s a szobrokat kiemelik hullámsírjukból, a buvároknak is jó dolguk lesz, akik nyomra vezették az illetékes köröket. Már előre is bejelentették igényüket a kinckes értékének hadmadrészére, amely őket törvény szerint megilleti.

— **Cornulier gróf kalandjai.** Cornulier gróf, aki a napokban agyonlőtte a feleségét, a párisi szalónok állandó beszéd tárgya. A legkalandosabb híreket találják ki róla szellemes és szellemetlen csevegők, akiknek utóljára is nincs más céljuk, mint hogy mulattassák a társaságot. A sok áltörténet közt természetesen akad egy-két olyan is, amely a nemes lovag jellembe fogatkozását kellőképpen illusztrálja. Az egyik történet egy fotográfusról szól, akinek Cornulier egy napon egy szerény kéressel fordult.

— Adják kérem oda Leroux ügyvéd arcképét.

— Sajnálom, gróf ur — mondta a fényképész, de tudnom kell, hogy mi célja van az ügyvéd arcképével.

A gróf erre elmondta, hogy Leroux a felesége ügyvédje, a köztük levő válópörben.

Gondolkodni fogok a dologon — felelte a fényképész s aztán utána járt a dolognak. Megtudta, hogy a grófnak azért volna szüksége Leroux arcképére, hogy azt ne írassák közé csempészhesse és így a grófnét kompromittálhassa. A fényképészen volt annyi tisztességerzés, hogy ilyen célra ne készítesse el a megrendelt képeket.

A másik jellemző történet Cornulier egyik gazdag nőrokonáról szól, akit a gróf az örültek házába hurcoltatott, hogy ily módon még annak életében hozzájusson a vagyonához. A gróf ur azonban rosszul számított, mert a gazdag nőrokon egy napon udvarias levélben értesítette, hogy a szanatórium orvosával jegyet váltott. Cornulier ekkor gaviellárnak mutatkozott. Nem is tehetett egyebet. Sürgönyzött s csak ennyit írt a sürgönyében:

— Gratulálok! Szívből!

A Figaro különben legutóbbi számában közli gróf Cornulier válópörének ítéletét, melyben a bíróság konstatálja, hogy valahányszor a grófné valahová utazott, Leroux ügyvéd mindig veszedelmes közelségben volt hozzá és így a gróf gyanúja alapos volt.

— **A műszaki kamara szervezése.** Ma délelben Lukács László pénzügyminiszternek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet, a Bányász- és Kohász-, valamint az Országos Erdészeti Egyesület küldöttsége a műszaki kamara szervezéséről szóló javaslatot adott át. A küldöttség vezetője, Czigler Győző műegyetemi tanár kiemelte beszédében a technikus nevelés s a műegyetemek jelentőségét közgazdasági szempontból és kéri a műegyetemek szaporítását. A miniszter a maga részéről is szükségesnek, az állam teendőinek tartja a kért intézkedéseket, azért is, hogy a magyar társadalom mindjobban megkedvelje a technikai tudományokat és a magyar technikusok elhagylják a magyar társadalomban az őket méltán megillető helyet. Igéri, hogy az egyesületek törekvéseit a közérdek szempontjából is elő fogja segíteni. Graenzstein Béla államtitkár szintén szívélyesen fogadta a küldöttséget.

— **Halálozás.** Ruffy Pál országgyűlési képviselőt súlyos csapás érte. Felesége, született Reindner Ioua, ifj. 33 éves korában tegnap elhunyt. A fiatal, viruló asszony vörhenyre esett és betegsége rövid idő alatt sirba vitte a rendkívül művelt és köztiszteletben állott

nőt, akiben öt árva siratja anyját. Temetése holnap, szerdán, délután 3 órakor lesz a József-körút 53. sz. gyászszobán.

Kelemenfalvi *Hazurka* Lajos ügyvéd tegnap 49 éves korában meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a Déry-utca 3. számú gyászszobán.

— A belgrádi hírekről. Belgrádból táviratozók, hogy a *Borosa* falu mellett a Dunából kifogott halott, — mint konstatació — csakugyan *Illies Mihály*, a belgrádi nemzeti bank sikkasztó pénztárnoka. A halottat Pancsovára szállították, ahol fölboncolják. Abból a körülményből, hogy a halott komolján nagy seb van, azt következtetik, hogy *Illieset valaki megölte* s a Dunába vetette. Zsebében nyolcven frankot találtak.

— Rendőri hírek. *Walaschek* Lajos 56 éves asztaloslegény eltűnt a Pester-dűcs 33. szám alatt lévő lakásáról. Levelet hagyott hátra, amelyben panaszkodik, hogy nem tud állást kapni s ezért elemésztí magát. — *Kardos Róza* szobaleány vasárnap éjszaka a Lovas-ut 4. szám alatt lévő lakásán elejtett egy égő petróleumlámpát. Az égő tolvadéktól meggyuladt a ruhája s a szerencsétlen teremtés összeégett. A Rókusban ápolják. — *Zláza* Anna 18 éves munkásleány a vele vádházasságban élő *Sapek* Simontól ellopott 120 koronát és azzal megszökött. A rendőrség keresi. — *Bán* Lajos fuvaros tegnap megrakott kocsiával a szentendrei-úton Megyer felé hajtott. Közben két ember lehúzott kocsijáról egy zsák sőt, de ő észrevette s a tolvajok egyikét nyakonsípte, aki *Spelmann* Antal esobánki születésű 31 éves napszámosnak mondta magát. Bekísérték a III. kerületi kapitánysághoz, társát pedig keresik.

(x) Egyenruhák, díszöltönyök és libériák, olasz vivőszerek igen olcsón kaphatók *Tüller Mór* és *Társas.* és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) Kedvező körülmény. A *Feldmann* Sándor-féle volt cég (Bécsi-utca 6. szám.) megmaradt raktárának — grappja és mosókeménység — átvétele folytán most mindenek az árakat, valamint többféle más cikkeket az unonnan megnyitott *Vajda Mór-féle áruházban* (Bécsi-utca 6. szám.) oly jutányosan árusítják, hogy érdemes erről személyesen meggyőződni.

(x) Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!

(x) Honi ipar. Ajánlom általánosan ismert, saját gyártmányú posztó bokavédőmet (gamasi). Kapható drapp, oliv, szürke, bronz és fekete színben. Párja 1 forint 10 krajcár. Hölgyeknek térdmagasság, párja 2 forint 75 krajcár. *Kertész Pál* divatruházában, Kerepesi-ut 44. sz., a Népszínházzal szemben. Eladás nagyban is.

(x) Köztudomású, hogy közhírség, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak *Egger* mell-pasztillák. Kaphatók minden gyógyszerárban és droguériában. Doboza 1 kor. és 2 kor. (Próbadohoz 50 fillér.) Főraktár: *Nádor-gyógyszertár*, Budapest, Váci-körút 17.

Cipőt az állatoknak!

— Állatvédők figyelmébe. —

Egy német állatorvos cipőket huzatolt egy pár juh lábaira, hogy azokat részben sérülésektől óvja, részben pedig, hogy a körülfajás terjedését meggátolja. A kísérlet bevált.

A *Mészárosok Közlönye*.

Azon ritkán akad hiba,
Mit mondott a vén Akiba:
Hogy új nincsen a nap alatt...
Csakhogy halad
A kor. Már ez így van, hiába!
S a jó öreg
— Így esett meg —
Sokszor fordul meg a sírjába.

És ime útra kél a hír,
Amit a mézárós-lap ír,
Hogy a jubok cipőbe járnak...
Új hajnal virrad *Agulának!*

Lesznek tehát majd juhcipősek,
Kik finom cipőt szabni készek,
Zergebőrből, lényes chevranból.
Sokféle bőrből:
Rosszból, jóból!
S lesz új divat,
Amely kihat
A t. c. nagy állatvilágra
S majd élvezhetjük nemcsakára
Az állatcipő-katalógust...

Lesznek majd kedves lótopánkáik,
— Hogy miből, azt a lovak bánják —
Az omnibusznak agg gebéi,
Öröm lesz nézni,
Bagaria-csizmában mennek,
Kitéve édes gyűtrelemnek
A közönséget...
Mert hisz' ma már

A nagy barát
Egy-egy utja alig ér véget...
Hát még majd akkor!

A tehén hord majd félcipőket,
— Gyönyör lesz tenyészteni őket, —
A tinó cigos cipőt kap,
Igy lesz majd ökrök hamarabb,
S cipőket, melyek gombosok,
Majd elkoptatnak a kosok,
S a vénülő házi ebek,
— Mit kaphatnának egyebet? —
Majd papucsokat hordanak...

Igy lesz majd,
S hoz sok bajt
Az állatok ez új divatja,
Amelynek árát
Zsebünk adja...

Morál:

Ha majd az öleletes németnek
Lépre mennek:
Az állatok lábdivatjából
Az ember lesz, ki
Ki nem lából...

Pont.

FŐVÁROS.

(*) A Kaplony-utca meghosszabbítása. Gróf *Andrássy Géza* 1896-ban a Magyar-utca és az Egyetem-tér között levő telkeket át utat nyitott. Sokáig folyt az alkudozás a székesfőváros hatósága és *Andrássy* között, hogy az új utca szükségleteinek a költségeit ki viselje. Most gróf *Andrássy Géza* beadványt intézett a főváros hatóságához, kérve a Kaplony-utca felépítését a Múzeum-körútig való folytatás megvalósítását a főváros költségére. A kérvény előadja, hogy a gróf mintegy 250.000 forintot fektetett be a Kaplony-utca megnyitására; ez a nagy költségek pedig csakis akkor hozná meg a megtelelő hasznot, ha a Kaplony-utcat főlzábadítatná a mostani zsákutca jellegétől s tovább folytatná a körút felé.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A Nemzeti Színház — félnyolcekor. A Nemzeti Színház igazgatósága december 1-től fogva helyes, célszerű újítást léptet életbe, amelyet egyrészt a közönség régen óhajtott, másrészt *Budapest* világvárosias élete az utóbbi esztendőben megkövetelt. Az előadások ugyanis szombattól, december 1-től kezdve a Nemzeti Színházban félnyolcekor fognak kezdődni. Kivételesen hosszú daraboknál marad csak a régi hét órai kezdés, amit az igazgatóság minden egyes alkalommal úgy a színpadon, mint a heti műsoron külön feltüntet.

** A Népszínház ujdonsága. A Népszínház legközelebbi ujdonsága, mint már adtunk róla hírt, ifjú *Bokor Józsefnek Napfogatkodás* című operettje lesz. Az operettből *Megyeri* rendező vezetése alatt már javában folynak a színpadi próbák. A főszerepek *Kürty Klára*, *Hegyi Aranka*, *Bojár Teruska*, *Németh József*, *Kovács Mihály*, *Horváth Vince*, s *Ujvári Károly* kezeiben vannak. A bohókás történet színhelye egy afrikai sziget. Az ujdonságnak december első napjaiban lesz a bemutatása.

** A star szerzője Budapest. Gróf *Keglevich István* intendáns tudvalevőleg meghívta *Bahr* Hermann, a star szerzőjét, darabjának budapesti bemutatására. *Bahr* távirat útján értesítette a Nemzeti Színház igazgatóságát, hogy holnap Budapestre érkezik és a star című darabja szedai bemutatóján jelen lesz.

** Konti új operettje. *Konti József* készülő új operettjéről, a *Kényszerházasságról* megírtuk, hogy szövegkönyvét egy német librettista írta *Dumasnak* egy regénye után. A szöveget *Megyeri* Dezső, a Népszínház rendezője fordítja magyarra, aki maga is már több operettet írt. A Konti-operett a jövő évadnak lesz egyik első népszínházi ujdonsága.

** Az unnepezt *Björnson*. *Björnson*, a nagynevű északi drámaíró, aki most a német császárvárosában időzik, múlt vasárnap végignézte a *Berliner Theaterben Erönkön felül* című darabjának előadását. A közönség az előadás folyamán észrevette az egyik páholyban a drámaíró és nagy ovációban részesítette. A tüntetés a darab végén annyira fokozódott, hogy *Björnson* kénytelen volt a lámpák előtt is megjelenni.

** A Nemzeti Színház új darabjai. A Nemzeti Színház, mint értesülünk, megszerezte a *Le poigne* (Az ököl) és a *Les Fossiles* (A kavicsok) című francia színművek előadási jogát.

** A Tartalékos férj; német színpadokon. *Guthi Soma* és *Rákosi Viktor*nak a *Vigszínházban* nagy sikerrel színre került bohózatát, a *Tartalékos férj* *Erich* bécsi színházi ügynök megveszi az összes német színpadok részére. A fordítást *Schnitzer* ismeretes fordítóra bízta.

** A Katonák Nagyváradon. *Thury Zoltán* *Katonák* című drámája, mint nekünk írják, lényes sikert aratott a nagyváradi Szigligeti-Színházban tegnap lefolyt bemutatóján. A darab drámai szépségei teljesen meghódították a közönséget, úgy, hogy a darabot még e héten, csütörtökre, megismétlik s erre az előadásra a szerzőt magát is meghívták. *Thury Zoltán* jelen is lesz darabjának második előadásán. Az előadásról a nagyváradi kritika a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik s a főbb szerepek személyesítőinek, *E. Kovács Mariskának*, *Szohner Olgának*, *Könyvesnek*, *Peterdynek*, *Guthynak* és *Szarvasinak* a közönség osztatlan tetszésében volt részük.

** Vörösmarty-ünnep a színházakban. A Vigszínház igazgatósága a színház szombat délelőtti Vörösmarty-matiné-jára külön meghívta: *Szöllő* Kálmán miniszterelnököt, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert, *Vörösmarty* Béla államtitkár *Márkus* József főpolgármestert, *Halmos* János polgármestert, *Wekerle* Sándort és sok más notabilitást.

A Vigszínház matinéjának egyik legérdekesebb mozzanata az a karéne lesz, amelyet a színpadon hatszáz tanuló fog előadni. Az iskolákban *Kón* László vigszínházi karmester vezetése alatt nagyban folynak a karpróba és az ifjúság nagy buzgalommal és lelkesedéssel készült az ünnepségre, amely iránt a közönség körében általános az érdeklődés.

A Népszínház szombati Vörösmarty-ünnepének a műsora, amely az *Asszonyháború* előadása előtt fog lefolyni, a következő lesz:

1. Ünnepi nyitány, dirigálja: *Konti József*.
2. Vörösmarty dícsőítése, költemény *Kozma* Andortól, szavalja: *Szirmai* Imre.
3. Szép Ilonka, előadja: *P. Lukács* Juliska. (Az életképet ábrázolják: Szép Ilonka: *Z. Bárdi* Gabi, *Mátyás* Károly; *Kiss* Mihály, *Peterdy*; Szabó Antal, a kísérő zenét szerzte: *Erney* József, hangszerezte és dirigálja: *Barna* László.)
4. Szózat, éneklé az egész személyzet, dirigálja *Bokor* József.

A Magyar Színház Vörösmarty-ünnepének részletes programja a következő:

1. *Bach*: Szózat-nyitány. Előadja a színházi zenekar.
 2. *Hymnus*. Éneklé a teljes színpadi személyzet.
 3. A vén cigány. Szavalja: *Székelyi* Vilmos.
 4. Szép Ilonka. Melodráma. Zenéjét szerzte: *Erney* József, szavalja: *Bátori* Gizella. Zongorán kísér: *Dondó* Lajos.
 5. Vörösmarty emlékezete. Költemény. Írta: *Molnár* László; szavalja: a szerző.
 6. Szózat. Éneklé a teljes színpadi személyzet.
- Az ünnepet, mely szombaton, december 1-én lesz, a *Mikadó* második előadása követi. Ezen a napon az előadás kivételesen 7 órakor kezdődik. A Vörösmarty-ünnep és a *Mikadó* előadása között tízenöt percrenyi szünet lesz.

A Vörösmarty-szobor alapja javára ma az *Uránia* színház érdekes estét rendezett. Legújabb *Szász* Károly a Vörösmarty megelőző korról írt érdekes rajtot. *Berta* Ilona az Erzsébet nőiskola tanárnője Vörösmarty hazafias költészetéről tartott poétikus részletekben bővelkedő előadást. *Gyulay* Ágost Vörösmarty életének néhány kiemelkedő momentumát írta le ügyesen. Felolvasását ötvenöt vetített kép illusztrálta. A színházat díszes közönség töltötte meg.

** A Nemzeti Zenéde hangversenye. A Nemzeti Zenéde igazgatósága pénteken, november 30-án este 8-kor a fővárosi vígadó nagyertermében *Gobbi* Alajos zenédei karnagy vezetésével tartja első zenekari hangversenyét. A hangverseny műsora a következő:

1. La patrie. Bizet. Előadja: a Nemzeti Zenéde zenekara. Tanár: *Gobbi* Alajos.
2. Magyar ábránd. Liszt. Zenekarkísérettel zongorán előadja: *Márkus* Lili. Tanár: *Toma* István.
3. a) Adante, b) Scherzo. Bartay Ede (kézzirát, először). Előadja a Nemzeti Zenéde zenekara. Tanár: *Gobbi* Alajos.
4. a) Magyar románc. Lányi Ernő (kézzirát, először). b) Rondo caprice. Saint-Saëns. Zenekarkísérettel hegedűn előadja: *Sopronyi* Henrik. Tanár: *Arányi* Frigyes.
5. Sella. Farkas Odón (kézzirát, először). Zenekarkísérettel éneklé: *Kiss* Antónia. Tanárnő: *Balazs*-*Dognár* Vilma urónő.
6. VII-ik Szimfónia. Beethoven. Előadja: a Nemzeti Zenéde zenekara. Tanár: *Gobbi* Alajos.

** A Tartalékos férj és a — katonák. A Tartalékos férj, a Vigszínház nagy sikert ért ujdonsága alighanem nagy komplikációkra (?) fog alkalmat adni. Egy tartalékos önkéntes, *Sugár* Jenő, egyik hírlapban nyilatkozatot tesz közre, melyben tiltakozik a Tartalékos férj második felvonásának tánciskolai jelenete ellen. Tiltakozik pedig azért, mert e jelenetben többek közt egy szerkesztő önkéntes is megjelenik *Prencsán* ur tánciskolájában. *Sugár* Jenő volt szerkesztő önkéntes ezt sérelmesnek találja és az esetet följelentette az ezredparancsnokságnak. Sőt, — amint nyilatkozatában megjegyzi, — a tárgyalások is megkezdődtek már ebben az irányban. Mindenesetre érdekes lesz megtudni, hogy az ezredparancsnokság milyen irányban, milyen formában és kivel tárgyal ebben az ügyben.

**** Solymosi Elek betegsége.** Solymosi Elek, a Népszínház kitűnő komikusa, betegesen fekszik a lakásán. A művészen súlyos operációt végeztek az elmúlt héten a Rókus-kórházban. A műtét, amelyet dr. Récey Imre egyetemi tanár asszisztensével, dr. Szigethy Gyulával végezt, kitűnően sikerült s most már remélhető, hogy Solymosit a közönség mihamarabb viszontláthatja a színpadon. A komor Rókusban az elmúlt héten valóságos színezjárás volt, a beteget sokan meglátogatták tisztelői közül. Az orvosi kezelés szeretetteljes megnyilatkozása volt dr. Müller Kálmán igazgató és Récey tanár állandó érdeklődése a beteg iránt.

**** Műsorváltás a Népszínházban.** A Népszínházban a vasárnap délutánra kilüktött Szép Heléna helyett a Párisi élet kerül színre Káry Klárával és a többi eddigi szereplővel.

**** A honvédszenekar Vörösmarty-éneke.** A budapesti I. honvédszenekar Bachó István karnagy vezénylete alatt december 2-án tartja a Royal disztermében III. népszerű zenekari hangversenyt Vörösmarty Mihály születésének 103-ik évfordulójára való tekintettel, a Vörösmarty-szoboralap javára. A hangversenyen K. Szerény Gizella, a Vigzínház művésznője is közreműködik, aki zenekari kísérettel szavalja el Erney József Szép Ilonka című melodráájában Vörösmarty költeményét.

**** Duse a spanyol udvar előtt.** Duse Eleonora leontóbb óriási diadalokat aratott a spanyol fővárosban, Madrid-ban. A művésznő egy kolumbián és a királyi palotában, az udvar előtt, a Locandieri-t játszotta. Duse Madridból impresszáriójával, de Braga gróffal Lisszabon-ba ment, ahonnan még egyszer visszatér Madrid-ba, ahol folytatni fogja nagysikerű vendégszolgálatát.

**** Vidéki színészet.** A temesvári színházban föllevenítették a Székimondó asszonyt szűfolt ház előtt. A cimszerepet Hahnel Aranka játszotta nagy sikerrel. A közönség többször nyit színen is megtapsolta és a felvonások végével virágadományokkal halmozta el. Kitűnő volt még Pethes, Sebestyén, Klenovics és Krémer. — A pozsonyi színházban a minap Carmen, Bizet operája került színre, s az előadás a közönség élvezetére szolgált. A szereplők között előnyösen kiálkik Károlyi Frida, a fiatal operaénekesnő akit a helyi kritika erősen méltányol. A cimszerepet oldotta meg kitűnő sikerrel. Nagy tetszésben részesült továbbá Ladislav József, Gabos Nelli és Stranucci, olasz tenorista.

**** Fregoli.** Azt mondják, hogy nem művészet az, amit Fregoli csinál. Olyan darabokat játszik el egymaga, amelyeknek nyolc vagy tíz szerepe van. Boszorkányos gyorsasággal öltözik át és változtatja a maszkját, meg a hangját. Az arczeimainak a rugékonysága pedig csodás. Ha nem is művészet ez a különlegesség, de érdekes. És az egész világot bejárja Fregoli és nem kis anyagi eredménytény. Most eljön hozzánk is. December 1-én fellép a Somossy-Mutatóban és az első estén eljátszza a többiek közt a Tiszesség című darabot, amelyben nyolc különböző szerepet játszik.

**** Hangverseny a Telefon Hírdőzőben.** Ma este fél 9 órakor házhangversenyt rendez a Telefon Hírdőző. A hangverseny, amelyen Vörösmarty Mihály emlékének is adoz a rendezőség, közreműködnek: Márkus Aranka, Kürthy Margit, László Irén, Vidor Laura és Somló-Vadnay Vilma úrnők, Déri Jenő, Somló Sándor és Vécsei Viktor urak. Az egyes színművek zongorán kíséri Fader Erő zongoravirtuóz. A hangverseny után érdekes híreket olvastak fel a beszélt újság szerkesztője, a továbbiak pedig Zöldi Marci cigánybandájának muzsikája lesz hallható 11 óráig az Enke kávéházban.

Beszélgetés Pálmay líkával.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 27.

Pálmay Ika, az örök színházi aktuális, ma keresztül utazott Budapesten. Bőcsből jött, ahol az ideitelen át állandó otthona van a divának és Szegedre ment, ahol három estén át játszik jótékony célra a Nébántsvirág, a Kertészleány és a Szép Heléna cimszerepeiben. Abban a három szerepben, amely művészdícsőségének legfényesebb lapjait tölti be.

A diva egy félórát töltött a nyugati pályaudvar első osztályú várótermében s ezt az időt arra használtam fel, hogy elevegegek vele színházi dolgokról. Mindenekelőtt persze szegedi vendégszereplése iránt érdeklődtem.

— Hogy van az, — kérdeztem tőle, — hogy Szegeden játszik és nem Budapesten.

— Ennek nagy sora van, — jelezte nagy komolyan. — Ez a szegedi vendégszereplésem volta-keppen előkészület a végleges bucsuzkodásomra a színpadtól, amely még ebben a színházi évadban meg fog történni. Már egy pár év óta biztatom az uramat, aki minden áron azt akarja, hogy hátat fordítsak a színpadnak, hogy visszavonuljak s most már nem éri be többé a puszta ígérettel; vissza kell vonulnom! (Itt egy nagyot sóhajtott.) Erre a bucsuzkodásra én nagy súlyt helyezek: akarom, hogy mindenütt, ahol játszom — utóljára játszom, — lássák azt, hogy mit és mennyit tanultam a külföldi színpadokon. De

minthogy olyan ritkán játszottam magyarul, mióta a külföldre mentem, előbb be akarom magamat egy kicsit gyakorolni a magyar operett-stílusba és erre éppen kapóra jött ez a szegedi vendégszereplésem, amelylyel egy évek óta halogatott ígéretet váltottam be, amelyet a szegedi Fehér-Kereszt-Egyesület elnöknőjének tettem. Ez a szegedi fellépésem tehát a bucsuzkodásom főpróbája!

— De hiszen azt olvastuk nemrégiben a bécsi újságokban, hogy szerződési tárgyalások folytak az An der Wien-színházzal?

— Jobban mondván az An der Wien igazgatója szerződési tárgyalásokat folytatott, sőt folytat velem. Hiszen tudja, (és itt ravaszul mosolygott) hogy mi asszonyok azt tartjuk magunkról, hogy minden körülmények közt a mi akaratunknak kell érvényesülni s még mindig reménykedem benne, hogy lá tudok kényszeríteni még egy sáison az uramtól... Mert senki sem tudja azt, hogy mi az nekem: elhagyni a színpadot! Nem tagadom hát, amugy sütyomban folytak és folytak tárgyalások köztem és az An der Wien közt. Sőt hogy mindent eláruljak, már egy operett is ki van szemelve a számomra, amelyben fellepek. Elővastam a librettót s annyira, de annyira nekem való szerep, hogy nagyon boldogtalan lennék, ha nem játszhatnám el. Az operett címe: A művésznő férje s egészen ráim illik, meg az uramra. A hősnője egy fiatal leány, akinek nagy tehetsége van a színpadra, de szerelmes egy fiatal emberbe, aki feleségül kéri. A leány anyja, (amolyan színházi mama) azt akarja, hogy a leány a színpadra menjen, de nem tud a számára szerződést kapni. A leány tehát férjhez megy, de ekkor megjelen a szerződés is. Ekkor mint asszony a színpadra megy, a második felvonásban nagy sikereket arat, kilátása van rá, hogy a legünnepeltebb primadonnává legyen, de ekkor az ura visszahódítja magának és ott hagyja a színpadot. Hát nem egészen a mi esetünk? Csak a napokban mondtam is az uramnak: „Ur, ebben az operettben te is benne vagy!” Képzheti, hogy milyen arcot csinált hozzá!

A diva utánozhatatlan bájjal utánozta az ura arcát és jóízűt nevetett hozzá.

— Ur, de akár legyen valami ebből az operettből, akár nem — folytatta aztán — legközelebb mégis fel fogok lépni az An der Wien-színházban — jótékony célra. Még pedig, képzelve, miben? Az Angot asszony lednyában. Clairet fogom játszani. Schröder, a bécsi opera tenoristája lesz a partnerem Ange Pitou szerepében. Kiemelkedő gróiné kért fel és az ő kérésének meg az uram is engedett.

A diva ezután érdekesen beszélt a bécsi operett-színházokról:

— Mondhatom, hogy a bécsi operett egészen leűrt. Ahol még csak néhány esztendővel ezelőtt olyan fényes operett-előadások voltak, most alig van egy valamire való operett-színész. A minap végignéztam a Carl-Theaterben a San-Toy-nak egy előadását Miss Haltonnal a cimszerepben. Uram isten, milyen előadás, és milyen — San-Toy! Láttam ezt a pompás operettet Londonban és nem ismertem rá. Azt hiszem, hogy Miss Halton eljátszotta kisded játékaikat. A gésákban a táncával, meg a villamos világítás fényhatásainak a segítségével nagy sikerei voltak, de hát elvégre erre is ráun a közönség; az igazi művésznőnek pedig az a feladata, hogy folyton újat és újat tudjon teremteni.

A beszéd hevében alig vettük észre, hogy a szegedi gyorsvonalat indulásának az ideje elérkezett. A diva felszállt a helyéből és sietett az első osztályú kupéja felé.

Utóközben még ennyit mondott:

A Szép Helénához, amelyet most Szegeden játszani fogok, néhány új nuánszt találtam. Jöjjen le és nézzem meg benne... Sokkal jobb lesznek benne, mint a Népszínházban, mikor legutoljára itt játszottam. Akkor csak úgy beleugrottam a szerepbe és olyan rohanva ment minden... Most szépen, átgondolva játszom ezt a szerepet...

Már a kupé hátsójában állott s még mindig a világszép asszonyról beszélt, akit holnapután fog eljátszani a bolog szegedieknek.

Még egy pere és a vonat elrobogott a világ legjobb Szép Helénájával.

Pálmay Ika szegedi fogadtatásáról a következő táviratot kaptuk ottani tudósítónktól:

Pálmay líkát, aki a ma délutáni gyorsvonattal érkezett ide, a pályaudvaron nagy és díszes közönség fogadta. A divát Worzinkovszky ezredesné és Kreibitz nyugalmazott altábornagy, a szegedi Fehér-Kereszt-Egyesület elnöke és Kubinyi, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének elnöke üdvözölte. A lelkes fogadás után a divát a város fogatán vitték be a Tisza-szállóba, ahol lakik. Mind a három Pálmay-estére az összes jegyek elfogytak.

MŰVÉSZET.

□ A téli kiállítás immár teljesen készen várja a megnyitás ünnepségét. Ma tartották meg a világitási próbát az új fényszabályozókkal és villamos iv-lámpákkal, amely várakozásán felül sikerült. Az igazgatóság ebből kifolyólag elhatározta, hogy ezután minden kiállításra ez új módszert alkalmazza. A kiállítás a huszas rendező bizottság e hónap 25-én vette át teljes megelégedésére, minek következtében azonnal hozzálátott a katalógus elkészítéséhez, amely a mai napra el is készült. E szerint a kiállítás anyaga százötvennégy magyar művészek hatszázötvenkét művéből áll, melyből a szobrászokra esik ötvenkilenc mű, az építészekre pedig negyvenkilenc műtárgy: a többi festmény. Szédára vannak meghívva a kiállítás művészek és a képzőművészek egyesületének tagjai, míg esütőüriükön reggel kilenc órától kezdve délután négy óráig csakis a sajtó meghívott tagjainak van belépési joguk. Az igazgatóság figyelemzett a közönséget arra, hogy a péntek délután négy órakor tartandó megnyitásra semmiféle meghívót nem adott ki, de e helyett mindenki résztvehet a megnyitás ünnepségén két korona belépődíj lefizetése után. A társulat tagjai, csakugy mint eddig, díjtalanul jöhetnek el.

□ A Magyar Iparművészeti Társulat választmánya Ráth György főrendiházi tagnak elnöklése mellett tegnap tartotta a szünetek után első ülését, amelyen Györgyi Kálmán főtitkár beszámolt a folyó ügyekről. Jelentette, hogy a pétevári kiállítás alkalmából fölmerült károkért a kiállítók 3214 korona kártérítést kaptak, továbbá, hogy egy újabb oroszországi kiállítás van készülőben, amelynek rendezésében azonban a társulat csak akkor fog közbenjárni, ha a kiállítókra nézve megkapja illetékes helyről a kellő biztosítékokat. A székesfehérvárosi közönségének átirátát, amelyben értesíti a társulatot, hogy további három évre megszavazott évi 4.000 korona segélyt, a választmány hálával fogadja. Az idei karácsonyi kiállításra nézve a választmány tudomásul vette, hogy annak megnyitása részben a közbejött Crane-kiállítás miatt, részben pedig a párisi kiállításról visszakérülő tárgyakra való tekintettel, néhány napi késéssel szenved. Egyben elhatározta, hogy a kiállítás 2000 korona értékben nyeremény-tárgyakat fognak vásárolni a tagok között való kisorsolásra, amelyen azonban csak azok a tagok vehetnek részt, akik tagdíjaikat lefizették. Örömmel vette tudomásul a választmány, hogy a társulat utabban 228 rendes taggyűlést, Ennek kapcsán elhatározták, hogy a taggyűlést az egész országban szélesebb alapon indítják meg, továbbá, hogy megkéri a kereskedelmi minisztériumtól, hogy a vidéki iparkamarák és ipartestületek figyelemmel a társulat törekvéseire és folyóirataira felhívja. A lapra vonatkozólag tudomásul vette a választmány, hogy annak terjedelme 16 1/2 ívvel lépte túl az előirányzott ívszámot és hogy a folyóirat párisi kiállítás füzeteiből külön kiadás fog megjelenni. Ennek kapcsán Gelléri Mór indítványára a választmány köszönetet és elismerést szavazott a Magyar Iparművészet szerkesztőségének azért a buzgóságért, amelylyel teendőit végzi és amelynek közszönhető, hogy a folyóirat a legelőbbkel külföldi művészeti szaklapok színvonalára emelkedett. Végül az elnök jelentést tett a kereskedelmi minisztériumban tartott ankétról, amely a társulatnak azt a fölterjesztést tárgyalta, amelyben fölajánlotta közreműködését a miniszternek iparpártolási akciójában. Az ankét rokonzenvesen fogadta a társulatnak felajánlott közreműködését, amelynek révén főleg a kisebb iparosoknak és szerzőknek és hathatós támogatása válik lehetővé és azt javasolta a miniszternek, hogy bizonyos összeget, amelylyel a társulat művészeket eredeti tervrajzokat és modelleket fog beszerezni s a tárgyakat kisebb iparosoknál megrendelheti. Az ezeknek eladásából befolyó összeget pedig újabb megrendelésre fordíthatja. Ugyancsak különös figladata lesz a társulatnak, hogy a szakiskolákból kikerülő növendékeknek a gyakorlati életben való boldogulását megkönnyítse. A választmány a jelentést örömmel vette tudomásul.

□ Visszautasítottak Szalónja. Az a mozgalom, amelyet a visszautasított művészek megindítottak, mind nagyobb mérvet ölt. Naponként érkeznek újabb bejelentések nemcsak a fővárosból, de a vidék minden részéből is, a jelentkezők száma már meghaladja a hatvanat. A munkabizottság különös gondot fordít a tárlat rendezésére, amely az eddigi sablontól eltérőleg a müncheni Secessio mintájára készült. A plakátokat Kóber Leó festőművész készíti; érdekes lesz a tárlat katalógusa is, amelyet a kiállítás művészek eredeti rajzai díszítenek. A bizottság elhatározta, hogy tisztelegni fog Wlassics Gyula miniszternél s megkéri, hogy december 15-ikén délután 4 órakor a

tárlatot személyesen nyissa meg. Tekintettel arra, hogy a Visszaútasítottak Szalonja nem akar tüntetés lenni sem a Műcsarnok, sem a Nemzeti Szalon ellen, a rendezők remélik, hogy a miniszter kérésüket teljesíteni fogja. A bizottság újból felszólítja a művészeket, hogy a tárlaton való részvételüket december hó 1-éig jelezték be dr. Agai Bélánál, (Budapest, VI. ker. Podmaniczky-utca 27. szám).

A visszaútasítottak szalonjáról a *Budapesti Napló* cikket közölt, melyre vonatkozólag ma a következő sorokat kaptuk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A *Budapesti Naplóban* 1900. november 25-ikén megjelent *Visszaútasítottak Szalonja* című cikkre engedje meg, hogy néhány sorban reflektáljak. A *Refusé*, mint olyat, nálunk Magyarországon, ahol a tekintélyek kultusza egész a neveltségességig megy, nem tartom célravezetőnek. Az íróművészek módjában van a Kisfaludy- vagy más társulat által visszaadott művet kinyomtatni s a nagyközlenség ítéletére bízni. A festőművészt minálunk néhány, sokszor a kritikai vőnát teljesen nélkülöző egyén kényére van odaadva. Nálunk az efféle különös sportszámba megy. Az amatőrök száma oly kicsiny és a zsűriző tekintélyek kénye által vezetett töredék valóban kénytelen belenyugodni mindenbe. Jellemző, hogy egy jur-vat a működését *hőhőrmesterségnek* nevezte. Valóban észbontó igazságtalanságok vannak ilyen zsűrizéseken napirenden. Ha már egyszer megcsinálunk ennek következtében a visszaútasítottak szalonját, helyén valóban látnám, hogy ne egy már a címénél is rosszkaratú gunyolódásoknak celtábiánál szolgáló *Refusé* kiállítás rendezzünk, de csinálunk egy olyan kiállítást akár a régi Műcsarnok, akár a Drechsler termében, ahol a zsűrit úgy mint Angliában, nem egy önhatalmu, négy tagu ugynevezett zsűri-bizottság, hanem az *összes kiállító művészek és a saját hivatali kritikusi alkalmak*. Egy meghatározott napig a művészek tetszés szerinti számban beküldenek műveiket s kötes esetekben az összes beküldők és kritikuskok szavazással döntenek el, hogy kinek művét nem tűrik meg társaságukban. Én hiszem, hogy oly érdekes tárlat volna így összehozható, amely a festők és amatőrök különböző fellegassának és lelkületének leginkább megfelelő lenne. Angliában a katalóguskok végén, sőt még a lapok utján is kérdéseket tesznek fel illyformán: melyik képet szereti ön e tárlaton leginkább, melyiket a legkevésbé, melyik a legkedvesebb klasszikus- történelmi-táj-, tenger-, állat-, portré-, családi-, vallásos-, kosztüm-kép és e kérdésekre az illető katalógus-számaival jelez mindenki, aki akar s nevét és lakását aláírva a titkársághoz juttatja, mely aztán így tájékozva egy zönség mint a művészek irányában a képzeltető legjobb hatással lehet. Ha ez indítványomat a már megválasztott *visszaútasítottak bizottsága* helyeselmé s például már a tárlat címét is megváltoztatná, további megbeszélés végett szívesen állók az érdeklődők rendelkezésére (10 és 2 között Vadász-utca 33. kultuszminisztérium XI. ü. o. délután lakáson II. Toldy Ferenc-utca 50.) N. Istvánffy Gyula.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Arianna.

— Tizenhat elbeszélés. Irta Herczeg Ferenc. Singer és Wolfner kiadása. —

Okkal és joggal választott Herczeg Ferenc a legújabb kötete címül női nevet: ez a könyv az asszonyok és lányok könyve, ők a hősei majdnem mind a tizenhat rajznak, az ő lelkük redőit bontogatja előtűnk a szerző s mi belátunk annak érdekes mélységeibe. A férfiak ezuttal majdnem mind mellékesek, staffage-alakok, olyan vegyi kémlelő-szer-telek, amelyet azért elegyítünk valamely komplikált anyaghoz, hogy a hirtelen változásokból kikémléljük annak rejtett tulajdonságait. Lakmuspapírdarabkákká, amik az érintkezés első pillanatában elárulják: maró savval vagy közömbös anyaggal van-e dolgunk.

Arianna a kötet első asszonya, finoman megstilizált típus, egyike az asszony-reprezentációnak. Benne Herczeg talán bevezetésekként a mai asszony általános, főjellegvonását akarta adni. Egy asszony, aki a női nem nevében beszél és husz sorban elmondja, hogy mit szeret, mit keres a nő a férfiban. A punctum saliens ez: minden igaz nőben megvan az érvényesülés vágya. Nos, a nő csak a férfi révén érvényesülhet. A nő hangszere a férfi kezében. Ha a hegedű érezni tudna, őrvöngve imádná Paganinét és gyűlölné a kontár muzsikust. Mi az Ariadne ősi regényének titka? Ariadne meghozta Theseusnak az alkalmat az érvényesülésre, Ariadne fonala révén halhatatlan lett Theseus... A hegedű átengedi a dicsőséget a mesternesnek: ő maga csak zengeni akar, elragadni és lelkesíteni...

Enn i a preludium: mindjárt követi ezt a kötet egyik gyöngye. A *Jancsi édesanyja* mesterműve a jellemrajzolásnak. Regényben, elbeszélésben nagy ritkán akadunk alakra, amelyet tíz perc alatt oly tökéletesen megismertünk volna, mint a Jancsi édesanyját. Teljes színben, hibázhatatlan vonalakkal áll előtűnk

a képe. Sőt kitaláljuk gondolatait, meg is prófétálhatnánk egyetmást a jövődő sorsáról. Egy asszony, akinek elvei vannak. Nem az az Ariadne-típus, amely engedelmes hegedűként zöngéni akarja az áriákat, amelyeket a férfi keze csak ki belőle. Az asszony, akinek elvei vannak, nem a férfi által, hanem a férfi mellett, sőt tőle függetlenül, esetleg ellenére akar érvényesülni.

A Jancsi anyja özvegyasszony. Két évi boldog házasság után — így meséli valaki a novellában — fogta magát a férje és se szó, se beszéd, csak eltűnt hazulról. Másfél hónapig bolyongott Olaszországban, aztán megtalálta a holttestét egy kocsiban. Mi volt az oka az öngyilkosságának? Mért hagyta itt ezt a szép asszonyt és ezt a szép gyagyot? — Bolond poétaember volt nyilván, — okosodik a novella mesélője. — Talán repülni akart, mint a varjú, vagy vízen járni, mint a vízi poloska. Nem lehet itt kiköszödni...

Nem volt bolond — mélyérzésű, finom lírai lélek volt. Nem is haraggal hagyta itt e földön a feleségét, meg a kis fiát. Ki tudja, mi rejtezik e titok mögött?

Néhány rövid vázlatot rajzol Herczeg a novellába, mihelyt ezeket olvastuk, rögtön tisztán látjuk a dolgot. Ennek így kellett történnie. Rövid látogatás Jancsiéknál, ebédidőben. A házasszony szíves, nem ceremóniázik. Felhordják a gyümölcsöt: a Jancsi fu nem eszik belőle, szépen köszönt és kimegy a szobából.

— Nagyon szereti a gyümölcsöt, — szól a házasszony, — de büntetése van, azért nem kap belőle. Képzeli: hazugságon értem.

Es elmondja elveit, amelyeket a hazugság kiirtása körül alkalmaz. Fegyelmezettség kell a gyerekeknek, mert különben megromlik.

Jancsi kiűn a kertben kárpótolja magát: királyidült rögtönöz a szomszédok kis lányával. Jancsi meséli neki a Hunyadiak történetét: csupa romantika, fűlerezve a gyerektanítási színeivel. De az idült megzavarja a maua hangja. Jancsit tetten ériék, noha jól tudja, hogy béresgyerekekkel nem szabad játszania. Ez ugyanis erősen beleütközik a Jancsi mamájának elveibe. És azután következik a többi szigorú elvek egész sora: csupa jóakarát és körültekintés diktálja valamennyit, mind a gondosság szűllötte. De rideg, fantáziátlan valamennyi. A vendég, aki Jancsi neveltetését tizenkét órában át nézte, most már érti azt a széplelkű öngyilkost.

— Hej, szegény ismeretlen barátom, — mondja magában, — ugy-e neked is voltak vakmerő és fantasztikus álmaid, mint ennek a Jancsinak, amelyeket az asszony hazugságoknak nevezett. Neked is lehettek ideáljaid, amelyeket az asszony kiűldözött a szívedből, miként kikergette a parkjából a lilomos kis királynőt. És téged is megszégyenített az erényével, dühbe hozott az elveivel és kétségbeesített a következetességével...

Azután következik az asszonytípusok egész sora. Herczeg elbeszélő művészete nem érezeti velünk, hogy itt voltaképpen az asszonylelkek orris pütiúsát kapjuk. Ezuttal gazdagabbnak látjuk mesemondó erőt, mint eddig. Nehol oly fokára emelkedik az egyszerű előadásnak, amilyenek még nem járt. Joggal lehet a kötet egynemely részét Maupassanttal összemérni: nagy, széles rajzok is vannak itt, amelyeknek szövődékéből, nyugodt folyamataiból hirtelenül belénk nyílik valami, valamely erős mély sejtelen, vagy ütszönyszerű melankólia. Ilyen például a kötet utolsó darabja: a *Kék eszka* című. Szeretnők, ha a külföld a mi irodalmunkat ilyfajta művekből ösmerné. Ez a darab nagy mű a maga rövidke terjedelmében is. Mellette csak szerényen húzódhaték meg a kötet egy-két más rajza. Sőt van benne olyan is, amelyet nem szeretünk benne látni. Ilyen a *Rejtélyes özvegy* című, amely az egy napos élti újságtárában mint eleven szurnalizta-útlet jól megállná a helyét, de nem illik ebbe a szép sorozatba, a Kis Naca bábja figurája, az *Igaz szerelem* poézise, a *Pekete lovag* eroje, a *Csendes emberöltés* egészes színei mellé. Ezeket gyönyörűség olvasni. Komoly, nagy kvalitások vannak bennük. Talán legerősebb munkái Herczeg Ferencnek.

○ Az ókori sisakról. Az Országos régészeti és embertani társulat ma délután tartott ülésén dr. Hampel József érdekes előadást tartott arról az ókori sisakról, melyet 1898. június havában az esküteri hid alapozásánál találtak a Duna fenekén. Az ezüstlemezekkel borított vas-sisakot most a Nemzeti Múzeum őrizi és az előadás hallgatói üvegsekrényben láthaták ma este. Ritka becsű darab, amelynek nagy szerepe lesz még a hadviselés történetében. Díszítése római stílusú, köröskörül mogyorónyi drágakő-utáztatokkal van kirakva. Stróbl Alajos elhatározta, hogy az eskü-

téri hid pilléreit díszítő szoborra a sisak hasonmását megminta. Dr. Szendrey János egyesületi titkár értekezett ezután a régi övekről. Ismertette fejlődésüket az óskortól kezdve és bemutatta a Nemzeti Múzeum legújabb öv-leleteit.

○ Zembra Szabina. Ez a címe Black William költőjének regényének, amelynek első része most került a könyvesboltba. A Legjobb Könyvek a Légrády-testvérek kiadásában jelennek meg. Egy kötet ára 50 krajczár.

○ Tanítók naptára. Ez a zsebnaptár már a huszonhatodik évfolyamába lépett. Az irodalmi részben dr. Scholz Frigyes bremai paedagogusnak a gyermek jellemhibái című műveiből közöl szemelvényeket, azonkívül ott találjuk még a szerkesztő, Ember János, Szabó Dezső, Romhányi Sándor elbeszélését. A naptár 2 korona 40 fillérért, ajánlott kiadásával 2 korona 78 fillérért szerezhető meg a Légrády-testvérek könyvkiadóhivatalában.

○ Csokonai Vitéz Mihály válogatott munkái. Kiadta Tóth Rezső. Az Athenaeum kiadásában megjelenő és Beöthy Zolt szerkesztette *Iskolai Könyvtár* finom irodalmi és pedagógiai ízléssel megválogatott kötetéi közé a legszerencsésebben illeszkedik a legutóbb megjelent, mely Csokonai Vitéz Mihály költői alkotásait teszi az ifjúság számára hozzáférhetővé. A tartalmas kötet ára esinos vászonkötésben 1 korona 60 fillér.

○ Magyar házassági és házastársi öröklési jog. Szakember és laikus egyforma érdeklődéssel forgathatja dr. János György, kolozsvári egyetemi tanárnak azt a nagy munkáját, amely a házassági jogot és a házastársak öröklési jogát 1027 oldalon tárgyalja. Tudományok színvonalon van ez a mű, tiszta, átlátszó a rendszere, a szakirodalmat és bírói gyakorlatot teljesen felüli, minden vitás kérdésre kiterjeszkedik, s az eredeti forrásokból merít; azért becses a szakemberek előtt. A házasság létrejöttétől, az eljegyzéstől, a házassági akadályoktól, a házasság kihirdetésétől, megkötésétől, érvénytelenítésétől, felbontásától tárgyalja és részletesen kifejti a házasság összes jogkövetkezményeit; ismerteti a házassági vagyonjog intézményeit, a különvagyon, hozomány, közszerelem, hitbét és házassági szerződést, végül a házastársi és özvegyi öröklést s az újvegyi jogot; szóval olyan a tárgya, a mi mindnyájunkat érdekel: ezért érdemi meg ez a munka a laikusok figyelmét is.

János művének az a része, amely a házassági törvényről szól, nem veszi el a becset ezeken kívül, azért sem, mert a házassági törvényt, amelynek megalkotása tudvalevőleg oly sok viharba s annyi nehéz küzdelembe került, sokáig nem fogták megváltoztatni, illetve revidálni. A magánjogi törvénykönyvből is kihagyják, nehogy felújjon az egyházpolitikai háború. A házassági törvényre vonatkozó bírói gyakorlat is megállapodott már a lefolyt öt év alatt s változás annak terén sem várható. János munkája tehát sokáig használható és nélkülözhetetlen lesz.

A házassági vagyonjogot és az öröklési jogot tárgyzó rész pedig azért méltó a dicsőre, mert ezeknek az érdekes speciális magyar jogintézményeknek az eredetét is kimutatja régi törvények és régi írók művei alapján. Ilyen alaposan s ekkora szorgalommal kevés magyar könyvet írtak meg eddig.

A mű használhatóságát emeli a végéhez csatolt részletes tárgymutató.

Megjelent Poltzer Zsigmond és fia könyvkereskedésében. Ára tizenöt korona.

○ Szemermetes naptár 1901-re. Mokány Berci, az örökké fiatal, az örökké jökevű ur minden áldott esztendő elején berukkol az ő naptárával, hogy egy esztendőre való jókedvet árasszon szét. Ezuttal a szemermetesség jegyében jelenik meg és aki ismeri az ő dalás természetét és borvirágos orral ékes ábrázatját, az elképzelheti, hogy miféle kacagó bolondságok sülnék ki abból, ha szemermetességre vetemedik Domszög és Bugac nevezetes lérfurja. A híres, nevezetes kalendárium mindenütt szívesen látott olvasmány, magyar illetudással moderálja magát és csak annyit mond éppen, amennyit lehet, — amennyit az 1901-iki „szegyéllős esztendőben” lehet. Mokány Berci ünneplésének legényesebb bizonyítéka, hogy a kalendáriumába préselt rengeteg jó kedvet, bölcseséget és művészetet mindössze 2 koronájáért árulja.

○ Gazdák zsebnaptára. Légrády testvérek kiadóhivatalában most jelent meg a már 29-ik évfolyamát járó „Gazdák zsebnaptára” az 1901-ik évre. A díszes kiállítású zsebkönyv ára 3 korona 20 fillér, ajánlott szétküldéssel 3 korona 60 fillér.

○ Posta- és táviró kézi tarifa jelent meg Havila Vilmos (Budapest posta- és táviró-igazgatóság-nál) kiadásában. Ára 25 kr.

○ Cyprianus, a varázsló. A kereszténység első századának történetét írta meg Wüdenbruch Ernő Cyprianus, a varázsló címen, melyet Hann Peppi színesen, rendkívüli nagy gonddal ültetett át magyarra.

A diszes kiállítású könyv formája új és izlées, ára 2 korona 50 fillér.

○ **Az Athenaeum mesekönyvtárának**, mely **Benedek Elek** nagy mesegyűjteményét, a mesék tartalma és jellegzetesebb vonásai szerint csoportosította, kisebb kötetekre aprózta, öt új kötetet jelent meg. A XVI–XX. kötetek címe: Bohókás mesék; Világ-szép mesék; Tündérmesék; Óriások és törpék; végül: A tatárjárás mondái. Egy-egy köteteske egy koronába kerül.

○ **Deák iskola** címen olyan latin olvasókönyvet szerkesztett meg dr. **Tóth Rezső**, mely úgy módszer-nél, mint tartalmánál fogva a legnagyobb figyelmet érdemli. Egészen új csapáson indult meg a szerző, még pedig olyan csapáson, melynek követei új életet és frisséget önthet a mai latin oktatás mindjobban észlelhető bágyadságába. A rendkívüli érdekes és uttörő munkát az Athenaeum adta ki. Ára 1 korona 50 fillér.

○ **Magánjogi tanulmányok**. *Magánjogi tanulmányok, tervezetek és kisebb dolgozatok* címmel két hatalmas kötetet adott ki **Zsögöd Benő** a budapesti egyetem tudós professzora. **Zsögöd** könyve magában foglalja mindazon dolgozatokat, amelyek magánjogunk ezen legteljesebb művelőjétől eddigre a különböző folyóiratokban megjelentek. De ezen kívül sok olyasmit is tartalmaz a munka, a mi nyomtatásban most lát először napvilágot. A munka megjelenése esemény jogéletünkben. Werbőczy óta nem volt magyar jogász, aki annyi eredetiséggel, oly mélyreható jogászai analízissel és oly kiváló gyakorlati érzéssel művelte volna magánjogunkat, mint **Zsögöd**. **Zsögöd** iskolát alapított, aki őt hallgatta, műveit tanulmányozta, el sem tudja képzelni ma a magyar magánjog-nak más irányban és más szellemben való művelését, mint hogy **Zsögöd** kezdeményezte. A legújabb jogász generáció **Zsögöd** szellemében nőtt fel s széles körökben terjeszté mestere felolását, amelynek súlypontja az, hogy a jogot nemzeti irányban kell művelni. A most megjelent két kötet tartalma tulajdonképpen részben az örökös jog körébe vág. Kiemelendő első sorban a köteles részekről írt és akadémiai pályadíjat nyert hatalmas monográfia és az örökös és szerzett vagyonról, valamint a kiskorúak utáni törvényes öröklésről írt két jeles esszé, melyek már korábban külön megjelentek, két kiadást értek. Külön említést érdemel az 1882-iki örökösödési törvénytervezetről írt terjedelmes és magvas kritika. A második kötet tartalmából nemcsak tudományos értéke miatt, hanem jogtörténeti szempontból is nagy értékkel bír **Zsögöd** törvénytervezete a törvényes örökösödésről, a rá vonatkozó életbeléptetési törvényjavaslatával. A tervezet számos tétele átment a készülő magyar polgári törvénykönyv most megjelent tervezetbe, ezért ez a dolgozat, mint a megalkotandó magánjogi kódex előzménye nagy jelentőséggel bír. Még nagyobb a fontossága annak a két családjogi törvény tervezetnek, melyeket **Zsögöd** az igazságügyminiszter megbízásából készített s melyek, minthogy az új magyar polgári törvénykönyv tervezetében a családi jogot csakély kivétellel **Zsögöd** készítette, a tervezetbe felvették. Ezekon kívül a két kötet még számos kisebb és nagyobb tudományos értékű értekezést tartalmaz. A két kötetnek, melyeket **Politzer Zsigmond és Fia** könyvkiadó cég adott ki, ára 25 korona.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Zsögöd Benő pöre**. Dr. **Zsögöd Benő**, az egyetem jogkarának tudós tanára előadásain használt kéziratát összefoglalva, könyvalakban is kiadta. Alig jelent meg a műve a könyvpiacra, máris arról értesítették, hogy jegyzeteinek kiadásával megelőzte őt **Politzer Zsigmond** könyvkereskedő. A tanár, szerzői jog bitorlása címen pütyjindított a kereskedő ellen s négyezer nyolcszáz forint kártérítést követelt. **Politzer** azzal védekezett, hogy a kéziratokat jóhiszeműen vette meg két egyetemi hallgatótól, akik **Zsögöd** tanár ül-hatalmazását is megmutatták. A bíróság ezt a védekezést nem fogadta el s **Politzert** kártérítésre kötelezte. A bitorlást is megállapította a bíróság, de nem büntette, mert a pöriratokból kitűnik, hogy **Politzer** jóhiszeműleg járt el. A tábla **Farruk Agoston** elnöklésével ma tárgyalta **Zsögöd Benő** tanár pörét s a törvénytörök ítéletének megváltoztatásával, **Zsögödd** elutasította keresetével.

§§ **Benvenuto Cellini szobra**. **Altoviti** Alvai mári néhánny évvel ezelőtt Sanguinettinek száznegyvenezer lírárt eladta **Benvenuto Cellini** egyik bronz mellsobrát. A közoktatásiügyi miniszternek most tudomására jutott, hogy ezt a mellsobrot **Sanguinetti** egy londoni műkereskedőnek adta el s ezért **Sanguinetti** bíróság elé állítja s pörbe fogják **Pardo Enrico** bankárt is, aki a vételnél közreműködött. A tárgyalásra számos tanút megidéztek, köztük **Ridolfi**

tanárt, a firenzei képtár igazgatóját, továbbá **Ettore Ferrari** és **Ettore Ximenes** szobrászókat.

§§ **Pandolfi mári csődje**. A **Pandolfi** mári elleni csőd ügyében tegnap tartotta meg a felszámolási tárgyalást dr. **Döck** törvényszéki bíró, csődbiztos. Összesen százhat hitelező jelentett be igényt, kiknek a mári egy millió koronánál is többel tartozik. A jelzáloggal biztosított tartozások meghaladják a két milliót. A hitelezők megegyeztek s így a csődbiztos megszüntette a csődot, de *vetkes bukás* miatt a bűnvádi eljárás megindítását fogja kérni.

Pandolfi mári a nemzetközi békekongresszus budapesti ülésén is résztvevő és nagy szerepet játszott. Budapesten feltűnő szépségű leányával jelent meg és nagyban ünnepelték őket.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületben) ma **Pirouits** Aladár előadást tartott városaink egészségügyéről. Rendkívül fontosnak tartja a városok helyes csatornázását és azt bizonyítja, hogy e tekintetben városaink állapota elszomorító. Az érdekes felolvasást nagy tetszéssel fogadták.

(A gyógyszerészek nyugdíjintézete.) A gyógyszerészek nyugdíjintézete december 4-én tartja közgyűlést, amelyen érdemlegesen és véglegesen határoz az intézménynek a Magyarországi Gyógyszerész-Egyletbe való beolvasása dolgában.

(Az ügyvédi kör közgyűlése.) A budapesti ügyvédi kör ezévi rendes közgyűlést november 29-ikén, este 6 órakor tartja, a kör helyiségeiben. Tárgyak: A választmány évi jelentése. — A számvizsgálók jelentése. — Az 1900–1901. körév költségvetésének a megállapítása. — Három számvizsgáló választása. — A kört érdeklő indítványok.

(A Szent István-Társulat) irodalmi osztálya ma délután ülést tartott, amelyen dr. **Vargha Dezső** tartott felolvasást a kereszténység jogairól a római birodalomban. A felolvasás után a szakosztály elhatározta, hogy a Vörösmarty-szobor alapra 100 koronát ad.

Nyíltér.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
FRANCIA COGNACVÁR, PROMONTOR.
Mindenütt kapható.

Vezérgyűjtemény: BUDA ÉS BLOCHMANN, Budapest—Bécs.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A khinai háború.

Berlin, november 27.

Az orosz csapatoknak Pecsiliből való visszavonása az itteni kormányköröket nem lepte meg és nem is aggasztja, sőt el vannak rá készülve, hogy **Franciarszág** és **Japán** is követni fogja **Oroszország** példáját.

London, november 27.

Washingtonból jelentik: Az amerikai kormány arról értesítette a hatalmakat, hogy *Conger* utasította, hogy **Amerika** nem akar ugyan *kinai* a hatalmak konzerájából, de nem helyeslehet, hogy **Khínához** ultimátumot intézenek, mert tudja, hogy **Khína** az ultimátumban foglalt feltételeket nem fogja teljesíteni. Az amerikai kormány nem kívánja, hogy a fölkelés vezetőivel enyhén bánjanak, de nem is akarja magát neveltségessé tenni az ultimátum átadásával, amelyet a khinai kormány egyszerűen ignorálna. Nem kell valamennyi bűnös kivégeztetni és nem kell olyan kárpótlást követelni, amelyet **Khína** nem tud megfizetni.

London, november 27.

A *Daily Chronicle* washingtoni távirata szerint az Egyesült-Államok kormánya a hatalmaknak nem közigazgatást, hanem a *Conger* követ számára kiadott utasítások másolatát küldte meg, hogy a hatalmak illy módon megismerkedjenek az Unió tervével. Az Uniónak azonban a legújabbban érkezett hírek alapján oka van arra a felfeltételre, hogy a hatalmak ragaszkodni fognak eredeti szigorú békefeltételekhez.

Berlin, november 27.

Gróf Waldersee jelentése szerint **Yorik** hadoszlop a hó 19-én elérte **Kalgant** és 23-ikán **Vissza** indult. **Arnsdelt** alezredes **Tiencinből** egy kis különítménnyel fenyítő expedícióra ment **Vucinghsziengbe** és **Vancaisunba**. Az előbbi 55, az utóbbi 40 kilométernyire van **Tiencintől** nyugatra. A második gyalogezred első zászlóalja, amelyet **Sanhaikvanban** a hadtápcapatok vették fel, egyenest **Pekingbe** megy.

London, november 27.

Mint az itteni estilapok **Sanghaiból** jelentik, ott tegnap este összeütközés került a *dolog* vagy *harmiac* francia katoná és egy csoport angol rendőr közt, mely alkalommal néhány ember megsebesült.

Páris, november 27. **György** görög herceg, **Kréta** főbiztosa, az itteni pénzverdében nagyobb mennyiségű aranypénzt veret a maga arcképével.

Pápai konzisztórium.

Róma, november 27. Azt a konzisztóriumot, amelyen a pápa új püspököket fog prekonizálni és ki fogja jelölni a bíbornokokat, akik a szent kapu bezárásának szertartását véggezzék, december 17-ére tűzték ki.

Miniszterválság Olaszországban.

Róma, november 27. A minisztertanács ma a hadügyminiszter lemondásával foglalkozott. Valószínűnek tartják, hogy még néhány miniszter ki fog lépni a kabinetből.

A bolgár helyzet.

Szófia, november 27. **Paprikov** hadügyminiszter, aki **Radoszlavov** belügyminiszterrel való nézeteltérése miatt tegnap beadta lemondását, ma lemondását visszavonta és így a kormányválság megoldását a ma megkezdődött felirati vita befejezése elhalasztották. A kabinet helyzete a tagjai közt fennálló ellentétek miatt tarthatatlan.

A szobrány két napi vita után nagy többséggel elfogadta a sajtó felelősségéről szóló ideiglenes rendszabályokat, amelyeket a kormány néhány hónappal ezelőtt kidolgozott. Azután megkezdődött a válaszfelirati vita.

Szófia, november 27. Az itteni miniszter-kriszról szóló hírt még nem erősítették meg hivatalosan.

A délafrikai háború.

Pretória, november 27. Hír szerint a *boerok* ismét nagy támadásra készülnek. Az a tervük, hogy összes haderejükkel előrenyomulnak **Fokföld** ellen, ahol igen sok elégedetlen hollandus várja jövetelüket. A hollandusok igen sok fegyverrel rendelkeznek s türelmetlenül várják a boerok előrenyomulását.

London, november 27. A *Standard*nak táviratozók **Pretóriából**, hogy a boerok **Transvaalban** és **Oranjenban** majdnem mindenütt *rendkívül* nagy tevékenységet fejtenek ki. *Boha* és *Viljoen* állítottak visszatértek ahhoz a régi tervhez, hogy a harcok inkább a fokföldi határra teszik át, mert nézetük szerint ott sok az elégedetlen hollandus, akik a legkisebb biztatásra is készek a háboruskodást újra megkezdeni.

London, november 27. **Lord Roberts** egy tegnap kelt johannesburgi távirata arról ad hírt, hogy **Oranjen**ban jelentéktelen esata folyt és hogy **Clement** tábornok előrenyomult **Rietfonteinig**, ahol **Delarey** tábornok 800–1000 emberrel szembeszállt vele. Az angolok teljesen szétverték a burokat, akiknek egy 12 fontos és egy másik ágyújuk volt.

Vryburg, november 27. Mint jelentik, **Delarey** tábornok **Magaliesbergben** 1000 emberrel többel rendelkezik és **Transvaal** nyugati részében is több kisebb tábor van. **Delarey** visszautasította azokat a boerokat, akik selemességi esküt tettek, de a többi parancsnokok *aharuk ellenre* is besorozták csapatukba a boerokat. **Clements** tábornok arra a helyre érkezett, ahol annak idején **Jamesont** visszaverték és ott tábornok ült; esatározó boerok nyugtalanítják utóhadát, miközben a yeomanry-esapatok két embere fogságba jutott.

Laurenço-Marquez, november 27. (Reuter.) Mivel az a hír van elterjedve, hogy **Dewett** a catembe portugál kerületben van, egy 80 portugál lovasból és 2 ágyúból álló osztag **Catembe** felé vonult. Ismét vagy 150 boer késnek nyilatkozott arra, hogy az angoloknak meghódol avval a feltétellel, hogy az országban hagyják őket.

Szerb felségsértő.

Belgrád, november 27. **Genesics** Györgyöt, a Györgyevics-kabinet egykori miniszterét, aki tegnap-élt hosszabb külföldi tartózkodás után ide visszatért, *delatoltak*. A delatoltatás, hír szerint, felségsértés következtében történt, amelyet **Genesics** annak idején egy külföldi lapban közzétett királysértő nyilatkozatával követett el. Ezenkívül a király ellen

direkt sártét is követett el külföldről küldött két levelében. Genocisiet végül állampénzek elikkasztása miatt is üldözni fogják.

Amerika és a porta.

Konstantinápoly, november 27. Az Egyesült-Államok és a porta viszonya a közöttük függőben lévő kérdések miatt nem kedvező. Híre jár, hogy az amerikai követség vissza akar térni az örmény zavarokból kifolyólag követelt kártérítés ügyére és nyomást akar gyakorolni a portára, hogy a kharputi konzulnak megadja az exequatort. Ugy látszik, hogy egy amerikai páncéloshajó Szmirnába küldését is elhatározták, hogy ez a lépés annál nyomatékosabb legyen.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, november 27. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Külföldről érkezett kedvezőtlen jelentések az itteni határidőüzletben árfolyam-csökkenést eredményeztek. Gyöngye irányzat mellett csak kevés nagyobb üzelet költötték. A kínálat a kereslethez képest többszörösen nagy volt. Buza ára 5, rozszé 2, zabé 3 fillérrel esett, tengeri és a tegnapihoz hasonló maradt. Kötötték: buza tavaszra 7.77-7.78-7.78, rozs tavaszra 7.58, zab tavaszra 7.58, tengeri május-júniusra 7.88-7.86. A kasszárkú piacán buza és tengeri ára 5 fillérrel gyöngült. Eladtak 1500 mm. Écskára 3 hónap múlva fizetendő 70 klg. 7.60 K. román. Egyébként eladtak: buza tavaszra 7.68, rozs tavaszra 7.55, tengeri május-júniusra 5.23.

Liverpool, november 27. (Gabonapiac.) Buza változatlan. Dunavidéki tengeri 1 p-vel drágább. Magyar liszt 6 p-vel olcsóbb. Az idő szűp.

New York, november 27. (Terménypiac.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10.4/8 (10.4/8). Dec-re 9.81 (9.62). Február 9.77 (9.57). New-Orleansban helyben 9.4/4 (9.4/4). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphian 7.30 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.05). — *Zsír:* Western steam 7.45 (7.55). Rohe és Brothers 7.75 (7.75). — *Tengeri irányzata szilárd.* Novemberre — (—). — Decemberre 44.4/4 (44.4/4). Májusra 42.4/4 (42.4/4). — *Buza irányzata gyenge.* Pirok őszi helyben 77.4/8 (78.4/8). Novemberre 76.4/8 (76.4/8). Decemberre 76.4/8 (77.4/8). Márcs-ra 79.4/8 (80.4/8). Májusra 79.4/8 (79.4/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2.4/4 (2.4/4). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 7.4/4 (7.4/4). Nov-re 5.95 (6.—). Jamár 6.15 (6.25). — *Liszt:* Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — *Cukor:* 3.4/8 (3.4/8). — *Olaj:* 28.50 (28.50). — *Réz:* 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, november 27. (Terménypiac.) (Zárlat.) Buza irányzata gyenge. Novemberre 70.4/4 (70.4/4). decemberre 71.4/4 (70.4/4). Tengeri irányzata gyenge. Nov-re 45.— (45.—). — *Zsír:* Nov-re 7.— (7.10). Decemberre 6.97 (7.05). — *Szalonna short clear* 6.85 (6.85). — *Sertésus:* Novemberre 11.25 (11.—). Decemberre — (—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Omega. Ha négy polgári iskolai végzettségre van, folyamodhatik bármely posta- és táviratigazgatósághoz engedélyért, hogy a postakezelői teendőket valamely postahivatalnál megtanulhassa. A tanulási idő alatt fizetés nem kap. Ha elkészült, újra engedélyt kell kérni ugyanott, hogy vizsgázhassék. Azután pályázhatik akármelyik postamesteri állásra. Ha protekciója van, mindenesetre érvényesítse, akkor hamarabb juthat alkalmazáshoz.

S. B. Hajdu-Nánds. Posta- és táviratigazgatási állásra pályázhat.

Trento. 1. A miniszterelnök fizetése 40.000 korona, 24.000 korona személyes pótléka (reprezentációs költség) és teljesen berendezett természetbeni lakása van. 2. A miniszterek 24.000 korona fizetést és 4000 korona laképénzt kapnak. 3. A nyugdíj jogosultsághoz három évi miniszterkedés szükséges. Minimális évi nyugdíj 6000 korona, maximális nyugdíj 16.000 korona. Sorsjegyeiről a napokban kap üzenetet.

K. Zs. Szatmár. 1. Olajos kendővel törölgesse meg naponta. 2. Évi 24.000 korona fizetése van. 3. Bármely gyógyszerárban megmondják. 4. A tintapecsetet citromsavval lehet eltávolítani.

M. A. Huszt. Nem lehet azt a bűnügyet ezen a helyen elbeszélni. A tárgyalás alkalmával elég részletesen ismertették. Másik két kérdésére nézve egy debreceni helyi újságnál tudakozódják, mi nem tudunk feljülni semmit.

Előfizető fia. Az Országos M. Kir. Statisztikai Hivatalhoz folyamodjék. Közlebbi cím nem szükséges, megtalálja a posta a nélkül is.

Dr. T. K. A. lap beosztásában, az anyag kezelésében okozhat nehézséget a közlésnek ez a módja. De ha a technikai akadályokat elháríthatnák, mi a magunk részéről szívesen teljesítünk kívánságát.

D. L. Vas-Szent-Kereszt. 1. Dohánybevaltó felügyelőségek vannak: Budapest, Aradon, Debrecenben, Szolnokon, Miskolcon, Nyiregyházán, Szegeden. 2. Cím: A tek. Dohánybevaltó felügyelőségek. 3. A pénzügyminiszterhez kell folyamodni. Melléklendők: közpénzügyi értekezési bizonyítvány, születési bizonyítvány. 4. Dohánybevaltó hivatalok vannak: Budapest, Faddon, Barcsan, Érsekújváron, Aradon, Békéscsabán, Battonyán, Zombolyán, Debrecenben, Hajdúdorogon, Érmihályfalván, Nagy-Károlyban, Nagylátán, Szolnokon, Jászkeszén, Tisza-Roffon, Miskolcon, Rakamazón, Kápolnán, Szegeden, Csongrádon, Csóbán, Nagy-Becsereken, Félégyházán, Nyiregyházán, Nyirbátorban, Nagy-Tarkányban, Vásáros-Naményon és Kis-Várdán.

K. J. Nagy-Salló. 1. Nem lehet, új engedélyt kell kérni. 2. Mindenkinek kell fizetni.

Dr. B. G. A. Budapesti cím- és lakjegyzék szerint: IV., Kossuth Lajos-utca 4. Legbiztosabb, ha egyenesen az elnökhez, gróf Hugonay Bélához (IV., Egyetem-utca 2.) fordul.

Sári. Blaha Lujza asszony VII. Erzsébet-körut 2. sz. alatt lakik. Levelét odaküldöttük.

R. F. Budapest. Ha Alsó-Dabason a távozásakor és Budapest a megérkezésnél jelentkezett is, meg kell jelennie az évi ellenőrzési szemlében. Még talán nem késő, jelentkeznie a honvéd-kaszárnyában mielőbb.

Érdektelen. Művészeti rovatunkban éppen a napokban adunk hírt a pályázatról; tessék utána nézni.

Sz. Á. Budapest. Köszönjük a szíves figyelemzését, de mi csak irodalmi színvonalon álló műveket ajánlhatunk olvasóinknak.

G. Gy. Péchuffalu. Vidéken nem köteles.

G. D. Budapest. Múltotassék ez iránt Pongrácz Kálmán nyitai kir. közjegyzőhöz fordulni, ő a végrendelet végrehajtója.

M-z L-a, Cegléd. 1. A minisztériumoknál, állami számvivőseknél, bankoknál és pénzügyintézeteknél, a megyei törvényhatóságoknál stb. 2. Az állami számvitelen az egyetemen két teljes félétvet igényel. 3. A pénzügyminiszterhez kell folyamodni, ha valamely adóhivatalhoz akar jutni.

Veritas. 1. Igaz, hat középiskolával is fölveszik a tanfolyamra. 2. Beszámítják, ha megvan az előképzés, amikor beiratkozik. 3. Nagybecskerek, Budapest, Debrecen, Kassa, Kolozsvár, Máramaros-Sziget, Marosvásárhely, Pécs, Pozsony és Szombathely. 4. Van alkalmuk mellékeresetre. 5. Igen, van reá kiállítás. A pálya is nagyon ajánlható, mert a közgazdasági államosítása után már csak tanfolyamot végzett egyéneket foglalkoztatnak.

Barna lány 16. 1. Bármely zeneműkereskedésben megkaphatja. 2. Lehet. 3. Attól bizony nem nő a haj.

B. S. Vágújhely. 1. Az a címzés csak felnőtt embereket illet meg, annak a hölgynek tehát igaza volt. 2. Sorsjegyeire nézve a napokban kap üzenetet.

H. Zs. Budapest. Az ezredparancsnokságnál tegyen lépéseket az áthelyezés iránt. Csak ott segíthetnek a dolgon; ha ott nem, úgy sehol sem.

P. S. Fiume. 1. Kineveztetésekor a nyugdíjról, vagy pedig az új állással járó nyugdíjgyenéről le kell mondania. Csak egy nyugdíjra lehet igénye.

Sch. Gy. Sziszek. 1. Az illetékes rendőrségi hatósághoz kell fordulni. Be kell mutatni az illetékesi bizonyítványt s igazolni, hogy katonai tekintetben nincs akadály a utlevél kiadásának. Az utlevél bályegilletke 8 korona, más illetékek nem fizetendők. 2. Annak a lapnak a vezércikkét többben is írják, jegy alatt, vagy a nélkül. Múltotassék az illető szerkesztőséghez fordulni, ott megmondják, hogy kik és milyen jegy alatt írnak.

F. D. Baja. Egyik esetben sem késett el a tanfolyamról. Fő az, hogy meglegyen a hat polgárij, a mikor folyamodik.

S. L. Beszterce. B. Ö. a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tagja.

Ny. 134.477. sz. Nagy takarékoság mellett körülbelül 200 koronába kerülhet.

K. V. Rendelje meg a Figaro című napilapot (negyedévre 87.84 korona), a francia nyelv gyakorlására kiválóan ajánlhatjuk. Bármely magyar kir. postahivatalnál előfizethet reá.

V. B. Anina. Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy, VI. Podmaniczky-utca 43.

G. J. Csemger. Dr. Grosz Emil egy. magántanár, VIII. József-utca 15. Dr. Ottava Ignác, IV. Kecskeméti-utca 4.

159.542. sz. Mahád. Az illetékes pénzügyigazgatóság van hivatva az engedély-okmány kérdéses kifejezését megmagyarázni. Tessék oda fordulni.

Vitakozók. Ezt még tudunkkal nem állapították meg a tudományos akadémiák.

B. J. J. Fossány. A II. kerületben rendes tagok lettek: dr. Darányi Ignác, dr. Rácz Károly, Ludvig János, Lindmeyer Ferenc, Kanyó Sándor, Bauer József, Szmik Lajos, Komoróczy Sándor, dr. Kiss Károly, dr. Ernyey Mór, póttagok: Laumann József, Szalay Győző, Jenes Vilmos. Másik kívánságát a kiadóhivatal intézte el.

K. E. Ibrány. Szerezze meg magának Füredi: Idegen szavak szótára című könyvét. 2 korona 40 fillérért megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

R. D. 1. Barla Ödön, Chorin Ferenc, Egyedi Arthur, Mandel Pál, Mezei Mór, Nagy Sándor, Neményi Ambrus, Neumann Ármán, Rosenberg Gyula, Sámuel Lázár, Visontai Soma, Vészi József, Weisz Berthold, Wolner Tivadar, Molnár Jenő. 2. Nem igaz. 3. Az nemesek az uralkodók kiváltsága, megteheti mindenki, akinek kedve tartja. 4. Cégetek elvből nem ajánlunk.

D. L. Nem volt tagja a Vigszínháznak.

G. J. Miskolc. Weinwurm Antal, IV. Károly-utca 2. Elegendő, ha az arcképet beküldi neki.

Uj előfizető. Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, VII. ker. Erzsébet-körut, Royal-nagyszálló.

G. T. Budapest. P. Gy. országgyűlési képviselő katolikus vallásu.

R. K. Cs. 1. Ajánlhatjuk. 2. Ajánlja. 3. A szatmári szomorú eset fölött nem lehet viccelődni.

D. J. Pozsony. Azt azurat nem ismerjük. Családi viszonyait még kevésbé. Múltotassék az egyetemen kérdőzködni, ott bizonyosan tudnak felőle.

V. J. Bécs. Bécsben tudtukkal a következő magyar festőművészek laknak: Temple János, Révész Imre, Kaufmann Izidor, Freckay László. Tart-e valamelyikük festő-iskolát, azt nem tudjuk.

Bocsó. Roder Adolf: Ungarische Unterrichts-briefe für den Selbstunterricht. Ára 15 korona. Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

K. L. Vágújhely. Mint értesülünk, a revizió ez-uttal még nem fog megtörténni. Egyébként pedig kérjük, szíveskedjék mások magyarul kérdőzködni.

G. L. Kobolkt. Móka bácsitól (dr. Halász Ignác) már három kötet gyermekese jelent meg, valamennyi színes képekkel illusztrálva: Móka bácsi meséskönyve (6 korona), Móka bácsi legszebb magyar meséi (I. és II. kötet), mindegyik 6-6 korona. Megrendelheti a Budapesti Napló kiadóhivatalánál.

G. S. Pusztá-Répas. Gazdasági Lapok, VIII. Múzeum-körut 7. Köztelek, IX., Üllői-ut 25. Magyar Gazdák Lapja, V., Akadémia-bérbáz, Magyar Gazdák Szemléje, VIII., Baross-utca 10.

R. S. Budapest. Annak a lapnak a szerkesztő-sétől Ábrányi Emil kollégánk visszalépett. Nem is fog megjelenni.

M. J. Budapest. Akkor még a Budapesti Napló nem létezett.

Reichenberg, Vác. Kelemen és társa, VII. Royal-szálló bérháza.

W. J. Baja. Igen, díjtalanul kapja meg.

Sorsjegyek.

Dr. Sz. A. Trento, N. G. Pannonhalma, A. K. Zs. Lőcsé, Gy. S. Kolozsvár, B. S. Vágvece, L. J. Bonyhád, K. Vajta. — sorsjegyeiket nem húzták ki.

Budapesti Napló

részére

Apró hirdetéseket

és

Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Brener Nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarkán.

Adler Leona, Lipót-körut.

Posch József, Váci-körut 80.

Özv. Véber Vilmós, Váci-körut 15.

Feldmann Mór, Marokói-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.

Kürthy Kálmán, Harmad-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.

Deutsch Miksa, Andrássy-u. 38.

Schneller Mór, Dob-utca és Károly-körut sark.

Sopronyi V., dohánynagytér, Kerepesi-ut 1.

Özv. Ballada Anna, Múzeum-körut 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sark.

Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sark.

KÜLÖNFÉLEK.

A csengő forrásnál.

Elnémult a forrás hangja,
Csend van, főtől, ősi csend —
Szürke felhők a magasba!
S kő omlik el idelent...

Mi csak állunk és az arcunk
Elborul szemlátomást;
Még jó e kő, nem láthatjuk
Szívünkben a hervadt...

Fakots József.

† **A falusi tanító baja.** Mulattató eset történt a napokban a württembergi Heilbronn községben. A faluska tanítójának hetek óta iött a feje, mert a kerületi tanfelügyelő kilátásba helyezte látogatását, s remegett már előre, hogy mi lesz akkor, ha az első tanuló belesül az üdvözlő beszédbe, vagy ha valamelyik gyermek nem tanulja meg jól a verset. Fontosnak tartotta a tanító azt is, hogy fiuk, leányok egyaránt kitűnően tudják a katekizmust, s magyarázta is nekik órákig a Hiszekegyet. Kiválasztott három tanuló; az egyiknek bevérte nagy nehezen a fejébe, mit jelent: hiszek egy istenben, másikkal pedig a hiszek a Szentlélekben értelmét, a harmadikkal pedig a hiszek a Jézus Krisztusban magyarázatát tanulta meg nagynehezen. Ment is minden pompásan, a három gyermek álmában is el tudta volna mondani a feladatot. A tanító boldog volt.

Elérkezett végre a magas látogatás napja. Üdvözlő beszéd, vers, számtan, minden jól sikerült. A katekizmusra került a sor. Előáll a három fiú. Kérdi egyiket a tanfelügyelő!

— Hiszek egy istenben?

— Nem!

A tanító pirul, a tanfelügyelő nyugodtan kérdi még egyszer.

— Fiaskám, vigyázz: hiszek egy istenben?

A felelet ismét határozottan hangzik:

— Nem!

A második fiura került a sor.

— Hiszek, fiám, a Szentlélekben.

— Nem!

A tanfelügyelő izeg-mozog, a tanító ful-lázik.

— Hát te, fiám, hiszek a Jézus Krisztusban?

Merészen feleli a gyermek:

— Nem!

A tanítóval forog az iskola, a tanfelügyelő folytatja a kérdezést és a harmadik fiúhoz szól:

— Miben hiszel hát?

— Hiszek egy istenben, a Jézus Krisztusban.

— Hát te?

— Hiszek a Jézus Krisztusban.

— És te?
— Hiszek a Szentlélekben.
— De már erre a tanfelügyelő szeméből is ki-scordult a könny a nevetéstől.

† **Tolsztoj az életéről.** Polivanovné, egy rigai uriaszonnynak meghalt a kis fia és anyai fájdalommal azt hitte, hogy írt talán mérhetetlen bánatára, ha meghallgatja Tolsztojnak vigasztaló szavait. El is ment hozzá látogatába az uriaszonn. Keserves könnyek közt panaszkolta el nagy búját, mire Tolsztoj részvételjesen felelt:

— Lásd, a parasztasszonyok nem esnek mindjárt oly kétségbe, ha gyermekük meghal. Pedig higgye meg, a parasztasszony éppúgy szereti a családját, mint ön, csak hogy öntudatlanul is talál vigaszt: a munkában. Egyáltalában nagy tévhit, hogy az élet talán gyönyörűség. Az élet: csupa szenvedés s az öröm benne csak véletlen.

Polivanovné egy rigai parasztasszony példáját hozta fel, aki fiacskája halála után öngyilkos lett.

— Ime, — felelte a nagy orosz, — ez a példa is én mellettem bizonyít. Ha annak a parasztasszonynak helyes világnézete lett volna, akkor a nagy csapás dacára is, mondhatnám: örülnie kellett volna, hogy gyermekének sohasem volt alkalmja megismernie az élet nyomorúságát.

† **Író és betűszedő egy személyben.** Minden valószínűség szerint egyedül áll a világirodalomban Nicolas Edme Réti, egy a tizenharmadik században élt francia regényíró, aki a műveit anélkül, hogy előbb leírta volna, mindjárt sajátkezűleg szedte ki. Réti betűszedő volt Auszterben, de az ólombetűk helyett gazdájára feleségének szép szeme iránt érdeklődött és az asszonyt meg is szöktette, később el is vette. A szerelmes, de egyszersmind vagyonos asszony kis nyomdát rendezett be férjének Párisban és nyomdatulajdonos korában egyszersre érezni kezdte Réti magában az isteni szikrát: egymásután adta ki apróbb novelláit, amelyek határozottan tehetségre vallanak. Nagyon termékeny író volt, 1791-ben már egész kis könyvtárt tettek ki novellái, regényei, amelyek pornográf jellegűek. Eppen ezért csodálatos, hogy 1795-ben állami segélyben is részesültek a művei. Írói egyénisége meglepően hasonlít Balzacra; ő is, mint Balzac meg volt győződve világtörténelmi küldetéséről; természetfelfejtegetéseivel pedig a társadalmat akarta újja alakítani. A francia helyesírást is reformálni akarta, azonkívül pedig szenvedélyes szövegíró is volt. Sok regénye bratagnei tájszólásban van írva és egyiktől sem lehet a bámulatosan ötletes meseszövevényességét megtagadni.

† **A leleményes hodza.** A tizennegyedik században élt a török Nazr ed Din hodza, korának egyik legütlesebb embere. Valamelyik község emberei nagyon szerették volna, ha mosójukban a hodza néhány prédikációt tartana. Meg is kérték erre, de ő huzódózott, az mondta: nincs szónoki képessége. A sok kérdésnek nagykeletlenül még is engedett, felment a szöszökre és így szólt a gyülekezethez:

— Igazhivők, tudjátok, miről akarok szónokolni?

— Nem!

— No hát én sem tudom, és azzal lement a szöszökről.

Csak hogy a muzulmánok mégis hallani akarták a hodzát, aki ismét felment a szöszökre, és ismét az első kérdést intézte a hívőkhöz, akik nagy ravaszul igennel feleltek.

— Nos, ha tudjátok, miről akarok beszélni, akkor fölösleges vagyok én.

Általános csaldódás. Hosszas faggatásra ismét feladta a hodza az első kérdést.

Diadalmasan hangzott a felelet:

— Nemelyikünk tudja miről fogsz beszélni, mások nem.

— Akkor akik tudják, mondják meg azoknak, akik nem tudják.

És Nazr ed Din pokoli nyugalommal otthagytá a gyülekezetet.

† **Írók jövedelme.** Néhány író esete azt bizonyítja, hogy nem kell az embernek okvetlenül bankárnak lennie, azért mégis lehet szép jövedelme. Így: Freytagnak a Tartosik és követel című műve nagyon sok kiadást ért és több mint egy millió márkát jövedelmezett neki, egy másik munkája: Az ösök pedig félmillió márkát. Marlittnak egy-egy regényeért tizenöt ezer márkát fizetett a Gartenlaube. A sákkínéi (tronbitás) félmilliót hozott Scheffelenek, az Ekkehard pedig kétszáz ezer példányban volt forgalomban. Sudermannak a regényei nem éppen nagyon jövedelmeztek, de drámája: A becsület, több mint száz ezer márkát hozott; egy-egy darabjának angol fordításáért ötven ezer márkát kapott az angol könyvkisadótól. Hauptmann Gerhardt: Henschel fuvarosa néhány nap alatt négy kiadást ért, a Magányos emberek és Hannele eddig negyvennégy kiadásban jelent meg, mindehhez a jövedelemehez járulnak még darabjainak a tantiemei.

† **Érdekes iskolai feladat.** Egy angol folyóirat egy tizenkét esztendő amerikai lányának nagyon érdekes, és a kis miss gondolatvilágára jellemző iskolai feladatot közli. Az írásos feladvány témája volt:

A fiú. A kis hásszony ezt írta:

A fiú nem tartozik szorosan az állatvilágba, de azért némileg állat. Ha a fiú beszél, kitér a száját, mint valami boka. A lány ellenben csak akkor beszél, ha kérdezik, és akkor is szerényen felel. Minden fiú okosnak tartja magát. Pedig nem okos. Sőt. Utóbbi időben a rendőrség kezébe kerültek. Meg voltak emlitve a legközelebbi tárgyalások, megjósolva a drámai ítéletek, hivatalnokoktól kapott titkos tudósítások szerint. A szomorú hírek barátokról, akik börtönben szünylödtek, rövidesen össze voltak foglalva s mindez olyan száraz üzleti stílusban, mint a halottak és sebesültek jegyzéke a csata után.

Csepp esep után szívárgott ki szomorúan a földalatti küzdelem sötét oldala. Oly keserű volt a pohár, hogy egyszersre nem bírták volna lenyelni. Egy-egy különösen fájdalmas hírnél nem tudták megállni, hogy egy-két szót ne váltsanak. Különböz színű nélkül folytatták munkájukat s érzéseiket magukba fojtották.

Most már sokkal jobban haladtak, mint eleinte. György sífirozása mind biztosabb lett s így a megfeszítés majdnem fennakadás nélkül ment.

A veszteségek és szenvedések lélekölő fel-sorolása után kedvezőbb térre léptek. György e helyen röviden ugyan, de teljes hittel és hűvel emlitette fel a mozgalom nagymértékű terjedését és a kedélyek forrongását, amely általánosan észlelhető volt.

Ugy hatott ez, mint harsi riadó a esatáren, vagy egy szép, verőfényes tájkép, miután a katonakombákat barangoltuk végig. Végre is erőt vett rajtuk a maga igrálmaival s jogaival az élet egoizmusa s lélekölő útjukat sokkal derültebb hangulatban fejezték be, mintsem gondolták volna.

— A nagy csapás nemsokára be fog következni — kiáltott fel ujjongva Léna, jöllehet orthodox „parasztika” volt s mindaz, amit György fel-említett, homlokegyenest ellenkezett hitelikeivel.

Felkelt, hogy fel s alá sétálgatva, kinyujtsa szívbát tagjait. Egyszersre csak megkapta a levelet, óvatosan megszáritotta a lámpa fölött, majd gyujtót vett, azzal a világos szándékkal, hogy meggyujtsa a levelet.

— Oh ne tedd, vetette magát hirtelen közbe Andrej.

(Folytatás következik.)

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJAK.

(3) Hanem az erdő féltékenyen őrizte a titkát. Akaratossá változatosságában kihívóan, némán és egyhanguan tekintett vissza.

Rövid szünet után kettőzött erővel láttak munkához. Darabonként, betűt betű után, hámozták ki a rejtett értelmet.

Betűnkint irogatta le Andrej a desiffrozás végleges eredményét. Amikor már elég szó volt, hogy mondatot alkosson, hangosan felolvasta Lénának. Az első szavak már olyan fájdalmasan érintették, hogy alig győzte megvárni a mondat végét.

— Bizonyos vagyok benne, hogy valami baja esett Borisnak! — kiáltá — Nézz csak ide. Léna gyorsan végignézte a lapot, amelyet neki Andrej mutatott, azután a magáéba pillantott. A dologban nem lehetett tévedés: e rész Borisra vonatkozott. Ez egyike volt a párt legtehetségesebb s legbefolyásosabb tagjainak — s a mondat eleje csunyán hangzott — csunyábban, mintsem Andrej gyanította, Léna már-már kitalálta a következő két betűt. Elhallgatta véleményét s diktált tovább.

— Ot, három...

— Hét, kilenc — visszhangozta Andrej, amint a kulesra nézett, hogy megkeresse a végleges betűt.

— Gyorsan! — szólt türelmetlenül Léna. — Nem látod, hogy?

Andrej leírta a vészjelzőt L-t.

A második betű — e volt, még rosszabb. Leírták a harmadik, a negyedik, az ötödik betűt s ha még volt kétségük, eltűnt. Szóltalanul folytát-

ták a desiffrozást, lázas türelmetlenséggel a sor végeig s néhány pernyi munka után ott láthaták betűről-betűre: „Borisot nemrég letartóztatták Dubravnikban.”

Sápadt megütközéssel néztek egymásra. Valamint a halál, a letartóztatások is hihetetlen kép-telenségeknek látszanak még akkor is, ha előre várjuk azokat.

— Dubravnikban! Hát mi ördögöt keresett abban az átkozott Dubravnikban?

— Folytassz csak — szólt Léna, — talán többet is megtudunk. Egyéb részletnek is kell lennie a letartóztatásról.

Ujra hozzáláttak a szibbasztóan lassu munkához. Végülennek látszó tíz perc alatt még két sort fejtettek meg. Csak annyit tudtak meg belőlük, hogy Boris s két barátját, kétségbeesett küzdelem után a rendőrök tartóztatták le. Ez kevés ugyan, de elég ahhoz, hogy megtudják, hogy ez az ügy kétségbeesett. Akármilyen része volt Borisnak a küzdelemben, veszett ember volt. Az új törvények halált szabtak minden bünrészségre ilyen dolgokban. Boris nem az az ember volt, aki zsebre vágott kézzel nézi, mások hogyan verekednek.

— Szegény Zina! — sóhajtottak fel egy-szerre.

Zina Boris neje volt.

Léna rövid szünet után új számsorozatot írt fel. Ertelmük annak a nőnek neve volt, akinek sorsán épp sajnálkoztak: Zina.

— Zina! Hát lehetséges? — szólt Andrej. Első gondolata az volt, hogy őt is letartóztatták. További öt pernyi kínos várakozás után kiltunt, hogy tévedtek.

— Zina — így hangzott a levél — Dubrav-nikba ment, a helyet tanulmányozni, hogy meg-lássa, vajjon mit lehet Boris megmentésére tennünk?

— Oh, már erről gondolkodnak! Ugy örü-lök — mondta Andrej. — Még egy ok haza-sietnem. A Borisra vonatkozó részletet azoknak az áldozatoknak sorozata követte, akik az

Azért hiszi magáról mindön fiu, hogy van esze, mert be mer menni a legmélyebb vízbe is. Ha a fiu megnő, férj lesz a neve. Ekkor már nem ugrál az uszodában és a folyókban. A férjnek az a föltalajdonsága, hogy éjjel ki szokott maradni: vendéglőkbe jár. A felnőtt leánynak asszony a neve. Ha van is férje, mégis özvegy. Mert a férj soha sinosen otthon. Szóval: a fiu akkor is rossz, ha még fiu, akkor is, ha már férj.

Napirend.

Napló: Szerda, november 28. — Római katolikus: Rufusz vt. — Protestáns: Szostén. — Görög-ország: (november 15.) Guradi. — Zsidó: Kislev 6. — Nap két: 7 óra 9 percek. — Nyugszik: 3 óra 55 percek. — Hold két: délelőtti 11 óra 22 percek. — Nyugszik: este 10 óra 23 percek.

A horvát miniszter fogad 4. u. 4. órakor. Honvédségi üdölőörzési szemle délelőtti 9 órakor a Ferenc József lakánában a 18-tól a 22-ik honvéd gyalogezredig.

A budapesti katolikus kör felolvasó estéje este 6 órakor. A jurista bal előkészítő bizottságának ülése.

Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva van délelőtti 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár és Díver-kiállítás az Akadémiában délelőtti 9 órától 1 óráig.

Iparművészeti múzeum és iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva délelőtti 9 órától délután 1 óráig.

Teknológiai Iparmúzeum nyitva délelőtti 9 órától 12-ig, és délután 3 óráig 5-ig.

Művészeti Múzeum (Kerepesi-ut. 72.) nyitva délelőtti 9—1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia-úton nyitva délelőtti 10 órától 1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közelgő múzeum a Városligetben, nyitva délelőtti 9—12-ig és délután 3 óráig 5-ig.

Magyar kereskedelmi múzeum és házipar kiállítás a városligeti iparcarnokban délelőtti 9 órától délután 2 óráig.

Szabadalmi kiállítás (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtti 9—1 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtti 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeum és iskola könyvtára délelőtti 10 órától 12-ig és este fél 7 órától fél 9-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oslop-utca) nyitva délelőtti 10 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakozó osztálya délelőtti 9—12-ig és délután 3 óráig 6-ig.

Az új országgház kupolacsarnoka és lépcsőháza délelőtti 9 órától este 6 óráig. Belépődíj 1 korona.

Mentőegyesület helyiségei reggel 8 órától este 6-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtti 7 órától 12 óráig és délután 2 óráig 7-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Felolvasás a közegészségügyi egyesületben délután 6 órakor az iskolai játékok.

Az Aurora Vörösmarty-ünnepe este 8 órakor a Siskörben.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut. 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtti 9-től délután 2 óráig. Tudakozó osztály és kereskedelmi szakkönyvtár VII. kerületi 22. sz. Hivatalos órák délelőtti 9—12 óráig és délután 3—5 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a költői mintatár és kereskedelmi történeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás, melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtti 9 órától 12 óráig és délután 2 óráig 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este nagy katonazené.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a magy. kir. honvédekzenekar hangversenye.

Ferenczi kávéház. Csőka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tátra kávéház. Király-utca Tordajó női zenekarnak hangversenye.

Hanán kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körút 37. minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folies Caprice kiváló új műsor.

Somossy Orfeum változatos műsor.

Union szálloda, díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpár-terem.

Putzer György éttermeiben Deák-tér, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

Gazdák Darányi miniszternél. Bartal Aurél vezetésével tegnap a Pozsonyi Gazdasági Egyesület küldöttéi tisztelettel Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél. A gazdák köszöntet mondták a miniszternek, hogy elvállalta a pozsonyi gyümölcs-kiállítás védnökségét és egyúttal kérték, hogy az építendő szőlőiskolát 40 tanuló részére rendeztesse be. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy amennyire lehet, teljesíteni fogja a gazdák kérését.

A Magyar Általános Hitelbank az általa képviselt konzorcium nevében az Lukács László pénzügyminiszternél a 120 000 000 korona névértékű tevő 40%-os magyar koronajáradékos önkéntes hátralékos 30 000 000 korona névértékű új kötvényre az opció gyakorlását bejelentette.

A közszállítások központosítása. A Budapesti Tudósító jelenti: A minap egy közlemény jelent meg, hogy a kereskedelemügyi miniszter a Közszállítások

központosítását tervezi és az ellenőrzést az összes miniszteri tárcákra vonatkozólag a kereskedelmi muzeumra kívánja ruházni. Ez a közlemény ebben az alakjában tévedésen alapszik. Tény, hogy a kormány elhatározta a közszállítások rendszeresebb kezelését, és hogy azok ellenőrzésére nézve egységes eljárást kíván életbe léptetni. Arról azonban, hogy a kereskedelemügyi miniszter bármely más miniszter, vagy alantás hatóságának ügykörébe akar közvetve, akár közvetlenül befolyást fogna gyakorolni, szó sem lehet, ilyesmi sohasem volt tervbe véve, de a miniszteri felelősségnél fogva nem is lehetne. Az ellenőrzés az összes szakminiszterek hozzájárulásával tisztán arra nézve van tervbe véve, hogy az iparosok, illetőleg gyárosok a hatóságoknak szállítandó cikkeket tényleg ily módon készítsék és szállítsák ezen részről ne fordulhassanak elő.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Sprechmann és Wurf Przemysl, Justh Gyula kereskedő Rozsnyó, Buchsbaum és Pisk Pöstyén, Lackner Emil kereskedő Rimaszombat, Friesz János Grác, Pekarek József Zwittau, Wasser Henrik Jaroslau, Wigder A. S. posztókereskedő Temesvár, Loewe és Társa Bécs, Grünzweig Bernát Bécs, Neubauer Vencel Német-Brod.

Déligyümölcs-aukcio. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 6000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as — koronától — koronáig. 200-as 7 — koronától 8,50 koronáig. 300-as 6,50 koronától 8,50 koronáig. 360-as 6,50 koronától 7,50 koronáig. Vépáros narancs: — koronától — koronáig. Citrom: 300-as 5,50 koronától 7,50 koronáig. 360-as 6,50 koronától 8 — koronáig. A legközelebbi aukció kedden, e hó 4-ikén lesz, mely alkalommal 10 000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Vásárcsarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése.) A tojásléte szilárd volt. A hozatalok esekélyek és a kereslet minden árt szívesen megad. Prima tojáserét ma 88—90 koronát értünk el beküldőinknek eredeti ádjánkat. A készleteknek gyorsárúként való beküldését melegen ajánljuk. Meszes tojás 70—72 korona. Apadt tojás 84 korona. Vajnak egészséges a fogyasztása, teaaj bármily mennyiségben gyorsan talál vevőre, kilogrammonként ma 2—2,40 koronát fizettek. Friss kifogástalan főzővaj mai jegyzése 1,60—1,80 korona. Turó 16—20 fillér. Vadfélékben javult a hangulat. Eadtunk szarvast kilóját 70 fillérrel. Öt kilóját 110—120 fillérrel dámvad kilóját 66—70 fillérrel egészben. Vaddisznó emelkedett árban kilója 100—110 fillér. — Nyulból száraz fejlett példányokat 2,20 koronával helyezettünk el, sült 1,40—1,60 korona. — A huszaleben is kellemesebb a hangulat. Prima marhahús és sertés jól fogyott. Vidéki marhahús, hátulja 70—90 fillér, eleje 56—60 fillér. — Borjú egészben, levonás nélkül 80—92 fillér. — Pörkölt sertés, szalonnástól métermázsánként 80—84 koronával kelt. — Sült 20 kg-on alul 84—100 fillér, 20 kg-on feletti súlyban 70—88 fillért jegyez. — Birká lenyuzva 40—60 fillér. — Vágott lud kilóját ma 80—96 fillérrel helyezettünk el. — Lízott kacsá 96—106 fillér. Poulard párja 1,40—1,80 korona. — Elő baromfi üzlet változatlan árakat jegyez. Egészséges rózsaburgonya 2,80—3,20 korona, sárga 3,20—3,60 korona, fehér 2,40—2,60 korona métermázsánként.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42 — koronában. 42,50 korona áruban, Bécsben a nyersszesz ára 42,20 korona pénzben, illetve 42,80 korona áruban.

Borjavásár. 1900. évi november hó 27-án. (A budapesti marhavásártéri vásártéri pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 208 drb, leölt borjú — db, bécsi élő borjú — db, — db, horvát nővendék marha 15 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belöldi élő borjú l. r. 88—96 l.-ig, kivétel 103 l. l. r. 74—84 l.-ig, 1 kilónként, leölt borjú l. r. — l.-ig, l. r. — l.-től — l.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Nővendék marha 37 f.-től 42 f.-ig, l. r. — f.-ig, l. r. rendű 28—32 f.-ig, 1 kilónként, silányabb — f.-ig. Bárány élő — k. leölt bárány — k. kivétel ár — k. leölt páronként. — A csekély felhajtás folytán az irányzat élénk volt. Az árak 5—6 fillérrel javultak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-tóvárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi november 27. Készlet 788 darab. Erkezett 1314 darab. Összesen 2052 darab. Eladott 1400 darab. Maradt 652 darab. Nap árak: 120—180 kilogramm súlyban 78—84 koronáig. 220—280 kilogramm súlyban 84—92 koronáig. 300—380 kgr. súlyban 88—92 K.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 80—88 koronáig. Malac 50—100 kgrig 60— korona. A vásár hangulata élénk.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, november 27.

Nyugodt hangulat és mérsékelt forgalom mellett 14 000 métermázsas buza 2½—5 fillérrel olcsóbban került eladásra. Rozs elhanyagolt, forgalom nélkül.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f. 100 mm. 78 k. 7 K. 47½ f. 100 mm. 78 k. 7 K. 52½ f. 100 mm. 78 k. 7 K. 48½ f. 300 mm. 78 k. 7 K. 45 f. 100 mm. 77 k. 7 K. 40 f. 150 mm. 77 k. 7 K. 25 f. 100 mm. 76 k. 7 K. — f. 100 mm. 76 k. 7 K. 25 f. 100 mm. 76 k. 6 K. 50 f. 100 mm. 75 k. 6 K. 85 f. Makói: 2400 mm. 78 k. 7 K. 50 f. 500 mm. 78 k. 7 K. 45 f. 500 mm. 78 k. 7 K. 42½ f.

Marosi: 1300 mm. 77 k. 7 K. 30 f. Raktári: 500 mm. 76 k. 7 K. — f. 2100 mm. 75 k. 7 K. 07½ f. Tolnai: 1700 mm. 76 k. 7 K. 35 f. 300 mm. 75 k. 7 K. 25 f. Mohácsi: 175 mm. 75 k. 6 K. 85 f. Dunai: 3250 mm. 73 k. 6 K. 45 f. Mind három hónapra. Tengeri: 500 mm. 4 K. 72½ f. Zab: 100 mm. 5 K. 27½ f. 100 mm. 5 K. 30 f. 100 mm. 5 K. 65 f. 100 mm. 5 K. 52½ f. Lőhere: 105 mm. 68½ K. Készpénzfizetés mellett.

A készruha hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogrammonként		Kilós	Kilogrammonként	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	0	75	6,90	4,65	75	7,40
"	"	75	7,10	7,30	100	7,70
"	"	77	7,10	7,35	81	—
"	"	78	7,30	7,45	82	—
Fehérmegyer	"	75	6,85	7,08	79	7,40
"	"	76	7,10	7,25	80	7,50
"	"	77	7,20	7,35	81	—
"	"	78	7,35	7,45	82	—
Pestvidéki	"	75	6,85	7	79	7,80
"	"	76	6,95	7,10	80	7,90
"	"	77	7,15	7,30	81	—
"	"	78	7,25	7,35	82	—
Bánsági	"	74	6,80	7	78	7,35
"	"	75	7	7,10	79	—
"	"	76	7,15	7,30	80	—
"	"	77	7,25	7,35	81	—
Bácska	"	78	6,80	7,05	78	—
"	"	79	6,95	7,15	79	—
"	"	80	7,10	7,30	80	—
"	"	81	7,15	7,35	81	—

Egyéb gabonafajták		Kilós		Kilogrammonként	
		K.-tól	K.-ig		
Rozs	uj elefánt	70—72	6,70	6,90	
"	masodrendű	—	6,60	6,70	
Arpa	takarmany	60—62	6,70	6,80	
"	égetni való	62—64	6,80	6,75	
"	sörözőre való	64—66	—	—	
Zab	bánsági	30—41	6,60	6,75	
Tengeri	masernü	—	6,80	6,90	
Répe	uj káposzta	—	—	—	
"	bánsági	—	—	—	
Köles	—	—	5,20	5,50	

A határidőszület folyamán a következő kitések történtek:

Buza áprilisra . . . 7,44—7,39
Buza októberre . . . 7,02—7,58
Magyar buza okt.-re . . . 7,68—7,64
Rozs áprilisra . . . 7,18—7,15
Zab áprilisra . . . 5,55—5,54
Tengeri májusra . . . 5.—4,95

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra . . . 7,37 pénz 7,38 áru
Buza októberre . . . 0.—
Magyar buza okt.-re . . . 0.—
Rozs áprilisra . . . 7,15
Zab áprilisra . . . 5,54
Tengeri májusra . . . 4,99
Répe augusztusra . . . —

Déltől fél 6 órakor zárul:

Buza áprilisra . . . 7,87—7,88
Buza 1901. októberre . . . 7,62—7,64
Buza magyar 1901. októberre . . . 7,55—7,57
Rozs áprilisra . . . 7,11—7,12
Tengeri májusra . . . 4,93—4,94
Zab 1901. áprilisra . . . 5,54—5,55
Répe augusztusra . . . 13.—13,10

A budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsde kedvező politikai hírek és szilárd külföldi jelentések alapján kedvezően nyitott meg s mindvégig szilárd maradt. Az internacionális értékek mindmégannyian emelkedtek s igen szilárdul zárltak.

A helyipiac előtőzsdénken el volt hanyagolva.

A déli tőzsde szintén szilárd volt, csupán végül némi realizációkra alacsonyabban zárlt.

A helyi értékek tartottak, szerény forgalom mellett.

A valnapiac változatlan.

Az előtőzsde emelkedett.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 671.—672.—. Osztrák hitelrészvény 660,75—663,25. Osztrák-magyar Államvasút 662,00—664,75. Rimamurányi vasút 488,50 490,50 korona.

A déli tőzsde szilárd.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 671.—. Osztrák hitelrészvény 663,25—664.—. Osztrák-magyar Államvasút részvény 663.—664,50. Jelzálog bank 437.—. Közüti vasút 594.— korona.

Forgalomban került: Koronajáradék 90,35. Villamos városi vasút 276,50—277,50 korona.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatok maradtak:

Osztrák hitelrészvény 663.—. Magyar hitelrészvény 670,50. Leszámitoló bank részvény 423.—. Rimamurányi vasútrészvény 486.—. Osztrák-Magyar Államvasút 663.—. Közüti vasút részvény 593.—. Villamos vasút részvény 276.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ártályamokat állapította meg:

Jegyzetek: Horemag: lucerna magyar 39.—45.— korona, vörös aprószemű 55.—57.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági —

krona, középmező 60.—63.— krona, nagyszemű 67.—70.— krona. Disznózsir: budapesti: 61.—61.50 krona, vidéki —. —. —. krona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki —. —. —. krona. városi 4 darabos 49.50—50.—, krona, 3 darabos 51.—52.—, krona, ártított —. —. —. krona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 krona 126 darabos —. —. —. krona. 100 darabos 16.—16.50 krona, 85 darabos 17.—17.50 krona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.25—14.50 krona, 100 darabos 15.25—15.50 krona, 85 darabos 16.25—16.50 krona. Szilvaiz: szlavóniai 18.25—18.50 krona, szerbiai 16.25—16.50 krona, azonnali való szállítással.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszen élénk volt a forgalom a külföldi hírekre.

Déli tőzsde valamivel csendesebb.

Zárlat tartott.

Bécs, november 27. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjárdék 115.20. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 140.—. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.30. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.60. Magyar lezártító- és pénzváltóbank 428.—. Rimanuranyi vasút részvénye 487.—. Magyar koronajárdék 90.35. 4%-os Magyar földhitelbank kötvény 90.76. Magyar hitelbank részvénye 671.—. Magyar nyeregyeni kölcsön sorsjegye 167.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény 347.—. Magyar kereskedelmi bank —. Magyar cukoripar —.

Bécs, november 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírajárdék 98.05. 4%-os osztr. aranyjárdék 115.70. 1880-iki sorsjegye 134.30. Osztrák hitelrészvény 400.—. Angol-osztrák bank 270.—. Bécsi bankjegyeket 485.50. Osztrák-magyar bank 1692. Déli vasút 113.50. Dunagőzhajózási részvénye 747.—. Dohányrészvény —. Császári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 117.67. 4 2/3%-os ezüst járdék 97.65. Osztrák koronajárdék 98.20. 1864-iki sorsjegye 209.—. Osztrák hitelintézet részvénye 662.50. Unionbank 544.—. Osztrák Landerbank 409.—. Osztrák-magyar államvasút 662.—. Elhavölgyi vasút 468.—. Alpesi bányarészvény 446.—. 20 frank arany 19.19. Londoni váltó 240.70. Bécsi Tramway Ltd B. 240.70. Bécsi Tramway Ltd A. 245.—. Lipót köb —. Az irányzat szilárd.

Bécs, november 27. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 663.—. Magyar hitelrészvény 672.—. Angol-Osztrák bank 270.50. Bécsi bankjegyet 485.—. Union bank 545.—. Landerbank 409.—. Osztrák-magyar államvasút részvénye 663.50. Lombard 123.75. Elhavölgyi vasút 469.—. Északnyugati vasút részvénye 459.—. Dohányrészvény 283.50. Rimanuranyi vasút 488.—. Alpesi bányarészvény 445.50. Májusi járdék 98.50. Magyar koronajárdék 90.35. Török sorsjegye 105.25. Német birodalmi mára 117.72. Napoleon d'or 19.18.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin november 27. (Tudósítók tudósítása.) Az alapirányzat események forgalom mellett általában ma is megtartotta szilárdaságát. Bankok kis mértékben emelkedtek, ellenben kohászati részvények alacsony árfolyamokkal indultak, de később a bányarészvények emelkedése képesen javultak. Járdékak jól tartottak magukat. Vasutak nagyobbban emelkedtek, csak transzvaaliek gyengültek december 1-én esedékes kötvény-kamatok fizetésének elhalasztása miatt. Hajózási részvények az utóbbiára való szükséglet miatt javultak. Osztrák hitelrészvények az elsőbbségi nyilatkozat következtében 208-ra emelkedtek. Zárlat után gyengült az irányzat. Utolsó péntek 4%-os Magánlezártító bankkamat 4 százalékos.

Berlin, november 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírajárdék —. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.25. Elhavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 90.90. Osztrák-magyar államvasút 141.00. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltó 84.85. Magyar vasút beruházási kölcsön 101.—. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 178.—. Általános vállalkozási Edison 215.50. Gelsenkirchen 191.40. Laurabank 207.—. 4 2/3%-os ezüstjárdék —. 4%-os magyar aranyjárdék 96.75. Osztrák hitelrészvény 207.90. Déli vasút 26.75. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.00. 4%-os új orosz kölcsön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 94.90. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 152.90. Harpeni 181.40. Az irányzat gyengébb.

Berlin, november 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjárdék 98.75. Magyar koronajárdék 90.90. Osztrák hitelrészvény 207.90. Osztrák-magyar államvasút 141.00. Déli vasút 26.30. Északnyugati vasút —. Elhavölgyi vasút —. Orosz bankjegye közepesen —. Buschtheuhardi 216.00. Orosz bankjegye —. (Utolsó.) Lombard —.

Hamburg, november 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.40. 1880. sorsjegye 136.10. Déli vasút 26.50. 4%-os osztrák aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 208.10. Osztrák-magyar államvasút 141.75. Olasz járdék 94.50. 4%-os magyar aranyjárdék 96.95. Az irányzat szilárdult.

Frankfurt, november 27. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírajárdék 98.—. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.25. Magyar koronajárdék 91.—. Osztrák-magyar bank 121.50. Déli vasút 26.80. Elhavölgyi vasút —. Londoni váltó 240.70. Bécsi bankjegyeket 118.25. Villamos részvény 129.—. 30%-os magyar aranykölcsön —. 4 2/3%-os ezüstjárdék 97.60. 4%-os magyar aranyjárdék 96.70. Osztrák hitelrészvény 207.90. Osztrák-magyar államvasút 141.00. Északnyugati vasút 115.50. Bécsi váltó 84.90. Párisi váltó 813.83. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 222.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 27. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Artyomovok jánárára. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 208.75. Osztrák-magyar államvasút 141.50. Déli vasút —. Osztrák aranyjárdék —. Olasz járdék —. Laura-köb 207.90. Harpeni 181.40. Discont 176.00. Alpesi —. Bécsi bankjegyeket —. Az irányzat szilárd.

Páris, november 27. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4%-os osztrák aranyjárdék 98.50. Osztrák Landerbank 523.—. 3 1/2%-os francia járdék 101.72. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút 142.—. 4%-os magyar aranyjárdék 98.90. Párisi bankrészvény 107.00. Olasz járdék —. Francia törleszt. járdék 99.47. Osztrák földhitelintézet részvény 72.07. Török dohányrészvény 305.—. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

November 27. A sertésüzlet irányzata változatlan.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párkint 400 kilogrammon feljeli súlyban) — filérig. Oreg közép (párkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. Fialat nehéz (párkint 320 kilogrammon feljeli súlyban) 97—98— filérig. Fialat közép (párkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 96—97— filérig. Fialat könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 98—99— filérig. — II. Magyar szedőt: Nehéz (párkint 260 kilogrammon feljeli súlyban) — filérig. Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 30ar— filérig. — III. Romániai: Nehéz (párkint — kilogrammon feljeli súlyban) — filérig. Közép (párkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. IV. Romániai eredeti (Stachb). Nehéz (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — filérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párkint 260 kilogrammon feljeli súlyban) 92—94— filérig. Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 90—92— filérig. Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 88—86 filérig.

Sertéselátszám 1900. november 25. napján volt készlet 35.520 darab. 1900. november 26. napján felhajtott 260 darab. 1900. november 28. napján elszállított 678 darab. 1900. november 27. napjára maradt készletben 35.042 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 27. —

Kinevezések és áthelyezések. A kereskedelmiügyi miniszter a kömvész-, kőfaragó- és ácsmeisteri képesítést megvizsgálására Nagyváradon szervezett bizottság elnöke Varró Domonkos kir. főmérnököt, a pénzügyminiszter báró Perényi Péter államudományi tudor a vezetéke alatt álló minisztériumban felelősségi miniszteri fogalmazóvá, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Steinitz Vilma házvezetőnőjét államkiadósodónokhoz intézői rendes tanfolyón ezen intézet igazgatójává a VIII. intézeti osztály 3-ik fokozatába kinevezte és egyúttal az intézeti internátus vezetésével is megbízta. Stábrányi György okleveles tanítót a pásztori állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Szemere László okleveles tanítót az ó- és új-helyi állami elemi népiskolához vándortanítónak, Urečky Margit okleveles tanítónő a kémeri állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Gitta Lenke okleveles kisdoboznő a sőtvali állami kisdoboznőkhöz kisdoboznővé, a pozsonyi pénzügyigazgatóság Göze Géza D. szeredi lakost segédjává vámgazdornak, ideiglenes minőségben kinevezte, a pénzügyminiszter Schiller Ferenc a házassági m. kir. fővármányhoz kinevezett fővámszedőt az alsótörzsű m. kir. mellékárványhatal vezetésével bízta meg a kishartai m. kir. köztérítő-intézet igazgatójává Dekány Mátyás kir. köztérítő-intézet II. osztályú felügyelőt, eddig ideiglenesen viselő állásában véglegesítette, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Lncsánszky László porciai állami elemi iskolai tanítót a fesseti állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter Szilágyi vármegyében a szamos-nagyorszlói anyakönyvi kerületbe Krammer József körjegyzőt anyakönyvvezetővé, Maros-Torda vármegyében az alsó-orosi anyakönyvi kerületbe Pálfi Károly körjegyzőt dínozt. Szabadka szabad kir. városban a szabadkai anyakönyvi kerületbe, körjegyzőt hatáskörrel, Szukonics Alajos anyakönyvvezető dínozt. Szegben vármegyében a keresztényorszlói anyakönyvi kerületbe Lingner József jegyzőt dínozt, a születési és halálosok anyakönyvvezető szorítóko hatáskörrel, anyakönyvvezető helyetteseké nevezte ki.

Nemagykörjegyzőségek. A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Reichmann Alajos és József budapesti lakosok Rakosra, Konr Henrik szerjeföl lakos, valamint Ignác nagykoru s József és Béla kiskoru gyermekei Keményre, kiskoru Kroskál Antal galgóczi lakos Solymára, kiskoru Schlesinger Norbert szentier lakos Kenedire, kiskoru Brünner Arpad és Brünner Altha egri lakosok Berenkeire, kiskoru Guttmann Dező csokmók lakos Hajdúra, dr. Hartstein Lipót Lajos debreceni lakos, valamint kiskoru gyermeke Margit Keményre változtathassanak vezetéknévét.

Pályázatok. Pénzügyi szemlési állás a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében 2 hét. — Kapusi állás a pozsonyi kir. fővárosban, négy hét. — Segédiktári állás a rimaszombati m. kir. pénzügyigazgatóságnál, 2 hét. — Közjegyzői állás Felső-Virsón, december 12. Debreceeni kir. közjegyzői kamara. — Szántási állás a zalagereszei m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvénősnél, 2 hét. — Tanácsadói állás a selmecbányai bányászati és erdőészeti akadémián (géptani tanszék) december 10. — Ösztöndíjas gazdasági segéd állás a kolosmonostori gazdasági tanintézetnél, december 16. M. kir. földmíveléstudgyi miniszter. — Tolmácsi állás a törökbecsei kir. járásbírósnál, 14 nap. Nagybecskereki kir. törvényszék.

Vizállás.

	Nov. 27.	Nov. 28.		Nov. 27.	Nov. 28.
	27.	28.		27.	28.
Ann	Schönding 0.87 0.34		Tisza	M. Seget 0.87 0.30	
Dana	Pisces 0.59 1.40			T. V. Nagy 0.69 0.68	
	Lina 1.51 1.46			V. Nagy 0.66 0.70	
	Bécs 1.33 1.27			Tokaj 0.30 0.46	
	Pozsony 0.47 0.38			Tisza-Püred 0.36 0.14	
	Korörmös 1.64 1.57			Szolnok 0.14 0.14	
	Budapest 1.25 1.42			Csongrád 0.89 0.50	
	Paks 0.78 0.68			Szeged 0.06 0.12	
	Mohács 1.64 1.47			Török-Becse 0.18 0.14	
	Gombos 2.34 2.11			Tisza 0.36 0.30	
	Utvéd 1.47 1.38			Topolya 0.93 0.93	
	Pannónia 2.20 2.08			Endre 2.20 2.20	
	Orsova 2.25 2.45			Budapest 2.24 2.24	
	Magyarfalva 1.09 1.14			Székely 0.18 0.18	
	Zirc 1.18 0.88			Hercsák 0.18 0.18	
	Temesvár 0.06 0.08			Berettyó 0.17 0.13	
	Szered 0.03 0.09			B. J. J. 0.37 0.27	
	Sz. Gothárd 1.04 0.34			Csere 0.03 0.05	
	Bács 1.49 0.57			N. Várd 0.18 0.18	
	Győr 2.09 2.25			Bécs 0.31 0.25	
	Pécs 0.06 0.05			Tenke 0.05 0.06	
	Zákány 0.06 0.06			Görbény 0.24 0.24	
	Bács 1.65 0.18			Borodján 0.16 0.14	
	Bécs 1.67 0.88			Bécs 0.30 0.12	
	M. Szered 0.06 0.09			Gyoma 0.33 0.33	
	Zágráb 1.71 1.80			Gy. F. F. 0.04 0.32	
	Székely 0.27 0.59			Bécs 0.04 0.02	
	Mitrovics 0.41 4.82			Székely 0.06 0.06	
	Dece 0.06 0.39			Arad 1.00 1.38	
	Szatmár 0.06 0.13			Makó 0.32 0.36	
	Kraszna N. J. 0.06 0.18			K. K. 0.04 0.06	
	Latoros 0.29 0.59			K. K. 0.04 0.06	
	Laborca 0.42 0.10			T. K. 0.04 0.04	
	Ungvár 0.18 0.12			Bécs 0.06 0.06	

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, november 27.

Az északnyugati depresszió ma is Anglia felett vesztegel, míg a többi depresszió visszafelé fordult és helyükbe a délnyugati és a keleti magas nyomás nyomult bejelbe a kontinensre. Az idő ennek folytán általánosan szárazabbra és hűvösebbre fordult.

Az eszékkel nálunk is szűnőben vannak a hőmérséklet nappal 5—6 C fok, éjjel pedig fagypont körül volt. Az ég könnyen felhős vagy ködös.

Külső: Tulayomán száraz és hűvös idő várható éjjeli fagyokkal és ködökkel.

Magyar Könyvtár

Szerkesztő RADÓ ANTAL.
Kiadja LAMPEL ROBERT
(Wodianer F. és Fial) cs. és
kir. udvari könyvkereskedése
Budapest, Andrássy-út 21. sz.

Egy-egy szám ára 30 fill. Minden szűn külön kapható

1. sz. Bank b... Irtá Katona József. Életrajz bevezet... Irtá Katona József. Életrajz bevezet...
2. sz. A... Irtá Guy de Maupassant. Fordította Tóth Béla. A francia elbeszélő-irodalom egyik legismertebb mesterei...
3. sz. Berce... Irtá Dániel válogatott versei. A klasszikus irodalom egyik legismertebb mesterei...
4. sz. A... Irtá François Coppée. Fordította Radó Antal. E kisváltó gondolatok füzetét füzetekből...
5. sz. A... Irtá Válgát három felvonásban. Irtá Kisfaludy Károly. Bevezetést ellátta Be...
6. sz. Humoresz... Irtá Sipulusz. (Kácsi Viktor.) Azokból a jövedvény apróságokból került ki...
7. sz. A... Irtá Edmondo de Amicis. Fordította Tóth Béla. A bűnös és a halál való napján...
8. sz. Szegedi... Irtá Zrínyi Miklós. (Szemle.) Bevezetést ellátta Radó Antal. E kisváltó gondolatok füzetét füzetekből...
9. sz. T... Irtá Sándor 4 felvonásban. Dr. Maurer János fordította. A világ minden színházát díszíti. E kisváltó...
10. sz. Dr... Irtá Vitez Mihály. Bevezetést ellátta Negyess László. A Drótya a szar évelélt magyar...
11. sz. Arany... Irtá János válogatott költeményei. Bevezetést ellátta Riedl Frigyes. Arany első műve...
12. sz. Olasz... Irtá (Farina, Verga, Serao, Antai). E füzet gondos fordításban a modern olasz irodalom legjobb elbeszélő mutatója be...
14. sz. Ut... Irtá Petőfi Sándor. Ez uti rajok...
15. sz. A... Irtá Dumas Sándor. Fordította Szemere Ártia. E dráma az újabb francia sá...
16. sz. Lé... Irtá Soma. A magyar elbeszélő irodalom egyik legismertebb mesterei...
17. sz. Francia... Irtá (Maupassant, Grevy, Bonsergent, J. d'Ambrus, Z. L.). A modern francia elbeszélő irodalom legismertebb mesterei...
18. sz. A... Irtá Sándor 4 felvonásban. Irtá Kisfaludy Károly. Bevezetést ellátta Be...
19. sz. K... Irtá Sándor 4 felvonásban. Irtá Kisfaludy Károly. Bevezetést ellátta Be...
20. sz. A... Irtá Sándor 4 felvonásban. Irtá Kisfaludy Károly. Bevezetést ellátta Be...
22. sz. F... Irtá Kármán József. Bevezetést ellátta Bánóczy József. Vonzóva teszi e novellát ma is költöz...
23. sz. M... Irtá (Abrányi, E. Á.). Irtá Byron. Ford. Abrányi E. Á. Az önmagával meghasonlott...
24. sz. A... Irtá Porro. A magyar irodalom egyik legismertebb mesterei...
25. sz. V... Irtá Sándor 4 felvonásban. Irtá Sándor 4 felvonásban. Irtá Sándor 4 felvonásban...
26. sz. D... Irtá (Abrányi, E. Á.). Irtá Byron. Ford. Abrányi E. Á. Az önmagával meghasonlott...
27. sz. A... Irtá (Abrányi, E. Á.). Irtá Byron. Ford. Abrányi E. Á. Az önmagával meghasonlott...

Folyt. köv.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást okoz szenvedőknek, 20 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalatainak fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZAR J.

egyetem. orvosnádor
gyógyít: férfiaknak és nőknek foglalkozási szatár nélkül mindenemmel bármely régi kórtól

Nemi betegségeket

ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizeletési bajokat, bújakörös sebeket, syphilist, önfertőzéstől eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)
meglehető biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módok.
Rendelő-intézet: Budapest, VII. Kerepesi-ut 14. sz. L. c.
Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

Tulkövetelés, alku kizárva!!

Mindenki ismeri szolidaritásról, jó birneveről és kitűnő gyártmányairól

Mödlingi cipőgyárat.

Cipő eleganciájuk, tartósságuk és olcsóságukkal felülmúlhatnak valamilyen gyártmányát.
Vásároljon egyszer és maradjon vevőnk lesz.

Négy szabott egység: 3, 5, 7 és 9 korona.

Egy kiváló jó minőségű cipő 11 korona.

Kizárólagosan valódi orosz sárcepek a legmészebb árban.

A Mödlingi cipőgyár főraktára

BUDAPEST, IV. Károly-körút 20.

Nagyon magas kereset

mint mellettkereset is

kínálkozik igyekvő, jó beszélőképességű uraknak, kik minden körben találhatók értékes lehetőséget szereznek egy jól jövedelmező társuláshoz. Ajánlatok J. P. 89532. alatt Messse Rudolphez, Berlin S. W.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal

alatti céghez.

Ajánlati kizárólag saját gyártmányú sérvkötőt, hasátöröket, egyenestöröket, szurposztöröket, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kiegészítőket. Minden testre Orthopedizált, műanyagból és kárpokokkal és minden a székben való üléshez alkalmas. Hírvetők arpa, hogy számos even és a külföldön, köztük a mint szabványos köztörvényes dolgozatok és munkák a legelőkelőbb a legjobban bizonyított. Széleskörű megismeréséhez kérem a test körmeztetés és hogy jobb, bal vagy kétoldali sérvkötő szükséges. Amely oldalra 4 fittől 6 frut, két oldalra 6 fittől 10 frut. Kizárólag egyedül fővárosi valódi francia angol gummi és hálópapír különlegesek, tiszta 1.20 krtól 6 frut. Parisi és spanyol sáfrán-szappan, teljes 4 fittől 6 frut, francia csuklós (műanyag), bőrkötőknek műanyagból, drága 1.50 frut. Megrendeléseket pontosan eszékörli a legnagyobb diszkrét művel.

RADVANYI L.

széleskörű kótanterv-gyáros
Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos even át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknak és nőknek: húgycsőfolyást, hólyagbajokat, bújakörös sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzéstől támadó idegbetegségeket.

Meglehető az eredmény férfiak gyengeségéről (impotencia) úgy általán, mint öregbég egyénekéről. Bízós siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kíváncsi gyógyoszekek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárát a lépcsőnél. Külön váróterem.

Rendelés: délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.

Feltűnést keltő! Tea-szilviorium (FINE FLEUR.)

A rumol teljesen pótolja Hermann A.-féle tea-szilvioriumja (Fine Fleur), mely már mindentől, sőt a legmagasabb körökben is kiváló finom zamatajánál és valódiságánál fogva közkedveltségnek örvend, minthogy jobb, jutányosabb és kiadóbb, mint minden külföldi behozott rum.

Hermann A. horvátországi szilviorium csarnok

Budapest, Erzsébet-tér 18. G. szám.

Kértek a fenti védjegyre jól ügyelni.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

Az osztrák-magyar vasúti kötelekben, 1899. évi október 1-étől érvényes II. rész 2. függelékhez 1900. évi november 1-én előbe-
terjesztett I. példányban az Osztrák-
magyar vasutak (15. lap) az I.
törvényi osztály díjtétele 462
számról 472 számmal helyesbítet-
tek és ezen példák 16. oldalán
III. alatti foglalt fennvevő
díjtétele vonatkozó helyesbíté-
sek történtek.
Budapest 1900. november 19.
A m. kir. államvasutak igaz-
gatósága a részben vasutak ne-
vében is.
(Ünnyomás nem díjazatik.)

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülészeti doc-
tor, volt osztrák kir. orv. főorvos
RENDEL: naponta 6 és 10 óráig, szombat 10 és 12 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.
Díjazott levelekre leggyorsabb figyelemmel válaszlatot és gyógyszerrel is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyancsak megjelent és a szerző: Dr. GARAI ANTAL
még megrendezendő KÉPZŐKÉPZŐ UTASÍTÓ (már
16-ik kiadásban megjelent) ami betegségek és ezek
kezeléséről gyakorlati útmutató könyv, volt ára 2 ir 50
kr., most csak 30 kr. A könyv jól beismert, ism.
számlára, 1 irt beutalás mellett barmennyig 30 kr.
számlára száll.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A semel-
délés. — III. Az önfertőzés és az éjeli meg-
fázás. — IV. Húgyvezeték (pipet) és húgyvese beteg-
ségei. — V. A bűbűk (elphilia). — VI. Fertőzők. — VII. El-
gyengült férfiak. — VIII. Női megfázás. IX. A ivar-
szervek megbetegedéseinek előzvétele. — prosztata.

M. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Legrövidebb és legegyszerűbb utazás Olaszországba.

A Fiume-Venecia és Fiume Ancona között közlekedő termes gőzhajók menetrendje.

Érvényes 1900. évi november 1-től 1901. évi október 31-ig.

Fiume-veneciai vonal:

Ejleli járatok.

Fiuméből indulás minden keddén és szombaton este 8 órakor

Venecziából indulás minden hétfőn és csütörtökön este 7.30 órakor

Nappali járat: március 15-től október 31-ig

Fiuméből indulás minden csütörtökön reggel 7 órakor

Venecziából indulás minden szombaton reggel 7 órakor

Venecziában érkezés és indulás a Szt. Márk-téren.

Menetidő 10 óra.

Fiume-anconai vonal.

Nappali járat:

Fiuméből indulás minden hétfőn reggel 7 órakor

Anconából indulás minden szerdán reggel 7 órakor

Ejleli járat:

Fiuméből indulás minden csütörtökön este 8 órakor

Anconából indulás minden szombaton este 8.30 órakor

Menetidő 10 óra.

A gyorsvonatok Fiumében a gőzhajók kikötőhelyéig és onnan közle-
kednek.

A termes gőzhajók mindkét vonalon egész éven át (tehát a téli időszak
tartama alatt) hetenként kétszer közlekednek. A nyári hónapok tartama
alatt, március 15-től október 31-ig a fiume-veneciai vonalon ezenkívül nappal
való utazással hetenként még egy harmadik járat is berendeztetik.

A termes gőzhajók csatlakozásban közlekednek a Budapest-Fiume közt
forgalomban levő gyorsvonatokkal, valamint a Róma, Nápoly, Bari, Brindisi,
Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező vonatokkal.

Menetidő:

A gyorsvonatok használatára jogosító menetjegyek árai a hajó átkelési
díjjal együtt:

a) Budapestről Dombóvár-Fiuméig és Venecziába vagy Anconába vagy
viszont:

gyorsvonaton I. oszt. és a gőzhajón I. oszt. 34 korona

II. oszt. 26

A budapest-veneciai vagy anconai járyelnek a gőzhajókon egy ágyért
2 korona utánfizetendő.

b) A gőzhajókon Fiuméből Venecziába v. Anconába vagy viszont:

diszterem, hálóbelyeggyel együtt 16 korona

I. osztály. 12

III. osztály. (fedélzet) 6

Továbbá kaphatók még ezen utárrányon érvényes Olaszországba szóló
combinálható mérsékelt körutazási jegyek is.

A gyorsvonatok használatára jogosító közvetlen menetjegyek árai a hajó
átelési díjjal együtt:

Budapestről: I. oszt. 73 fr. 75 c. II. oszt. 54 fr. 60 c.

Róma- vagy viszont: I. oszt. 100 fr. 55 c. II. oszt. 72 fr. 85 c.

Nápolya: I. oszt. 73 fr. 50 c. II. oszt. 53 fr. 90 c.

Florenzbe: I. oszt. 89 fr. 25 c. II. oszt. 64 fr. 90 c.

Genuába: I. oszt. 69 fr. 95 c. II. oszt. 51 fr. 40 c.

Milánba: I. oszt. 89 fr. 10 c. II. oszt. 64 fr. 80 c.

Turinba: I. oszt. 113 fr. 75 c. II. oszt. 81 fr. 95 c.

Nozzába: I. oszt. 138 fr. 80 c. II. oszt. 98 fr. 90 c.

Marseille-Saint Charlesba vagy viszont: I. oszt. 128 fr. 25 c. II. oszt. 91 fr. 50 c.

Lyon-Perrecheba vagy viszont: I. oszt. 128 fr. 25 c. II. oszt. 91 fr. 50 c.

Ezen jegyeknek a gőzhajókon egy ágyért 2 korona utánfizetendő.

Menetjegyeket kiadnak és közlekedési felvilágosításai szolgálatát a m. kir.
államvasutak állomásai és városi menetjegyirodái, valamint a Cook Tamás és
Fia cég összes utazási irodái.

Budapest, 1900. november 22.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Ünnyomás nem díjazatik.)

HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított

HEIMH., BUDAPEST ES BÉCS,

cs. és kir. udv. szállító.

Külföldi hírvetők cs. és kir. kiz. szabad.

kályhák.

eredetiben csak az ásatéinkben

Budapestben, Thonet-udvarban kaphatók

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

széleskörű kótanterv-gyáros

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 36.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: Józsefkörút 18. szám.

ban (Budapest, (utca 33. sz. a.) náért kapható. Budapest, 190ber havában.